

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พลศึกษา)

ปริญญา

พลศึกษา	พลศึกษา
สาขา	ภาควิชา
เรื่อง	สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย The Status of Physical Education in Secondary Schools of Central Region in Thailand
نامผู้วิจัย	นายชาติร์ ลำราญสุข
ได้พิจารณาเห็นชอบโดย	
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	(รองศาสตราจารย์เรณูมาศ มาอุ่น, ค.ศ.)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	(รองศาสตราจารย์กรรวิ บุญชัย, Ed.D.)
หัวหน้าภาควิชา	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีระ มาลีหอม, ศศ.ม.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญจนา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย

The Status of Physical Education in Secondary Schools of Central Region in Thailand

โดย

นายชาติรี สำราญสุข

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พลศึกษา)

พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชาติรี สำราญสุข 2555: สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลาง
ในประเทศไทย ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พลศึกษา) สาขาวิชาพลศึกษา
ภาควิชาพลศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์เรณูมาศ มาอ่อน,
ค.ด. 175 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ของภาคกลางในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาข้อมูลด้านครูผู้สอน
วิชาพลศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ด้านการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาใน
โรงเรียน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา และ
ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง และ
ทางไปรษณีย์ไปยังหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 215 คน จาก
215 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์จำนวน 198 ฉบับ (ร้อยละ 92.09) นำ
ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ และฐานนิยม

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ส่วนใหญ่จบวุฒิการศึกษาศาखाวิชาพลศึกษา
มีภาระงานสอน 18 ชั่วโมง/สัปดาห์ สอนเฉพาะวิชาพลศึกษา ทุกโรงเรียนมีการจัดทำสาระ
หลักสูตรพลศึกษาและจัดทำสาระหลักสูตรด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ โดยคณะกรรมการจัดทำ
สาระหลักสูตร ประกอบด้วย ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาเป็นหลัก ทุกโรงเรียนจัดให้มีการเรียนการสอน
วิชาพลศึกษาทุกชั้นปี สถานที่ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเป็นสนามกลางแจ้ง
มีความปลอดภัย มีพื้นที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ มีความเพียงพอและมีมาตรฐาน โครงสร้าง
วิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กำหนดเป็นสาระ
พื้นฐาน เรียน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์เป็นส่วนใหญ่ เกณฑ์การตัดสินระดับคะแนนเป็นแบบอิงเกณฑ์
องค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนน ประกอบด้วย ด้านทักษะ ด้านความรู้
ด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านเจตคติ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม
ซึ่งกำหนดการให้คะแนนเท่ากับ 50, 20, 10, 10 และ 10 ตามลำดับ

Chartree Sumransuk 2012: The Status of Physical Education in Secondary Schools of Central Region in Thailand. Master of Arts (Physical Education), Major Field: Physical Education, Department of Physical Education. Thesis Advisor: Associate Professor Ranumas Maoun, Ph.D. 175 pages.

The purpose of this research was to study the status of physical education in secondary schools of central region in Thailand. A questionnaire was prepared by the researcher to solicit information on teachers, curriculum development, physical education programs management, equipment and facilities, instruction times, and evaluation. The document was mailed to two hundred fifteen physical education chairpersons from two hundred fifteen schools. One hundred ninety-eight respondents (92.09%) were completed and returned. Data were analyzed by using percentage, and mode.

The results revealed that most physical education teachers got a degree in physical education, teaching load was eighteen hours per week. They taught only physical education classes. All schools had developed their own physical education curriculum. Physical education teachers were key persons on curriculum committee. All schools mandate physical education teaching for all grade levels. The space for physical education classes was an outdoor field that was safe and sound. The space was met the standard and sufficient for requirement. The framework of physical education for the lower secondary education level, and for the upper secondary education level, most schools mandate physical education as fundamental substance required one hour per week. Grading system was a criterion-referenced standard. Grades in physical education were based on psychomotor, cognitive, physical fitness, attitude, and good characters or social aspect for 50, 20, 10, 10, and 10 points, respectively.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงของ รองศาสตราจารย์ ดร. เรณูมาศ มาอุ่น อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร. กรรวิ บุญชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วสันต์ ทองไทย ประธานการสอบ และ รองศาสตราจารย์ ดร. สุรงค์ เมรานนท์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำด้านวิชาการ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษา และพลศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการในเขตภาคกลาง ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยอย่างดียิ่ง

คุณค่าอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้แด่ บิดา มารดา ครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ชาตรี สำราญสุข
เมษายน 2555

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ประโยชน์ที่ได้รับ	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
นิยามศัพท์	9
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	12
บทบาทและความสำคัญของพลศึกษา	12
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	15
สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	19
หลักการที่เกี่ยวข้องทางพลศึกษา	22
การประเมินผลการเรียนรู้	39
ปฏิญญาราชบุรี	49
ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยกีฬาและการศึกษา	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	75
ประชากร	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76
ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล	79
การวิเคราะห์ข้อมูล	80
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	81
ผลการวิจัย	81
ข้อวิจารณ์	119

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	126
สรุปผลการวิจัย	126
ข้อเสนอแนะ	132
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	134
ภาคผนวก	142
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ	143
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ	145
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย	147
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	149
ภาคผนวก จ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ	167
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	175

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของจังหวัดภาคกลางในประเทศไทย	75
2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามเพศ	82
3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามอายุ	82
4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามวุฒิการศึกษา	83
5	ประสบการณ์ในการสอนของผู้ตอบแบบสอบถาม	84
6	การปฏิบัติงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	84
7	ภาระงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนนอกเหนือจากการปฏิบัติงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	85
8	ขนาดของโรงเรียน	86
9	ลักษณะของโรงเรียน	86
10	จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน	87
11	จำนวนครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน	88
12	จำนวนโรงเรียนที่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	วุฒิการศึกษาของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน	89
14	ภาระงานสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา	89
15	รายวิชาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาสอน	90
16	การส่งเสริมครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในด้านการเรียนการสอน	91
17	หัวข้อที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาได้รับการอบรม	92
18	จำนวนโรงเรียนที่มีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	93
19	การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาของโรงเรียน	93
20	คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	94
21	การกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาของโรงเรียน	94
22	การส่งเสริมให้ครูผู้สอนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	95
23	ข้อมูลพื้นฐานที่คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาได้ศึกษาประกอบการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	95
24	กระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีส่วนร่วม	97

สารบัญญัตินำ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	กลุ่มสาระที่นำมาบูรณาการในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	98
26	องค์ประกอบที่ใช้พิจารณาในการเลือกกิจกรรม/กีฬา วิชาพลศึกษา	98
27	จำนวนโรงเรียนที่จัดทำเอกสารหลักสูตรพลศึกษา	99
28	จำนวนโรงเรียนที่จัดทำคู่มือการสอนวิชาพลศึกษา	99
29	ช่วงระยะเวลาที่คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาได้ปรับปรุงหลักสูตร	100
30	การจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน	100
31	สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	106
32	โครงสร้างวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4-6)	108
33	จำนวนกิจกรรมทางกาย/กีฬาที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ วิชาพลศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา	109
34	ชนิดของกิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ วิชาพลศึกษามากที่สุดในแต่ละชั้นปี	110
35	เกณฑ์ในการตัดสินคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด)	111

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
36	องค์ประกอบและสัดส่วนของคะแนนที่นำมาประเมิน เพื่อการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด)	111
37	เครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน	114
ตารางผนวกที่		
1	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ	168

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ในยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทย ด้วยการศึกษาซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก เนื่องจากการศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุด ในการสร้างสรรค์ พัฒนาความคิด ความประพฤติ เจตคติที่ดีของบุคคล รวมถึงการเรียนรู้การใช้ชีวิตในสังคมได้ จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) มาตราที่ 6 มุ่งเน้นการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพราะมนุษย์ถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุดของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา เป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมายเพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัวและชุมชนให้ยั่งยืน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2545: 2) กล่าวถึงความหมายของการศึกษาว่า

...การศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอด การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต...

นอกจากนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรมสามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคน

ดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่ยุคศตวรรษ ที่ 21 ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

นอกจากนี้ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีมติเห็นชอบให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แทนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นเพื่อให้เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ไทยทุกคน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3)

ปัญหาของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในเรื่องปัญหาความสับสนของผู้ปฏิบัติระดับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาส่วนใหญ่กำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้มาก ทำให้เกิดปัญหาหลักสูตรแน่น การวัดและประเมินผลไม่สะท้อนมาตรฐาน ส่งผลต่อปัญหาการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษา และการเทียบโอนผลการเรียน รวมทั้งปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะความสามารถ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 1) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมายสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้แล้ว ยังได้ให้รายละเอียดในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่า ต้องการอะไร ต้องสอนอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ

เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา รวมถึงการกำหนดตัวชี้วัดระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจง และมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนจากรายละเอียดต่างๆ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานดังที่กล่าวมา สถานศึกษาสามารถนำเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาที่สนองตอบต่อหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นความต้องการของท้องถิ่น โดยมีโครงสร้างหลักสูตรเป็นการนำเสนอโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนในแต่ละระดับชั้นสนองตอบต่อหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และความเป็นท้องถิ่น ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษาที่สะท้อนการบริหารจัดการหลักสูตร เวลาเรียน ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเพิ่มเติม หรือการจัดรายวิชาเพิ่มเติมตามความต้องการของโรงเรียน มีประมวลจัดทำคำอธิบายรายวิชา แยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ อันประกอบไปด้วย สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และคุณลักษณะที่เกิด (คุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร) ดำเนินการจัดหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ครอบคลุมหลักสูตรแกนกลางและสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเพิ่มเติม ดำเนินการออกแบบการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐานการเรียนรู้ (แผนการจัดการเรียนรู้) ประกอบไปด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ (ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์) ชิ้นงาน/ภาระงาน เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน กิจกรรมการเรียนรู้ (นำเข้าสู่บทเรียน ช่วยพัฒนาผู้เรียนรวบยอด สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บันทึกผลหลังสอน) และการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งโรงเรียนนำร่องและพร้อมใช้ในปีการศึกษา 2552 โรงเรียนทั่วไปใช้ในปีการศึกษา 2553 จะเห็นได้ว่าเป็นการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาเดิม โดยจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำคำอธิบายรายวิชา โดยประมวลจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และสถานศึกษาพิจารณาเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ท้องถิ่น ที่ต้องการพัฒนาเป็นพิเศษ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน ตามที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 21) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความถนัดของตนเอง และความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้านสนองตอบความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการ และเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตน และประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 21-22)

นอกจากนี้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 22-23) ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษานั้นเป็นสาระหนึ่งใน 8 สาระของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกลุ่มสาระที่มีความหมาย และความสำคัญยิ่งต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน โดยตรง เพราะครอบคลุมเรื่องสุขภาพที่เป็นพื้นฐานจำเป็นต่อความเป็นอยู่ของผู้เรียนแต่ละคน และสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ข้อ 3 ที่ว่า “มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย” (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 5)

จะเห็นได้ว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นสาระการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังที่ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 164) ได้กล่าวไว้ว่า สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมายเพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 27 กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ อีกทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางพัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้น สถานศึกษาจะต้องจัดทำสาระหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของสถานศึกษาด้วย

ผลจากการประชุมวิชาการแห่งชาติระหว่างวันที่ 10-12 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ของสมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการแห่งประเทศไทย ที่จังหวัดราชบุรี สมาชิกสมาคมฯ และผู้เข้าร่วมประชุมได้ข้อสรุปเพื่อประกาศเป็นปฏิญญาราชบุรี (สมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการแห่งประเทศไทย, 2548: 102) ได้กำหนดหลักการไว้ว่า

...การจัดเวลาเรียนสุขศึกษาและพลศึกษาในสาระพื้นฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ควรต้องจัดเวลาเรียนให้เป็นสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมงเป็นอย่างน้อย โดยแบ่งเป็นสุขศึกษา 1 ชั่วโมง และพลศึกษา 2 ชั่วโมง ในทุกระดับชั้น รวมถึงระดับอาชีวศึกษาด้วย ในสถาบันอุดมศึกษาควรต้องจัดกิจกรรมพลศึกษาเป็นวิชาบังคับให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนอย่างน้อย 2 หน่วยกิต ตลอด 4 ปีการศึกษา..

พลศึกษาซึ่งถือเป็นการศึกษาวิชาหนึ่งในสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งมีความสำคัญต่อการศึกษาของชาติเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยกีฬาและการศึกษา (International Conference on Sport and Education) เพื่อฉลองปีแห่งกีฬาและการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ ปี 2005 ซึ่งจัดขึ้นโดยรัฐบาลไทย ระหว่างวันที่ 30 ตุลาคม ถึง 2 พฤศจิกายน 2548 ณ กรุงเทพมหานคร ได้มีข้อตกลงร่วมกันในปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยกีฬาและการศึกษา (Bangkok Agenda on Sport and Education) โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ตระหนักถึงผลสัมฤทธิ์ของการกีฬาและการพลศึกษาในมิติการออกกำลังกาย การพักผ่อน และเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ โดยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านหลักสูตรกีฬาและโรงเรียนที่มีคุณภาพ
2. การกีฬาและการพลศึกษา ควรได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่มีคุณภาพ และควรให้ยึดถือเป็นประเด็นสำคัญสำหรับประเทศชาติ
3. ทุกโรงเรียนควรจัดหลักสูตรด้านการกีฬาและการพลศึกษาให้นักเรียนอย่างน้อย 120 นาทีต่อสัปดาห์ (2 ชั่วโมง/สัปดาห์) และเพิ่มเป็น 180 นาทีต่อสัปดาห์ (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) ในระยะยาว
4. หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และอาสาสมัคร ควรจัดหาอุปกรณ์กีฬาและบุคลากรด้านการกีฬาสำหรับประชาชนทั่วไป ในการเข้าไปมีส่วนในการพัฒนากีฬาและการศึกษา

ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการศึกษาเป็นการทบทวนเป้าหมายของการนำกีฬาและการพลศึกษาที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มาเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยการกำหนดวิชาพลศึกษาลงในหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนทั้งในระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระบบการศึกษานอกโรงเรียน บนพื้นฐานแนวความคิดหลักการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า พร้อมทั้งส่งเสริมโปรแกรมความเชี่ยวชาญด้านกีฬาและการพลศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานด้านการกีฬาสำหรับเยาวชนในการพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ

การที่จะทำให้บรรลุหลักการดังกล่าวนี้ ปัจจัยที่สำคัญคือ บุคลากร การจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษา การจัดและบริหาร โครงการพลศึกษาในโรงเรียน สถานที่ อุปกรณ์และ

ถึงอำนวยความสะดวก การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ แนวทางที่จะทำให้บรรลุหลักการดังกล่าวนั้น สามารถทำได้โดยการสำรวจสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันของพลศึกษาของโรงเรียนในด้านต่างๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขตามเป้าหมาย และหลักการที่ตั้งไว้ ดังที่ National Association for Sport and Physical Education & American Heart Association (2006: 5-6) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สถานภาพของพลศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลในปัจจุบันเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษาในแต่ละรัฐและเมืองของโคลัมเบีย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามออนไลน์ ได้รับการตอบกลับจำนวน 51 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลและรวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้เป็นของแต่ละรัฐ สรุปผลเป็นแผนภูมิผลการวิจัย จะถูกส่งกลับไปให้ในแต่ละรัฐ เพื่อให้ทราบรายละเอียดและนำข้อมูลไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและหลักการตามที่ต้องการ

จากเหตุผล ความสำคัญ และงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า เนื่องจากมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ให้ความสำคัญของพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาและการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ครบทุกด้าน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตราที่ 6 และสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ข้อ 3 ที่ว่า มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย อีกทั้งหลักการของปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการศึกษา (Bangkok Agenda on Sport and Education) ที่ทุกโรงเรียนควรจัดหลักสูตรด้านการกีฬาและการพลศึกษาให้นักเรียนอย่างน้อย 120 นาทีต่อสัปดาห์ (2 ชั่วโมง/สัปดาห์) และเพิ่มเป็น 180 นาทีต่อสัปดาห์ (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) รวมถึงแผนพัฒนาการกีฬาชาตินฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550-2554) ที่ได้ให้ความสำคัญของพลศึกษา ที่สามารถพัฒนาได้ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แต่เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แตกต่างไปจากหลักสูตรเดิมที่กำหนดรายวิชาไว้แน่นอน และเหมือนกันทั่วประเทศ

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อจะนำผลที่ได้จากการศึกษา มาเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูพลศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุง และพัฒนาการพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยแก่ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษา ในโรงเรียน

มัธยมศึกษาในภาคอื่นๆ และสิ่งสำคัญที่สุดเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนพลศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เท่าเทียมกันทั้งประเทศไทยในอนาคต และสอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบถึงสถานภาพของพลศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูพลศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลาง ในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป
3. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยแก่ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษา ใน โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคอื่นๆ ต่อไป
4. เป็นแนวทางให้กับหน่วยงาน สถาบันการศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนา บุคลากรทางพลศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสถานภาพของพลศึกษาเฉพาะ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ของภาคกลางในประเทศไทย เท่านั้น

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ภาคกลางในประเทศไทย รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 215 คน จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 215 โรงเรียน

นิยามศัพท์

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์สำหรับการวิจัยดังนี้

สถานภาพของพลศึกษา หมายถึง สภาพความเป็นจริงในปัจจุบันของพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วยรายละเอียด 6 ด้าน คือ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา การจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างวิชาพลศึกษา และการประเมินผลการเรียนรู้

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3) และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4-6) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคกลาง หมายถึง จังหวัดที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของภาคกลางในประเทศไทย ประกอบด้วย 14 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา นครนายก นนทบุรี ชัยนาท ปทุมธานี ปราจีนบุรี พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สมุทรปราการ สระแก้ว สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง อุทัยธานี

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการจัดและดำเนินการเกี่ยวกับพลศึกษาในโรงเรียน

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา หมายถึง บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน

สาระหลักสูตรพลศึกษา หมายถึง เนื้อหา สาระ กิจกรรม โครงการ ที่ได้มาหลังจากที่ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา เพื่อนำไปใช้จัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนใน โรงเรียน

เอกสารหลักสูตรพลศึกษา หมายถึง หลักสูตรพลศึกษาของโรงเรียน ซึ่งเป็นเอกสาร สิ่งที่ได้จากกระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วยสาระ หลักสูตรพลศึกษา

คู่มือการสอนวิชาพลศึกษา หมายถึง เอกสารที่โรงเรียนจัดทำขึ้น เพื่อให้ครูผู้สอนวิชา พลศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรพลศึกษา ของโรงเรียน ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา สาระ กิจกรรม และใบงาน

โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน หมายถึง การจัดและดำเนินการเกี่ยวกับโปรแกรมการสอน พลศึกษาในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่าง โรงเรียน โปรแกรมการจัดพลศึกษาเพื่อเด็กพิเศษ และ โปรแกรมนันทนาการ

เด็กพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความพิการทางด้านร่างกาย และเด็กที่มีความสามารถเป็นเลิศ ที่ กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวก ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน รวมถึงใช้ในการออกกำลังกาย และฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาทักษะนอกเวลาเรียน

โครงสร้างวิชาพลศึกษา หมายถึง การกำหนดกลุ่มวิชาพลศึกษา จำนวนชั่วโมงเรียน เกณฑ์การประเมินผล และชนิดของกิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้วิชาพลศึกษาไว้ใน หลักสูตรของโรงเรียน

การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การนำผลที่ได้จากการวัดมาประเมินหรือตัดสินผู้เรียน เกี่ยวกับระดับความสามารถ พัฒนาการความก้าวหน้า และระดับความสำเร็จทางการเรียนของ ผู้เรียน

วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมือและวิธีการที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา นำมาใช้ในการวัดองค์ประกอบต่างๆ ในการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด)

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

พลศึกษา เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาและการพัฒนาคน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ครบทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีจุดหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย การพลศึกษาจะมีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายนั้น ปัจจัยที่สำคัญคือ บุคลากร การจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษา การจัดและบริหารโครงการพลศึกษาในโรงเรียน สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ ปัจจัยเหล่านี้ต้องมีคุณภาพ แนวทางในการพัฒนาปัจจัยดังกล่าว สามารถทำได้ด้วยการสำรวจสถานภาพความเป็นจริงในโรงเรียน เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูพลศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุง และพัฒนาการพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึง ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. บทบาทและความสำคัญของพลศึกษา
2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
4. หลักการที่เกี่ยวข้องทางพลศึกษา
5. การประเมินผลการเรียนรู้
6. ปฏิญญาราชบุรี
7. ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยกีฬาและการศึกษา
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทบาทและความสำคัญของพลศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นแนวทางของการจัดการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา ดังมาตรา 6 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม

มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 5) จากความมุ่งหมายและหลักการดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เป้าหมายสูงสุดการศึกษาคือ พัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ทุกด้านและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น พลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญที่จำเป็นต้องสอนในโรงเรียน เพราะพลศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนได้หลายๆ ด้าน และที่สำคัญคือ ด้านร่างกาย ดังที่ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545ข: 1) ได้กล่าวไว้ว่า

...สุขศึกษาและพลศึกษาจึงเป็นสาระการเรียนรู้ที่สำคัญในการพัฒนาประชากร โดยมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ การป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา และการบริหารจัดการชีวิต เพื่อดำรงสุขภาพที่ดี อันเป็นรากฐานสำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่สมดุล ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการมีสภาวะทางสุขภาพที่สมบูรณ์...

และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร โดยมีวิสัยทัศน์ที่ว่า “มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมและกีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและกีฬา” (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

เมื่อพิจารณาถึงเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม ดังนั้น โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาทุกชั้นปี วิชาพลศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในโรงเรียน ดังที่ Williams (1964 อ้างใน วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2540: 659) ได้กล่าวไว้ว่า

...พลศึกษาควรจัดให้มีโปรแกรมการสอนขั้นพื้นฐานในกิจกรรมทางกายต่างๆ สำหรับนักเรียนทุกคน และควรจะเป็นวิชาบังคับสำหรับนักเรียนทุกๆ คน การที่จะมีการยกเว้นให้แก่เด็กเรียนคนใดนั้น ควรจะขึ้นอยู่กับหลักฐานว่านักเรียนผู้นั้นเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาทางการพลศึกษามาแล้ว...

พลศึกษาถือว่าเป็นการศึกษาวิชาหนึ่งในสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งมีความสำคัญต่อการศึกษาของชาติ ดังที่ได้มีผู้กล่าวถึงบทบาทและความสำคัญของพลศึกษาไว้ดังนี้

วรัศคี เพียรชอบ (2548: 1) ได้กล่าวถึงพลศึกษาไว้ว่า

...พลศึกษาช่วยให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทั้งในด้านร่างกาย ด้านทักษะ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม และด้านเจตคติที่ดีไปพร้อมๆ กัน โดยใช้กิจกรรมพลศึกษาและกีฬาเป็นสื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ และมีพัฒนาการด้วยการมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง...

เช่นเดียวกับ ไพวัลย์ ตัณฑาทูม (2530: 32) ได้กล่าวถึงความสำคัญของพลศึกษาไว้ว่า

...เหตุที่ต้องมีพลศึกษา เพราะคนเราจำเป็นต้องเคลื่อนไหว พลศึกษานั้นเรียนรู้ถึงการใช้ร่างกายของตนเองให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งการเคลื่อนไหวเป็นกฎของธรรมชาติและเป็นสิ่งที่มีความหมาย เป็นสิ่งที่ทำให้คนได้แสดงออกให้เกิดความพึงพอใจในการกระทำนั้นๆ เพราะจะช่วยลดความตึงเครียด ช่วยผ่อนคลายอารมณ์ เพื่อให้สามารถทำงานกับผู้อื่นได้ ช่วยให้แก้ปัญหาในชีวิตได้ และเพื่อให้ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา เพื่อให้ร่างกายได้เคลื่อนไหว...

อีกทั้ง สุวิมล ตั้งสัจพจน์ (2540: 7) ได้กล่าวถึงพลศึกษาไว้ว่า

...พลศึกษาเป็นสาขาวิชาที่ช่วยให้ผู้เรียนหรือผู้ใช้ผลจากการศึกษาให้เป็นผู้ที่มีสมรรถภาพทางกายสมบูรณ์ ร่างกายแข็งแรง อีกทั้งมีพัฒนาการทางสังคมที่ดีด้วย การพลศึกษาไม่เน้นเฉพาะสมรรถภาพทางกาย แต่ยังได้เน้นถึงการใช้ประสบการณ์ การแก้ปัญหา และการเข้าถึงชีวิตได้เป็นอย่างดี...

จากบทบาทและความสำคัญของพลศึกษาที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า พลศึกษา มีบทบาทและความสำคัญต่อกระบวนการศึกษาที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีพัฒนาการหลายด้านพร้อมๆ กัน ได้แก่ ด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และจิตใจ โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายที่เลือกสรรแล้วเป็นสื่อในการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมหรือปฏิบัติโดยตรงด้วยตนเอง ดังนั้น พลศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนที่โรงเรียนจะขาดเสียไม่ได้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นเพื่อให้เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีวิสัยทัศน์ คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็น พลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ว่า มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ชีวีตมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

อีกทั้ง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดสมรรถนะของผู้เรียนไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมแสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาความขัดแย้ง

ต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และ การรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยี ด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

นอกจากนี้ ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลโลก 8 ประการ ดังนี้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ ดังนี้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษา และพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ ในแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึง ประสงค์ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้จะมี ตัวชี้วัดที่ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่ง สะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการ กำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ การสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัด ประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3)

2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ออกเป็น 3 ระดับ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุล ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบ ต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) การศึกษาระดับนี้เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพมีทักษะในการใช้วิทยาการ และเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ

นอกจากนี้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมได้ตามความพร้อมและจุดเน้น โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 5 ชั่วโมง

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คำนวณหน้าของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชาเท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คำนวณหน้าของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชาเท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาที่ได้กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่า พลศึกษาถูกกำหนดให้เป็นสาระสำคัญสาระหนึ่งในหลักสูตร ที่จัดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มในทุกระดับ ดังนั้น สถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในทุกระดับชั้นปี และจัดให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

พลศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมและกีฬา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและกีฬา (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดความหมายของสาระหรือสาระการเรียนรู้ไว้ว่า สาระหรือสาระการเรียนรู้ (strands) หมายถึง สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ประกอบด้วยองค์ความรู้ (knowledge) ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ (psychomotor, practice, and process) และคุณลักษณะที่ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม (affective) ของผู้เรียน โดยกำหนดออกมาเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มีสาระที่เป็นกรอบเนื้อหาหรือขอบข่ายของค้ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ประกอบด้วย

สาระที่ 1: การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ผู้เรียนจะได้รู้และเข้าใจเรื่อง การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม เข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยงการทำงานของระบบต่างๆ ของร่างกาย ปฏิบัติตนได้เหมาะสม

สาระที่ 2: ชีวิตและครอบครัว ผู้เรียนจะมีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการมีชีวิตและครอบครัวที่อบอุ่นและเป็นสุข ภูมิใจและเห็นคุณค่าในเพศของตน ยอมรับและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ความรู้สึกทางเพศ สร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น ปฏิบัติสุขอนามัยทางเพศได้ถูกต้องเหมาะสม

สาระที่ 3: การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล ผู้เรียนได้รับโอกาสให้เข้าร่วมในกิจกรรมทางกายและกีฬา ทั้งประเภทบุคคล และประเภททีมอย่างหลากหลายทั้งไทยและสากล ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลตามศักยภาพด้านความเจริญเติบโตและการพัฒนาการทางกาย เกิดทักษะทางกลไกอย่างเต็มที่ ได้เรียนรู้ความสำคัญของการฝึกฝนตนเอง ตามกฎ กติกา ระเบียบ ได้ค้นหาความพึงพอใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย นันทนาการ กิจกรรมเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย

สาระที่ 4: การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเลือกบริโภคอาหาร ใ้ใช้สิ่งของเครื่องใช้ที่มีผลต่อสุขภาพ ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เมื่อมีปัญหาทางอารมณ์และปัญหาสุขภาพ จัดการกับอารมณ์ ความเครียด

สาระที่ 5: ความปลอดภัยในชีวิต ผู้เรียนจะได้เรียนรู้การป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ทั้งความเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ ความรุนแรง รวมทั้งพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศ การเ้าและสารเสพติด รู้จักปฏิเสธ ในเรื่องที่ไม่เหมาะสม

ในแต่สาระที่เป็นองค์ความรู้ มีมาตรฐานการเรียนรู้รวมทั้งหมด 6 มาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

สาระที่ 1: การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐานการเรียนรู้ พ 1.1: เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโต และการพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2: ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐานการเรียนรู้ พ 2.1: เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิต ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 3: การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐานการเรียนรู้ พ 3.1: เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐานการเรียนรู้ พ 3.2: รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจ นักรักกีฬา มีจิตวิญญาณ ในการแข่งขัน และชื่นชมสุนทรียภาพของการกีฬา

สาระที่ 4: การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐานการเรียนรู้ พ 4.1: เห็นคุณค่า และมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

สาระที่ 5: ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ พ 5.1: ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การเฝ้าระวัง สารเสพติด และความรุนแรง

สรุปว่า สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นสาระการเรียนรู้ที่จำเป็นต้องจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพจนมีวิถีชีวิตที่มีสุขภาพดี โดยให้มี

ทั้งความรู้ ความเข้าใจ ทักษะหรือกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ จัด
 สาระการเรียนรู้ โดยใช้สาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นกรอบแนวทางในการจัดการเรียนรู้

หลักการที่เกี่ยวข้องทางพลศึกษา

การที่จะกล่าวได้ว่าสังคมใดมีความเจริญมากน้อยเพียงใด จิตรกรณ์ ศิริประเสริฐ (2543: 1-2)
 ได้กล่าวไว้ว่า ประการสำคัญที่จะสังเกตได้คือ คุณภาพของประชากรส่วนใหญ่ ที่จะต้องเป็นผู้มี
 สมรรถภาพทางกายและสมรรถภาพทางจิตที่ดี มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความอดทน อดกลั้น
 รู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม มีความซื่อตรง ความสัตย์ ความยุติธรรม การตัดสินใจที่ดี
 อารมณ์มั่นคง และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข คุณลักษณะเหล่านี้สามารถทำให้เกิดขึ้น
 ได้จากการเข้าร่วมในชั้นเรียนวิชาพลศึกษาและโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ซึ่งต้องเริ่มกับเด็ก
 ช่วงชีวิตนี้ เพราะเด็กอยู่ในวัยที่สอนง่าย รับรู้และเรียนรู้ได้เร็ว เด็กที่มีพื้นฐานดีจะเป็นผู้ใหญ่ที่มี
 ประสิทธิภาพต่อไป

ความหมายและความสำคัญของวิชาพลศึกษา

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 1) ได้กล่าวถึงวิชาพลศึกษาไว้ว่า

...พลศึกษาช่วยให้ผู้เรียน ได้มีการพัฒนาทั้งในด้านร่างกาย ด้านทักษะ ด้านความรู้
 ด้านคุณธรรม และด้านเจตคติที่ดีไปพร้อมๆ กัน โดยใช้กิจกรรมพลศึกษาและกีฬาเป็นสื่อ
 ให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ และมีพัฒนาการด้วยการมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงด้วย
 ตนเอง...

พิชิต ภูติจันทร์ (2547: 1) ได้กล่าวถึงพลศึกษาไว้ว่า

...พลศึกษา เป็นศาสตร์ที่มุ่งพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ
 อารมณ์ และสังคม ตลอดจนสร้างเสริมความเป็นพลเมืองดีของชาติ โดยใช้กิจกรรม
 การเคลื่อนไหวเป็นสื่อกลางพลศึกษาเป็นส่วนสำคัญของการศึกษา เป็นองค์หนึ่งขององค์
 ศึกษา 4 อัน ได้แก่ พุทธิศึกษา จริยศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา นอกจากนี้จะช่วยพัฒนา
 สิ่งดังกล่าวแล้ว ยังช่วยสร้างเสริม ปลุกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเพิ่มพูนคุณภาพ

ของความเป็นคนมากขึ้น อันได้แก่ ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความอดทนอดกลั้น
ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์...

กอง วิสุทธารมณ (2521 อ้างใน ไพวัลย์ ตัณฑาทุฒ, 2530: 37) ได้กล่าวถึงวิชาพลศึกษา ไว้ว่า

...พลศึกษา คือ การฝึกฝนร่างกายให้มีสมรรถภาพดีขึ้น โดยใช้กิจกรรมบางอย่างเป็น
เครื่องมือประกอบการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีร่างกายเจริญงอกงาม เติบโต แข็งแรง และ
ว่องไว อบรมให้เป็นผู้ที่มีระเบียบ วินัย หนักแน่น อดทน รู้แพ้ รู้ชนะ สร้างสรรค์สามัคคี...

ไพวัลย์ ตัณฑาทุฒ (2530: 32) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิชาพลศึกษาไว้ว่า

...เหตุที่ต้องมีพลศึกษา เพราะคนเราจำเป็นต้องเคลื่อนไหว พลศึกษานั้นเรียนรู้ถึงการใ้
ร่างกายของตนเองให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งการเคลื่อนไหวเป็นกฎของธรรมชาติและเป็นสิ่งที่มี
ความหมาย เป็นสิ่งที่ทำให้คนได้แสดงออกให้เกิดความพึงพอใจในการกระทำนั้นๆ
เพราะจะช่วยลดความตึงเครียด ช่วยผ่อนคลายอารมณ์ เพื่อให้สามารถทำงานกับผู้อื่นได้
ช่วยให้แก้ปัญหาในชีวิตได้ และเพื่อให้ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ขณะที่เข้าร่วม
กิจกรรมพลศึกษา เพื่อให้ร่างกายได้เคลื่อนไหว...

Bucher (1964: 31) ให้ความหมายของพลศึกษาว่า หมายถึง ส่วนที่สำคัญของกระบวนการ
ทางการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยใช้กิจกรรมทาง
พลศึกษาที่เลือกสรรแล้วเป็นเครื่องมือ ที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาในด้านดังกล่าว

Tompson (1971: 1) ให้ความหมายพลศึกษาว่า เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาซึ่งอาศัย
กิจกรรมที่ได้เลือกในการจัดเพื่อให้เกิดความเจริญเติบโต พัฒนาการและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
เพื่อให้เป็นพลเมืองดีและดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

Dauer และ Pangrazi (1986: 48) กล่าวว่า วิชาพลศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาจะช่วย
พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวที่สำคัญของเด็ก เมื่อทักษะการเคลื่อนไหวอยู่ในระดับดีจะก่อให้เกิด
ความปลอดภัยในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกายที่มีทั้งความสนุกสนานและการประสบความสำเร็จ
ในการเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆในระดับเดียวกันและในอนาคตต่อไป

จากความหมายและความสำคัญทั้งหมดที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า พลศึกษา เป็นกระบวนการศึกษาอย่างหนึ่งของการศึกษาทั่วไปที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีการเจริญงอกงามและมีพัฒนาการหลายด้านพร้อมๆ กัน ได้แก่ ด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และจิตใจ โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายที่เลือกสรรแล้วเป็นสื่อในการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมหรือปฏิบัติโดยตรงด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์ของการพลศึกษา

เนื่องจากวิชาพลศึกษา เป็นวิชาหนึ่งที่บรรจุไว้ในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา จึงมีวัตถุประสงค์ที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับกลุ่มสาระอื่นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่เด่นชัดของหลักสูตร นั่นคือ การส่งเสริมประชาธิปไตย โดยการปลูกฝังคุณธรรมที่จำเป็นแก่การเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตยให้มีขึ้นในตัวนักเรียน

จิรกรณ์ ศิริประเสริฐ (2543: 8) กล่าวว่าไว้ว่า เป็นความเข้าใจผิดที่ว่า วัตถุประสงค์ของการพลศึกษาคือ การจัดนันทนาการ การทำให้ผู้เรียนได้รับความสนุกสนาน ได้ใช้พลังงานที่เหลือ และได้มีกิจกรรมนอกห้องเรียน ชั่วโมงพลศึกษาคือ ชั่วโมงอิสระหรือชั่วโมงที่ผู้เรียนจะทำอะไรก็ได้ และพลศึกษาเป็นการศึกษาที่เกี่ยวกับร่างกายเท่านั้น เหล่านี้เป็นต้น

วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการจัดการพลศึกษาในทุกระดับชั้น ไม่ว่าจะในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย ต่างมีวัตถุประสงค์เหมือนกันกับวัตถุประสงค์ทางการศึกษาของวิชาอื่น ที่มุ่งสนับสนุนวัตถุประสงค์ต่างๆ ไปของการศึกษา คือให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีการพัฒนาไปตามศักยภาพสูงสุดที่ผู้เรียนมีอยู่อย่างเท่าเทียมกันในด้านต่อไปนี้ได้แก่ มีพัฒนาการด้านร่างกายและการทำงานประสานกันของระบบประสาทและระบบกล้ามเนื้อที่สวยงามและมีประสิทธิภาพ มีสมรรถภาพ มีทักษะกลไกการเคลื่อนไหวหรือทางด้านร่างกาย (body) มีการพัฒนา ด้านเจตคติ ทำที่ อารมณ์ ความรู้สึก ค่านิยม ความสนใจ และการปรับตัวของผู้เรียน หรือทางด้านจิตใจ (mind) และมีการพัฒนาด้านกระบวนการทางสมอง สติปัญญา และความนึกคิดหรือทางด้านวิญญาณ (soul)

การจัดและบริหารพลศึกษาในโรงเรียน

ความหมายของการจัดและบริหาร

การจัดหรือการจัดการ (organization) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายว่า การจัด คือ เรื่อง ชูระ หน้าที่ที่จะต้องวางระเบียบ สิ่งงาน ควบคุม และดำเนินงานให้ เป็นไปตามลำดับขั้น

การบริหาร (administration) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายว่า บริหาร คือ การปกครอง เมื่อรวมกับคำว่า การ จึงหมายถึง เรื่อง ชูระ หน้าที่ในการปกครอง ดำเนินการ และจัดการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือการจัดการเรื่องราวต่างๆ ซึ่งหมายรวมถึงการควบคุม จัดการ ดูแลรักษาสิ่งเหล่านั้นด้วย หรืออีกความหมายหนึ่งคือ การแนะนำ การเป็นผู้นำ และ การควบคุม ความพยายามต่างๆ ของกลุ่มบุคคลให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

ไพรวัดย์ อศฤกษ์ (2541: 11) ได้ให้ความหมายของการจัดการและการบริหารไว้ว่า

การจัดการ (management) หมายถึง ระบบความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่างๆ และ บุคคลในองค์กร โดยกำหนดภารกิจ อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบให้ชัดเจน เพื่อให้ การประกอบการตามภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหาร (administration) หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์เพื่อนำเอาทรัพยากร การบริหารมาประกอบการตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมี ประสิทธิภาพ

วิสูตร กองจินดา (2545: 1) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า “...กระบวนการดำเนินงาน ด้วยประการทั้งปวง ด้วยการใช้ปัจจัยหรือทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น เงิน วัสดุ คน วิธีการ เวลา ฯลฯ อย่างมี ประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรหรือหน่วยงาน

สรุปการบริหาร หมายถึง เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ตามนโยบายและเป้าหมายของการจัดการ ซึ่งในการจัดการเป็นกระบวนการของ

การจัดการทำงาน โดยกำหนดหลักการของตำแหน่งงาน วิธีการปฏิบัติ ขอบเขตหน้าที่และ
 ประสานงานระหว่างตำแหน่งต่างๆ ให้แน่นอนตามที่องค์กรตั้งไว้ ซึ่งมีองค์ประกอบต่างๆ เช่น
 บุคลากร ทรัพยากร การวางแผน การจัดองค์กร การอำนวยความสะดวก เพื่อให้การทำงานขององค์กรดำเนิน
 ไปอย่างมีระเบียบแบบแผน

ขอบข่ายของการบริหารทางพลศึกษา

Williams (1964 อ้างใน วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2540: 654) ได้กล่าวถึงการบริหารงานทางพลศึกษา
 ว่ามีความเกี่ยวข้องกับงาน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหาร โปรแกรมพลศึกษา
2. ด้านการบริหารสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล

งานด้านต่างๆ ของการพลศึกษาตามที่กล่าวมานี้เป็นด้านที่มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์
 ซึ่งกันและกันเป็นอย่างมาก

การบริหารโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน

โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน (Physical Education Programs in Schools)

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 227-245) ได้กล่าวถึงโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ดังนี้
 โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนคือ รายการการจัดพลศึกษาในโรงเรียนที่สมบูรณ์เพื่อให้นักเรียนที่
 เรียนอยู่ในโรงเรียนทุกๆ คน ได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่างๆ อย่างเท่าเทียมกันและ
 ทัวถึงกันตามความต้องการ ความสามารถ ความสนใจของนักเรียนแต่ละคน ทั้งนี้รวมถึงการได้
 รับคำสอน การช่วยเหลือแนะนำ การใช้สถานที่ การใช้อุปกรณ์ และการใช้บริการอย่างอื่นๆ
 เกี่ยวกับการพลศึกษาด้วย เพื่อให้นักเรียนแต่ละคนได้พัฒนาการตามศักยภาพของตนเองให้มาก
 ที่สุด

เช่นเดียวกันกับ ภารดี อมรรัตนานนท์ (2547: 16) ที่กล่าวว่า พลศึกษาเป็นวิชาที่จำเป็นต้องสอนในโรงเรียน ทั้งนี้เพราะพลศึกษาคือส่วนหนึ่งของการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษาต่างๆ โดยมีปรัชญาพื้นฐานที่ว่าพลศึกษา สามารถให้การศึกษานุเคราะห์ได้ และยังเป็นประโยชน์ให้แก่ผู้เรียน โดยได้รับจากโครงการพลศึกษาที่มีรูปแบบและระบบที่ดี เป็นต้น

โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนที่จะถือว่ามีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องมีการจัดการในด้านต่างๆ ทั้ง 4 ด้าน พร้อมๆ กันดังนี้ คือ

1. โปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน (Physical Education Class Instruction Programs)
2. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายใน โรงเรียน (Intramural Athletic Programs)
3. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน (Interscholastic Athletic Programs)
4. โปรแกรมการจัดพลศึกษาพิเศษ (Adapted Physical Education Programs)

ดังจะได้กล่าวถึงรายละเอียด ตลอดจนความสัมพันธ์กันในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

โปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน (Physical Education Class Instruction Programs)

โปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียนคือ โปรแกรมการจัดให้มีการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่โรงเรียนได้กำหนดในแต่ละระดับชั้นปี วิชาพลศึกษาถือว่าเป็นวิชาหนึ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญสำหรับนักเรียนที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้งในปัจจุบันระหว่างที่อยู่ในวัยเด็กกำลังเรียนและในวัยที่เป็นผู้ใหญ่หลังจากเรียนสำเร็จจากโรงเรียนไปแล้ว ประเทศต่างๆ จึงมักจะเห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษาได้จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเป็นวิชาบังคับตลอดหลักสูตรการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาเป็นวิชาบังคับสำหรับนักเรียนทุกคน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษามาเป็นเวลานานแล้ว ความมุ่งหมายหลักของการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษาที่พอจะสรุปได้ที่สำคัญจะมีอยู่ 5 ประการดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้นักเรียนมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ สามารถสนองความต้องการ การเคลื่อนไหวของร่างกาย ช่วยให้อวัยวะมีการเจริญเติบโตตามอัตราที่ควรจะเป็น

2. เพื่อให้นักเรียนได้มีพัฒนาการในการทำงานประสานกันระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อ หรือที่เรียกว่าเพื่อให้เด็กนักเรียนได้มีทักษะในกิจกรรมกีฬาต่างๆ เพื่อจะได้นำไปใช้เล่นในเวลาว่างหรือ เมื่อหลังออกจากโรงเรียนไปแล้ว

3. เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้และความเข้าใจในหลักการเบื้องต้นในการออกกำลังกายและ การเล่นกีฬาด้วยความปลอดภัยเพื่อสุขภาพของตนเอง

4. เพื่อให้นักเรียนได้มีคุณธรรม มีน้ำใจนักกีฬา

5. เพื่อให้เด็กนักเรียนได้มีความรัก มีความสนใจในการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ เพื่อมิตรภาพและ เพื่อความสนุกสนาน

การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเบื้องต้นที่สำคัญนั้นนอกจากจะช่วยทำให้เด็กนักเรียนได้มี พัฒนาการตามความมุ่งหมายดังได้กล่าวมาแล้วทั้ง 5 ด้าน ยังจะเป็นการเรียนการสอนที่มุ่งให้ เด็กนักเรียนได้มีความรักความชอบผูกพันกับกิจกรรมการออกกำลังกายและกิจกรรมกีฬาต่างๆ หน้าที่ ของครูจึงมีความสำคัญมากในการที่จะจัดเตรียมประสบการณ์ที่หวานชื่นให้เด็กนักเรียนมีความติดอก ติดใจอยากที่จะเล่นกีฬาในโอกาสทั้งในปัจจุบันและในอนาคตต่อไปอีก โดยหวังว่าถ้าเด็กนักเรียนได้มี ส่วนร่วมในการเล่นกีฬาเป็นประจำแล้ว ความแข็งแรงของร่างกาย ทักษะทางการกีฬา ความรู้ ความเข้าใจในการเล่นกีฬา ระเบียบวินัยในตนเองและความรักความชอบการกีฬาก็จะมีเพิ่มมากขึ้น เรื่อย ซึ่งจะนำมาของการมีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจตลอดจนการเป็นพลเมืองดี ของสังคมและประเทศชาติต่อไป

หลักของการจัดโปรแกรมการสอนวิชาพลศึกษาที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. การจัดโปรแกรมการสอนวิชาพลศึกษาในแต่ละระดับชั้นจะต้องมีความมุ่งหมายที่ ชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้และบรรลุผลได้ทั้ง 5 ด้าน คือ ทางด้านร่างกาย ทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ คุณธรรม การมีน้ำใจนักกีฬา ด้านทัศนคติความรักและความชอบในการเล่นกีฬา คือ ให้มี

ความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนเหมาะสมกับสภาพการณ์โรงเรียน และในขณะเดียวกันครูก็ควร จะให้นักเรียนได้ทราบความมุ่งหมายนั้นๆ ด้วย

2. ในการจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาทุกครั้ง ครูควรจัดให้มีกิจกรรมพลศึกษาหรือ กีฬาหลายๆ อย่างเพื่อที่จะช่วยให้สามารถบรรลุตามความมุ่งหมายที่วางไว้ได้ในทุกๆ ด้านด้วย

3. การจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาควรคำนึงถึงหลักการทางสรีรวิทยาการกีฬา จิตวิทยา การกีฬา สังคมวิทยาการกีฬาควบคู่กันไปด้วย เพราะหลักการของสาขาวิชาต่างๆ เหล่านี้ล้วนมี ความเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาเป็นอย่างมาก

4. การจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาควรยึดหลักของคุณค่าทางนันทนาการในแต่ละ กิจกรรมด้วย ทั้งนี้เพราะว่าปรัชญาการสอนพลศึกษาที่สำคัญอย่างหนึ่งนั่นคือ เพื่อให้นักเรียนได้นำ กิจกรรม ที่ได้เรียนไปแล้วไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันในเวลาว่างต่อไป ดังนั้น กิจกรรมที่มีคุณค่าทางนันทนาการจะเป็นกิจกรรมที่มีบทบาทสำคัญช่วยให้บรรลุตามความมุ่งหมาย นี้ได้

5. การจัดโปรแกรมการสอนวิชาพลศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาควรจะเป็น โปรแกรม ที่ประกอบไปด้วยกิจกรรมพลศึกษาที่เป็นพื้นฐานหลายๆ อย่างต่างๆ กัน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้มี โอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมหลายๆ อย่างทำให้นักเรียนได้มีโอกาสสำรวจและพัฒนา ความสามารถของตนเองได้อย่างกว้างขวางจะได้เป็นพื้นฐานในการที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่างๆ ที่สูงต่อไป

6. สำหรับในระดับชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป การจัดโปรแกรมการสอนวิชาพลศึกษาควรจะมี ความต่อเนื่องและมีระดับที่สูงต่อจากระดับชั้นประถมศึกษา ทั้งนี้โดยมุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้ใน กิจกรรมที่ตนเองมีความถนัดและความสนใจ สามารถที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากยิ่งขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกิจกรรมต่างๆ อาจจะจัดให้นักเรียนได้เรียนตามรูปแบบของ เกมหรือกีฬาอื่นๆ อย่างแท้จริงได้

7. การจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาควรจะได้มีการวางแผนที่แน่นอนและมี ความสอดคล้องกับสถานการณ์ เช่น ดินฟ้าอากาศ สถานที่ อุปกรณ์ มีแผนการสอนประจำสัปดาห์

ประจำภาค และประจำปี ไว้ในแต่ละระดับชั้นเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ได้

8. โปรแกรมการสอนวิชาพลศึกษาจะมีความสำเร็จหรือไม่มากนักขึ้นอยู่กับครูพลศึกษาเป็นหลัก ครูพลศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในโปรแกรมการสอนพลศึกษา นอกจากจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีปรัชญาที่ถูกต้องในการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนแล้ว จะต้องเป็นผู้ที่มีอุดมคติ มีความศรัทธาในวิชาพลศึกษาอย่างแท้จริง ตลอดจนมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการที่จะดำเนินการตามโปรแกรมเพื่อให้เป็นประโยชน์แก่นักเรียนด้วยความจริงใจและเต็มใจด้วย

9. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียน ได้มีความพร้อมและพัฒนาการเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมประชาธิปไตยอีกในโอกาสข้างหน้าต่อไปอีก ครูควรจะเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพลศึกษาต่างๆ ตามที่ครูพิจารณาเห็นสมควรด้วย ทั้งนี้เพื่อช่วยให้นักเรียน ได้รู้จักคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักการนำประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วย

10. ทศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาพลศึกษานับว่ามีความสำคัญมากในการที่นักเรียนจะนำความรู้ทักษะและประสบการณ์ต่างๆ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองในชีวิตประจำวัน ถ้านักเรียนเห็นความสำคัญและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาและเห็นประโยชน์ของวิชาพลศึกษาในการที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันแล้ว นักเรียนก็มักจะมีความสนใจและตั้งใจเรียนในวิชาพลศึกษา และนำความรู้ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนวิชาพลศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างแท้จริง ฉะนั้นเพื่อเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีเพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของวิชาพลศึกษาดังกล่าวนี้ ครูผู้สอนควรจะเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนตามอุดมคติของการพลศึกษา มีความเข้าใจ เห็นใจในตัวนักเรียน มีความเป็นกันเองกับนักเรียน ช่วยเหลือแนะนำนักเรียนด้วยความเต็มใจ พร้อมกับสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข มีความสนุกสนานและบรรลุตามผลระดับความสามารถของแต่ละคนด้วย

โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน (Intramural Athletic Programs)

การจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนในภาษาอังกฤษว่า Intramural Athletic Programs คำว่า Intramural จากภาษาละติน Intra แปลว่า ภายใน กับ Mural แปลว่า กำแพง ถ้าจะรวมศัพท์ทั้งสองคำเป็น Intramural ก็อาจจะแปลว่า ภายในกำแพง ฉะนั้นเมื่อนำมาใช้กับการแข่งขันกีฬาก็มีความหมายว่าเป็นการแข่งขันกีฬาภายในกำแพงหรือภายในโรงเรียน ฉะนั้นการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนก็คือ การแข่งขันกีฬาซึ่งจัดให้มีการแข่งขันในระหว่างพวกเดียวกันภายในโรงเรียนเดียวกัน อาจจะเป็นการแข่งขันระหว่างชั้น ระหว่างห้อง ระหว่างตึก ระหว่างสี หรืออื่นๆ ที่นักเรียนสามารถรวมกันเป็นกลุ่มก้อนเดียวกัน

การจัดโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนเป็นการจัดที่มีความมุ่งหมายที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้เรียนในชั่วโมงพลศึกษา มาแล้วมาใช้เพื่อความสุขสนานและออกกำลังกายตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคน
2. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนแข่งขันกีฬาต่างๆ ได้มีความรู้และประสบการณ์ของการแข่งขันโดยตรงด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะถือว่าประสบการณ์ในการแข่งขันเป็นประสบการณ์ที่มีค่าต่อชีวิตมาก อย่างหนึ่งในชีวิตจริงของนักเรียนแต่ละคนจะต้องประสบกับความสมหวังและผิดหวัง ซึ่งเทียบได้กับการชนะและการแพ้ในเกมกีฬา
3. เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสทดสอบความสามารถของตนเองกับเพื่อนร่วมชั้น หรือเพื่อนร่วมโรงเรียนที่อยู่ในวัยและระดับเดียวกัน
4. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีคุณลักษณะต่างๆ ประจำตัว เช่น การมีน้ำใจนักกีฬา การรู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักอภัย การมีระเบียบวินัยในตนเอง การเคารพต่อกฎและระเบียบข้อบังคับ และอื่นๆ ทั้งนี้เพราะว่าการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนเป็นการแข่งขันที่มีผลได้ผลเสียน้อย ทำให้การแข่งขันมักจะจะเป็นไปตามอุดมคติของการแข่งขันกีฬาที่แท้จริง

5. เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการแข่งขันกีฬา และได้นำการกีฬาไปใช้เล่นในเวลาว่าง เพื่ออุดมคติของการกีฬาอย่างแท้จริง คือ กีฬาเพื่อสุขภาพ กีฬาเพื่อมิตรภาพ และกีฬาเพื่อความสนุกสนาน

6. เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้รับความกระตือรือร้น มีความสนใจในการเล่นกีฬา และการแข่งขันกีฬาภายในขอบข่ายและตามอุดมคติของการกีฬามากยิ่งขึ้น

การจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน (Interscholastic Athletic Programs)

การจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการพลศึกษาของโรงเรียนที่สำคัญยิ่งอีกอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความสามารถดีเด่นของโรงเรียนได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถและประสบการณ์ของตนเองให้สูงขึ้นอีก และในขณะเดียวกันก็เป็น การปลูกฝังคุณลักษณะอื่นๆ ประจำตัว การมีน้ำใจนักกีฬา ความสามัคคี ความรักห่วงรักรคณะ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบและอื่นๆ ในสภาพการณ์ที่ท้าทายมากกว่าควบคู่กันไปด้วย

การที่โรงเรียนจัดให้มีโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โดยไม่ได้จัดโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนให้นักเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนได้มีส่วนร่วมก่อน ถือว่าการจัดโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนนั้นผิดหลักการหรือปรัชญาการพลศึกษาของโรงเรียนโดยสิ้นเชิง

กล่าวโดยสรุปแล้วว่า การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนนี้การดำเนินการ ความรับผิดชอบ ในการจัดการแข่งขันเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการกลางจัดการแข่งขัน สำหรับโรงเรียนนั้นมีหน้าที่ เพียงเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบจัดส่งนักกีฬาหรือชุดเข้าแข่งขันกีฬาเท่านั้น การวางระเบียบกฎข้อบังคับ ในการแข่งขัน การกำหนดคุณสมบัติในการแข่งขัน วิธีการแข่งขัน และการจัดการแข่งขันให้เสร็จ เรียบร้อยตั้งแต่ต้นจนจบจึงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการแข่งขัน ฉะนั้นจึงอาจกล่าวว่าการแข่งขัน แบบนี้ คณะกรรมการจัดการแข่งขันมีความมุ่งหมายเพื่อที่จะหาตัวนักกีฬาผู้ชนะเลิศในแต่ละ ประเภทเป็นสำคัญมากกว่าอย่างอื่น ฉะนั้นถ้าหากว่าโรงเรียนที่ส่งนักกีฬาเข้าแข่งขันกีฬาระหว่าง โรงเรียนและคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนไม่ได้ยึดหลักการให้มีการแข่งขัน กีฬาไปในทางที่ถูกแล้ว การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนอาจจะมีผลเสียมากกว่าผลดีก็ได้

การจัดโปรแกรมการพลศึกษาพิเศษ (Adapted Physical Education Programs)

การจัดโครงการพลศึกษาพิเศษ คือ การจัดพลศึกษาเพื่อให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างจากคนอื่น อันอาจจะเนื่องมาจากความพร้อมทางด้านสมรรถภาพหรือทักษะ หรือเนื่องมาจากความผิดปกติของร่างกาย เพื่อให้นักเรียนกลุ่มนี้ได้รับประโยชน์จากการพลศึกษาของโรงเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ด้วยการจัดสถานที่ กิจกรรมและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถหรือสภาพร่างกายของนักเรียนนั้นๆ นักเรียนที่มีความสามารถและสภาพของร่างกายแตกต่างจากบุคคลอื่นๆ อาจจะแยกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้ คือ

ประเภทแรก ได้แก่ นักเรียนที่มีร่างกายปกติแต่ไม่มีพื้นฐานทางกลไกของร่างกายพอที่จะทำให้สามารถร่วมกิจกรรมกับนักเรียนคนอื่นๆ ในระดับชั้นเดียวกันได้ เช่น มีกำลังแขน กำลังขา กำลังกล้ามเนื้อส่วนอื่นๆ ของร่างกายน้อยเกินไป นักเรียนที่มีความสามารถน้อยดังกล่าวนี้อาจจะได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากครู เพื่อช่วยปรับปรุงและส่งเสริมให้นักเรียนได้มีพัฒนาการในด้านที่ยังขาดหรือด้อยอยู่ให้มีความพร้อมให้สามารถที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กับนักเรียนคนอื่นๆ ในชั้นเรียนได้ตามปกติต่อไปได้ การจัดกิจกรรมดังกล่าวนี้อาจจะดำเนินการได้จนถึงความปลอดภัย ความพร้อมของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่นักเรียนเพิ่งฟื้นจากการเจ็บไข้ ระยะเวลาอันควรจะได้มีการปรึกษาแพทย์และมีการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

ประเภทที่สอง ได้แก่ นักเรียนที่มีสภาพทางด้านร่างกายที่ผิดปกติอย่างไม่ถาวร (Functional Defects) อันเนื่องมาจากการทำงานของกล้ามเนื้อของร่างกายด้านหนึ่งมากเกินไป เช่น เด็กบางคนที่มีกล้ามเนื้อและข้อบวมบ่งด้วยเอวข้างหนึ่งจะมีเอวเอียงไปข้างหนึ่ง นักเรียนบางคนที่มีร่างกายสูงชะลูดมากกว่าเพื่อนนักเรียนคนอื่นๆ ทั้งหมดในชั้นเรียนเวลาเดินไปไหนกับเพื่อนคนอื่นๆ ก็พยายามย่อหรือเดินให้หลังโก่งเพื่อให้มีความสูงเท่ากับเพื่อนคนอื่นๆ โดยไม่รู้สึกรำคาญ ลักษณะร่างกายที่ผิดปกติอันเนื่องมาจากการทำงานของกล้ามเนื้อส่วนหนึ่งส่วนใดตามลักษณะของกิจกรรมหรือสิ่งแวดล้อมเช่นนี้นั้น ถ้าหากไม่ได้รับการแก้ไขโดยทันทั่วทั้งทีนานๆ เข้าอาจจะได้มีความไวต่อข้อบกพร่องเหล่านั้นได้หรือได้ด้วยความยากลำบากก็ได้ ฉะนั้นครูพลศึกษาที่ดีควรจะมีความไวต่อข้อบกพร่องของร่างกายของนักเรียนเหล่านั้นตลอดเวลาด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ที่อ่อนแอหรือขาดการเคลื่อนไหวมีความแข็งแรงได้สัดส่วนและความสมดุลกัน เป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนมีทรวดทรงและบุคลิกภาพที่สง่างามต่อไป

ประเภทที่สาม คือ นักเรียนที่มีสภาพทางด้านร่างกายผิดปกติอย่างถาวร (Structural Defects) เช่น แขน ขาลีบ เป็นอัมพาต อันเนื่องมาจาก โรคภัยไข้เจ็บ อุบัติเหตุหรือสาเหตุอื่นๆ แม้ว่าร่างกายมีความผิดปกติมากเช่นนี้ก็ตาม แต่ความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจของนักเรียนที่มีสภาพเช่นนี้ก็ยังมีเหมือนกัน ครูพลศึกษาที่ดีจะพยายามจัดกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการของนักเรียนที่มีสภาพร่างกายดังได้กล่าวมาแล้วนี้ควบคู่ไปด้วยกัน การจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนประเภทนี้ควรจะต้องอยู่ภายใต้คำแนะนำช่วยเหลือจากแพทย์โดยใกล้ชิด มิฉะนั้นแล้วการจัดกิจกรรมพลศึกษานั้นอาจจะเป็นโทษแก่นักเรียนมากกว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับก็ได้

ประเภทสุดท้าย คือ นักเรียนที่มีความสามารถดีเด่นกว่านักเรียนคนอื่นๆ ในชั้นเรียน เช่น นักเรียนที่เป็นนักกีฬาดีเด่นของโรงเรียน หรือนักเรียนที่มีความสามารถสูง สามารถที่จะเข้าแข่งขันกีฬาระดับประชาชนหรือเป็นตัวแทนในทีมชาติเพื่อเข้าแข่งขันระหว่างประเทศ เป็นต้น ถ้าหากเป็นไปได้ก็ควรมีโครงการเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนเหล่านี้ได้มีความสามารถยิ่งขึ้นต่อไป เช่น เป็นผู้ช่วยครูในการเรียนการสอน การฝึกซ้อม การเป็นเจ้าหน้าที่ เป็นต้น นอกจากเพื่อนนักเรียนคนอื่นๆ จะได้รับประโยชน์แล้วยังจะเป็นการฝึกหัดการเป็นผู้นำ การรับผิดชอบของนักเรียนและอื่นๆ ในการที่จะเป็นพลเมืองดีในสังคมต่อไปอีกด้วย

เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว การจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนที่ประกอบด้วยโปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนและโปรแกรมการจัดพลศึกษาพิเศษตามที่ได้กล่าวมาแล้วถือเป็นการจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาที่สมบูรณ์และถูกต้องตามหลักและปรัชญาพลศึกษา เพราะเป็นการจัดโปรแกรมพลศึกษาที่เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกๆ คนในโรงเรียนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษา เพื่อช่วยให้แต่ละคนได้มีพัฒนาการในทุกๆ ด้านอย่างเท่าเทียมกันตามศักยภาพของตนเอง นักเรียนทุกคนไม่ว่าคนไหนจะเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีความสามารถน้อย หรือมีความจำกัดทางด้านร่างกายหรือไม่มากนักน้อยเพียงใดก็ตามก็มีโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน ดังจะเห็นได้ว่าโปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียนเป็น โปรแกรมที่มุ่งปูพื้นฐานในเรื่องเกี่ยวกับพลศึกษาให้แก่แก่นักเรียนทุกๆ คน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนเป็น โปรแกรมที่มุ่งให้ทุกคนได้นำสิ่งที่เรียนมาแล้วไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ส่วน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนนั้นเป็น โปรแกรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความสามารถสูงกว่านักเรียนคนอื่นได้เสริมสร้างความสามารถของตนเองกับนักเรียนโรงเรียนอื่นให้สูงขึ้นต่อไปอีก และสำหรับ โปรแกรมพลศึกษาพิเศษนั้นก็ เป็น โปรแกรมที่เปิด

โอกาสให้นักเรียนผู้มีความจำกัดทางด้านร่างกายหรือความจำกัดทางด้านอื่นที่ไม่สามารถมีส่วนร่วมร่วมกับนักเรียนคนอื่นๆ ตามปกติได้

การบริหารสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก

Williams (1964 อ้างใน วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2540: 686-687) ได้วางหลักเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนที่เกี่ยวกับสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกทางการพลศึกษาไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถที่จะไปมาได้โดยง่าย คือ สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกนี้ ผู้ใช้สามารถที่จะนำไปใช้ได้โดยง่ายและสะดวก
2. ความสวยงาม คือ สถานที่ควรจะมี ความสวยงาม ดึงดูดความสนใจแต่ก็ไม่ฉาบฉวย และควรกระตุ้นให้เห็นความสำคัญในการที่จะช่วยกันบำรุงรักษา
3. จัดให้เป็นส่วนๆ หรือเป็นหมวดหมู่ คือ เขตของกิจกรรมและกิจกรรมที่เป็นกลุ่มเดียวกัน และมีความเกี่ยวข้องกันที่ต้องใช้งานด้วยกัน หรือเกี่ยวข้องกันโดยจะจัดให้อยู่เป็นส่วนๆ อันเดียวกันหรือใกล้กัน
4. ความประหยัด คือ ให้มีความประหยัดทั้งทางด้านเวลา กำลังงาน และค่าใช้จ่ายให้น้อยที่สุด และให้การเรียนการสอนได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันก็ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมอย่างถูกต้องลักษณะให้มากที่สุด
5. ความสามารถที่จะขยายได้ในโอกาสข้างหน้า คือ มีความสามารถที่จะเพิ่มขอบข่าย และจำนวนของกิจกรรมต่างๆ ที่มีขึ้นในโอกาสข้างหน้าได้ และในขณะที่เดียวกันก็จัดให้มีการพร้อมที่บุคคลสามารถจะมีส่วนร่วมได้ด้วยความปลอดภัย
6. ความโดดเด่น คือ จะต้องมีการจำกัดไม่ให้มีกลิ่น มีเสียง หรือความชื้นมารบกวน มีการแยกกิจกรรมให้เป็นไปตามกลุ่มของผู้ที่มีส่วนร่วม และมีการป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง

ในกลุ่มอื่นๆ เข้ามาได้ การควบคุมแสง เสียง ความร้อนและการถ่ายเทอากาศ ควรจะมีการควบคุม แยกเป็นส่วนๆ ไป

7. ความปลอดภัย ถูกต้องตามสุขลักษณะและสุขอนามัย สิ่งต่างๆ ของสถานที่และของผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมเหล่านี้ จะต้องได้รับการพิจารณาเป็นอย่างดีในการที่จะจัดและการบำรุงรักษา สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก

8. การควบคุมดูแล การที่จะสามารถดูแลควบคุมได้อย่างทั่วถึงและจัดกิจกรรมตลอดจนจัดกลุ่มต่างๆ ได้เป็นอย่างดีนั้น สามารถที่จะกระทำได้โดยให้ผู้นำที่มีความรับผิดชอบมองเห็น หรือไปยังสถานที่ที่เกี่ยวข้องนั้นได้โดยง่ายและรวดเร็ว และในขณะเดียวกันก็มีการแยกกลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องออกไปโดยชัดเจน การควบคุมดูแลสถานที่ที่อาจจะมีอันตรายเกิดขึ้นนั้น ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของผู้นำตามกฎหมาย

9. ความมีประโยชน์ ความมีประโยชน์ของสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกนั้น จะขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะปรับสถานที่เหล่านั้นให้สามารถใช้ประโยชน์ได้หลายๆ อย่างด้วยความปลอดภัย มีความสนุกสนานและการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ การที่สามารถใช้สถานที่ได้ตามฤดูกาลก็เป็นการเพิ่มประโยชน์ของการใช้สถานที่มากยิ่งขึ้นอีก

10. ความถูกต้อง สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกนั้นควรจะเป็นไปตาม ความต้องการและสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียน หลักวิชาการ และตามที่กฎหมายได้บังคับไว้

การบริหารบุคลากรและเจ้าหน้าที่

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ยุทธศาสตร์การพัฒนา คนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนาโดยยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” เนื่องจาก “คน” เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุลทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะ ความสามารถ เพื่อให้เพียงพอพร้อมทั้งด้าน “คุณธรรม” และ “ความรู้” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพคนในด้านต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา มีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพของบุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดคือ ครูผู้สอน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 30 กำหนดไว้ว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) จากมาตรานี้ นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาได้ คือ สถานศึกษาจะต้องส่งเสริมครูผู้สอน วิชาพลศึกษา ให้สามารถทำการวิจัย และนำการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การที่ครูผู้สอนจะสามารถทำการวิจัยได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมตามกระบวนการได้นั้นสามารถทำได้โดยสถานศึกษา จัดให้ครูผู้สอนได้รับการอบรม การเข้าร่วมประชุมสัมมนาวิชาการ การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (2545 อ้างใน วาสนา คุณาภิสัทธี, 2547ก: 27) ได้ระบุถึงการพัฒนาศักยภาพครูไว้ว่า “ให้ถือเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะพัฒนาครู ให้เป็นครูมืออาชีพ เพื่อให้มีศักยภาพในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ของนักเรียน” สถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีคุณภาพตามที่กลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้นๆ ต้องการ เพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้นๆ ให้มีประสิทธิภาพ

Williams (1964 อ้างใน วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ, 2540: 687-701) กล่าวถึงการบริหารบุคลากรทางพลศึกษาไว้ว่า

1. บุคลากรทางพลศึกษาควรจะได้เลือกบุคลากรและเจ้าหน้าที่เพื่อเข้าทำงาน โดยใช้แหล่งข้อมูลสามแหล่งด้วยกันคือ แหล่งข้อมูลจากการเสนอแนะและรับรองจากบุคคลอื่น จากสำนักงานจัดหางาน และจากหน่วยงานของครู

2. บุคลากรทางพลศึกษาควรมีการพิจารณาคุณสมบัติบางประการในการที่จะเลือกบุคลากรใหม่เข้าทำงาน คือ อายุ การได้รับการฝึกฝนทางวิชาชีพ ประสบการณ์ บุคลิกภาพ ทักษะรูปร่างหน้าตาและนิสัยส่วนตัว
3. บุคลากรทางพลศึกษาควรจะต้องแสดงตัวอย่างในการเป็นคณะอาจารย์ในวิชาชีพ คือให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมทางด้านศีลธรรมและจริยธรรมในระดับที่สูงที่สุด
4. บุคลากรทางพลศึกษาควรจะต้องปฏิบัติตามนโยบายในการที่จะส่งเสริมการพัฒนาของคณะเจ้าหน้าที่บุคลากร
5. บุคลากรทางพลศึกษาควรจะต้องจัดประชุมอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของตนเองนอกเหนือจากการประชุมของคณะอาจารย์
6. บุคลากรทางพลศึกษาควรจะต้องได้มีการดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวกับความคิดเห็นที่แตกต่างกันระหว่างสมาชิกในภาคด้วยวิถีทางของระบอบประชาธิปไตย
7. บุคลากรทางพลศึกษาควรจะต้องได้เข้าร่วมประชุมอาจารย์ที่โรงเรียนจัดขึ้น
8. บุคลากรทางพลศึกษาควรจะต้องเข้าร่วมประชุมวิชาการทางพลศึกษาด้วย

นอกจากนี้ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541: 174) กล่าวไว้ว่า สำหรับการเลือกและจัดสรรบุคลากร ผู้บริหารควรจัดผู้สอนวิชาพลศึกษาโดยเริ่มพิจารณาจากครูพลศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหรือมีความรู้ในด้านนี้โดยตรงเป็นอันดับแรก เพราะเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาพลศึกษา และควรจัดให้มีจำนวนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ถ้ามีไม่พอหรือไม่มีจึงค่อยพิจารณาจากครูที่ได้รับการฝึกอบรมวิชาชุดพลศึกษา ครูที่ชอบและสนใจกีฬาเป็นอันดับต่อไป และถ้าไม่มีจริงๆ ก็อาจขอนิสิต นักศึกษาฝึกสอนจากสถาบันการศึกษาวิชาชีพพลศึกษาต่างๆ มาช่วยหรืออาจจ้างครูพิเศษมาจากที่อื่นก็ได้

สัดส่วนของจำนวนครูผู้สอนกับจำนวนนักเรียนแต่ละชั้นควรมีอัตราส่วนครู 1 คนต่อนักเรียน 25-40 คน ถ้ามีจำนวนนักเรียนมากเกินไปจะทำให้ครูดำเนินการสอนได้ไม่เต็มที่ เนื่องจาก

ดูแลควบคุมได้ไม่ทั่วถึง เพราะวิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่เน้นการปฏิบัติและส่วนมากจะสอนในสถานที่ค่อนข้างกว้าง ครูต้องเดินตรวจตราดูแลนักเรียนทุกคน ส่วนอัตราการสอนของครูก็ควรจะเป็น 3 คาบต่อวันต่อสัปดาห์ หรือ 15 คาบต่อสัปดาห์ เพราะเวลานอกเหนือจากนั้นครูจะได้นำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ตรวจงาน ทำบันทึกการสอน ฝึกอบรมนักกีฬา สอนวิชาลูกเสือ เนตรนารี ให้บริการ ทำหน้าที่ครูเวร ครูประจำชั้น และสุดท้ายที่สำคัญคือครูพลศึกษาควรมีเวลาส่วนหนึ่งไปในการฝึกสมรรถภาพของตนเองให้แข็งแรงสมบูรณ์อยู่เสมอตามคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ดี

การบริหารงานทางพลศึกษามีความเกี่ยวข้องกันสามด้าน คือ ด้านการบริหาร โปรแกรมพลศึกษา ด้านการบริหารสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก และด้านการบริหารงานบุคลากรและเจ้าหน้าที่ ซึ่งงานดังกล่าวนี้จะต้องมีความสัมพันธ์ ประสานงานซึ่งกันและกันเพราะการที่เราจะจัดกิจกรรมหรือ โปรแกรมพลศึกษาให้ประสบผลสำเร็จนั้น ต้องมีการบริหารจัดการประสานงานของบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในส่วนต่างๆ ให้ดำเนินไปได้อย่างดี รวมถึงการมีสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่พร้อมเพียง สิ่งต่างๆ เหล่านี้ต้องมีการบริหารที่ดีของทั้งสามฝ่ายเข้าด้วยกันงานทางพลศึกษาจึงจะมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า หลักการที่เกี่ยวข้องทางพลศึกษานั้น เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ในการที่จะเรียนรู้และทำความเข้าใจ เกี่ยวกับพลศึกษาในเรื่องของ ความหมายและความสำคัญ วัตถุประสงค์ของการเรียนวิชาพลศึกษา รวมถึง โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาประสบผลสำเร็จตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานในการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาต่อไปในอนาคตอีกด้วย

การประเมินผลการเรียนรู้

ความหมายของการวัดและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล เป็นขั้นตอนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนภายหลังจากที่โรงเรียนได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแล้ว ก็ต้องมีการวัดผลและประเมินผลว่าผู้เรียนได้เรียนตรงตามเป้าหมายหลักสูตรหรือไม่และการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมีคุณภาพหรือไม่ ซึ่งนักการศึกษาให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลไว้ดังนี้

สมบูรณ์ ต้นยะ (2545: 10) กล่าวว่า “การวัดผลการศึกษามีถึง กระบวนการในการกำหนดหรือหาจำนวน ปริมาณ อันดับ หรือรายละเอียดของคุณลักษณะ หรือพฤติกรรม ความสามารถของบุคคล โดยใช้เครื่องมือเป็นหลักในการวัด กระบวนการดังกล่าวจะทำให้ได้ ตัวเลขหรือข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ที่ใช้แทนจำนวนและลักษณะที่เกิดขึ้น”

สุมาลี จันทร์ชตอ (2542: 8) กล่าวว่า “การประเมินผล เป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่ง ที่ต้องการศึกษาโดยอาศัยข้อมูลและเปรียบเทียบกับเกณฑ์”

จิราภรณ์ ศิริทวี (2535: 19) กล่าวถึงการประเมินผล (evaluation) ว่าหมายถึง กระบวนการตัดสินใจ การวินิจฉัยคุณค่าของสิ่งที่ต้องการวัดอย่างมีหลักเกณฑ์ โดยอาศัยความยุติธรรมเป็นพื้นฐานการประเมิน ดังนั้น การประเมินจะถูกต้องแน่นอนและแม่นยำเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการวัด และความยุติธรรมปราศจากอคติของผู้ประเมิน

Baumgartner (2003 อ้างใน กรรวิ บุญชัย, 2552) กล่าวว่า การวัด (measurement) เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ และการประเมินผล (evaluation) หมายถึง ขบวนการตัดสินใจ ซึ่งอาศัยการวัดเป็นเครื่องมือ ตรวจสอบว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้บรรลุหรือไม่

จากความหมายการวัดและประเมินผลที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า มีขั้นตอน 2 ขั้นตอน คือ การวัด เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ และการประเมินผล เป็นขบวนการตัดสินใจ ซึ่งอาศัยการวัดเป็นเครื่องมือ ตรวจสอบว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้บรรลุหรือไม่

ประโยชน์ของการวัดและประเมินผล

การเรียนการสอนในทางการพลศึกษา การวัดผลประเมินผลจะให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ดังที่ นักพลศึกษากล่าวถึงประโยชน์การวัดผลไว้ดังนี้

พริ้อมพรรณ อุดมสิน (2531: 18) กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ประโยชน์ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ ใช้ในการจัดตำแหน่ง ใช้ในการวินิจฉัย ใช้ในการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ใช้ในการประเมินผลเพื่อเปรียบเทียบ และใช้ในการเพิ่มแรงจูงใจ

2. ประโยชน์ในการแนะแนว

3. ประโยชน์ในการบริหาร

4. ประโยชน์ในการวิจัย

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 61-71) กล่าวถึงประโยชน์การวัดผลประเมินผลวิชาพลศึกษา ไว้เพื่อจัดตำแหน่ง เพื่อการวิจัย เพื่อการประเมินผลการเรียนรู้ และเพื่อการทำนาย

สรุป การวัดผลและประเมินผลมีประโยชน์คือ ทำให้ทราบคุณภาพผู้เรียน และผลการประเมินนำมาใช้ปรับปรุงวิธีการสอนของครู ปรับปรุงการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ นำมาใช้เป็นข้อมูลในทางการบริหารงานของฝ่ายวิชาการ

การวัดและประเมินผลเป็นเรื่องที่จะต้องพึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน การประเมินผลเป็น กระบวนการซึ่งใช้การวัด เป้าหมายของการวัดคือ รวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินผล ส่วน แบบทดสอบใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไป

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 233-236) ได้กล่าวถึง หลักของการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษาไว้ การวัดและการประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนซึ่งดำเนินการควบคู่กันไป การบูรณาการการวัดและ การประเมินผลกับการจัดการเรียนรู้ จึงส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนหลายประการ อาทิเช่น

ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะช่วยติดตาม กำกับ ดูแลความก้าวหน้าของผู้เรียน นำผลมาปรับแนวทางการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความสามารถและพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ สามารถค้นพบความรู้ใหม่และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 26 กำหนดชัดเจนให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับ กระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา นั้นหมายถึง ผู้สอนจะต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนจากหลายส่วน ก่อนที่จะตัดสินใจให้ระดับผลการเรียน ดังนั้น เพื่อให้การวัดและประเมินผลการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ผู้สอนควรดำเนินการวัดและประเมินผลโดยคำนึงถึงหลักการต่อไปนี้

1. เน้นกระบวนการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Formative Evaluation) และเพื่อการตัดสินผลการเรียน (Summative Evaluation) ครอบคลุมทั้งด้าน ความรู้ ทักษะ รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ หรือตามปรัชญาของวิชา โดยให้ความสำคัญทั้งด้านความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการความรู้ตามความเหมาะสม
2. เน้นการนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตน และปรับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อความสำเร็จตามจุดหมายของหลักสูตร
3. เน้นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนตามสภาพจริงหรือใกล้เคียงสถานการณ์ที่เป็นจริง (Authentic learning and assessment) สะท้อนความสามารถและการแสดงออกของผู้เรียน (Student performance) อย่างชัดเจน
4. เน้นการบูรณาการการประเมินผลควบคู่ไปกับการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินจากคุณภาพของงานและกระบวนการทำงานของผู้เรียน

5. เน้นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน ส่งเสริมให้มีการประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อน กลุ่มเพื่อน และประเมินโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

กรรวิ บุญชัย (2550) แบ่งการประเมินผลแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ สรุปได้ดังนี้

1. การประเมินเชิงปริมาณ (Quantitative Evaluation) เป็นการประเมินที่ทำการวัดออกมาเป็นจำนวน ตัวเลข เช่น การวัดความเร็วในการวิ่ง 100 เมตร จะได้เป็นระยะเวลาซึ่งวัดด้วยนาฬิกาจับเวลา การวัดระยะทางในการขึ้นกระโดดไกล จะได้ผลเป็นระยะทางจากการวัดด้วยเทปวัด และการทำลูก-นึ่ง 1 นาที จะได้จำนวนครั้งที่ปฏิบัติได้ เป็นต้น ซึ่งแบบทดสอบที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นแบบทดสอบปรนัย (Objective Test) จะมีลักษณะการทดสอบที่ชัดเจน ผู้ให้คะแนนจึงไม่มีผลต่อการให้คะแนน

2. การประเมินเชิงคุณภาพ (Qualitative Evaluation) เป็นการประเมินความถูกต้อง ความสวยงามของการปฏิบัติหรือความสามารถในกีฬานิตต่างๆ ที่ไม่สามารถประเมินในเชิงปริมาณได้ เช่น ยิมนาสติกลีลา กระโดดน้ำ การเดินร่า กิจกรรมเข้าจังหวะ ดาบสากล หรือท่าทางการเหวี่ยงไม้กอล์ฟ เป็นต้น ส่วนใหญ่จะเป็นการประเมินด้วยการสังเกตของครูผู้สอน (Subjective Test) ซึ่งจะมีผลต่อการให้คะแนนเพราะบางครั้งอาจเกิดจากความพึงพอใจของผู้ให้คะแนนแต่ละคน

นอกจากนี้ กรรวิ บุญชัย (2552) ได้กล่าวว่า มาตรฐานสำหรับการประเมิน (Standard for Evaluation) ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

การอิงเกณฑ์/การอิงบรรทัดฐาน (Criterion referenced) เป็นมาตรฐานที่กำหนดไว้ คาดว่า ทักส่วนทุกคนหรือส่วนใหญ่สามารถบรรลุได้ นักเรียนบรรลุระดับการปฏิบัติที่ต้องการ ไม่ได้เปรียบเทียบนักเรียนแต่ละคน ไม่สนใจในการเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ แต่เปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์ ในการกำหนดเกณฑ์นั้นก็อาศัยจากเกณฑ์หรือกลุ่ม หรือจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

การอิงปกติวิสัย (Norm referenced) มีการเปรียบเทียบคะแนนระหว่างนักเรียนด้วยกัน ต้องการทราบว่านักเรียนประสบความสำเร็จมากน้อยแค่ไหน เมื่อตรวจสอบคะแนนของตนเองกับคะแนนของนักเรียนคนอื่น ๆ ในแบบทดสอบเดียวกัน การรายงานผลนั้นบอกได้ว่านักเรียนคนนั้นปฏิบัติทักษะดีแค่ไหนเมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนคนอื่น ๆ ในเพศเดียวกัน กลุ่มอายุหรือชั้นเดียวกัน

องค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนน (เกรด)

ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาผู้สอนควรพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545ก: 160-166) ได้กำหนดการวัดผลผู้เรียนวิชาพลศึกษาในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนสุขศึกษาและพลศึกษา มีทั้งความรู้เชิงเนื้อหา ความรู้เชิงบริบท และความรู้เชิงกระบวนการ

2. การวัดและประเมินผลการเรียนด้านทักษะ เนื่องจากหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง วิธีการวัดและประเมินผลจึงควรวัดความสามารถในการทำงาน และการแสดงออกของผู้เรียนภายใต้สถานการณ์และเงื่อนไขที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยวัดทั้งวิธีการและผลงานที่ผู้เรียนกระทำและแสดงออก

3. การวัดและประเมินผลการเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม การวัดและประเมินผลการเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของผู้เรียนต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดภาคเรียน ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงของผู้เรียนจึงควรใช้วิธีการวัดที่หลากหลาย เน้นให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบและประเมินตนเองหรือโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน

จากวิสัยทัศน์การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา คุณภาพของผู้เรียนรวมถึงมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ตามช่วงชั้นที่กำหนดไว้ข้างต้น ผู้สอนอาจจะต้องวิเคราะห์สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินอย่างละเอียด ครอบคลุม และชัดเจนเพื่อความสะดวกและเที่ยงตรงในการวัดและอธิบายผลการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละระดับชั้น

1. ด้านความรู้ ซึ่งมีความรู้เชิงเนื้อหา ความรู้เชิงกระบวนการ และความรู้เชิงบริบท

- ตัวอย่างความรู้เชิงเนื้อหา เช่น ความสำคัญของการพักผ่อนและนันทนาการ ประเภทของกีฬา กติกาการเล่นกีฬาต่าง ๆ รูปแบบการออกกำลังกาย เป็นต้น

- ตัวอย่างความรู้เชิงกระบวนการ เช่น การออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์ วิธีการทดลองและเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย เป็นต้น

- ตัวอย่างความรู้เชิงบริบท เช่น การออกกำลังกายและการเล่นกีฬา เป็นต้น

2. ด้านทักษะ เช่น การออกกำลังกาย การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสุขภาพ การเล่นกีฬาได้อย่างน้อยหนึ่งชนิด เป็นต้น

3. ด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การมีระเบียบวินัย การมีน้ำใจนักกีฬา มีมนุษยสัมพันธ์ มีบุคลิกภาพและสุขภาพดี มีภาวะการณืเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เป็นต้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545ข: 144-145) ได้กล่าวถึง แนวทางการวัดและประเมินไว้ดังนี้ การวัดและประเมินผล ควรอำนวยความสะดวก จัดวัสดุ อุปกรณ์ สื่อทางพลศึกษาที่ผู้เรียนสามารถวัดและประเมินผลได้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ตลอดจนควรมีวิธีการประเมินอย่างน้อย 9 ประการ ดังนี้

1. การทดสอบด้านการแพทย์ หรือด้านสุขภาพ
2. ความสามารถในการเรียนรู้ทางการเคลื่อนไหว
3. การทดสอบสมรรถภาพทางระบบไหลเวียนเลือด
4. การทดสอบสมรรถภาพทางการเคลื่อนไหว
5. การทดสอบสมรรถภาพทางด้านทักษะ
6. การทดสอบความรู้ด้านพลศึกษา
7. การทดสอบทางด้านเจตคติ
8. การทดสอบทางด้านสุขลักษณะและด้านพฤติกรรม
9. การทดสอบทางการปรับตัวในสังคมและด้านอารมณ์

เครื่องมือและวิธีการวัดผล

การวัดและการประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สามารถกระทำได้หลากหลายวิธี เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ดังนี้

1. การใช้แบบทดสอบชนิดต่างๆ ซึ่งมีทั้งแบบอัตนัยและปรนัย ข้อดีของแบบทดสอบปรนัย คือสะดวกในการตรวจ และประหยัดเวลา แต่ไม่สามารถวัดกระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน ดังนั้น ในการวัดผลการเรียนรู้ระหว่างภาค ผู้สอนควรเน้นให้ผู้เรียนได้เขียนคำตอบให้มากที่สุด

2. การสังเกตจากการปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ผู้สอนสามารถจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ เช่น การออกกำลังกาย การแข่งขันกีฬา ผู้สอนสามารถสังเกตวิธีการ หรือขั้นตอนการทำงานของผู้เรียน เช่น ความสนใจและตั้งใจเรียน ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น ปัจจุบันนิยมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ค่อนข้างมาก โดยให้ปฏิบัติบ่อยครั้งเพื่อให้ผู้เรียนสร้างและสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง เครื่องมือที่ใช้วัดและเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการสังเกต แบบสำรวจรายการต่างๆ เป็นต้น

3. การสัมภาษณ์ เป็นการสนทนา พูดคุย ซักถามผู้เรียนทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ใช้ได้ทั้งในเรื่องความรู้ความเข้าใจ พฤติกรรมการปฏิบัติรวมทั้งความรู้สึกและเจตคติ การสัมภาษณ์ที่ให้ประโยชน์มากกว่าคือการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ คือ ผู้สอนอาจมีเพียงประเด็นคำถามที่ต้องการเมื่อพูดคุย ซักถามผู้เรียนหรือผู้ปกครองแล้ว จึงมาบันทึกผลการสัมภาษณ์ในภายหลัง ในกรณีนี้มีข้อเสีย คือ ผู้สอนไม่สามารถคาดเดาความรู้หรือพฤติกรรมของผู้ตอบว่าจริงใจมากน้อยเพียงใด

4. การตรวจสอบจากผลงาน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด ผู้สอนควรมอบหมายงานให้ผู้เรียนทำทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล ในการมอบหมายงานให้ผู้เรียนทำ ผู้สอนควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตกลงเลือกงานที่ทำ อธิบายลักษณะงานที่ทำให้ชัดเจน เน้นงานที่กระตุ้นหรือเร้าความสนใจของผู้เรียนให้อยากเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลงานของผู้เรียนใช้แบบบันทึก แบบสังเกต หรือแบบสำรวจรายการเช่นเดียวกับการสังเกตจากการปฏิบัติ

แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ก็เป็นเครื่องมือประเมินอีกชนิดหนึ่งที่ช่วยให้ผู้สอนติดตามดูแลการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ เห็นภาพพัฒนาการการทำงานของผู้เรียน และยังเป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้ปกครองอีกทางหนึ่งด้วย

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541:191-196) กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลผู้เรียนวิชาพลศึกษา มีดังนี้

1. การวัดพัฒนาทางกลไกและสมรรถภาพทางกาย แบ่งออกได้เป็น

1.1 การตรวจสอบทางการแพทย์ ผู้เรียนควรได้รับการตรวจร่างกายจากแพทย์โดยตรงอย่างน้อยปีละครั้ง

1.2 การวัดสมรรถภาพทางกายเป็นการวัดสมรรถภาพทางกายของผู้เรียน โดยรวมแต่ไม่ใช่การวัดสมรรถภาพเพื่อการกีฬา เป็นสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ (health related fitness) หมายถึง สถานภาพทางสมรรถภาพเพื่อแสดงถึงความเป็นผู้มีสุขภาพดีหรือไม่ เพียงใด ของนักเรียนแต่ละคน เพราะผู้เรียนแต่ละคนจะมีลักษณะเฉพาะของตนเอง

2. การวัดพัฒนาการทางทักษะ เนื่องจากการสอนพลศึกษาเป็นเรื่องของการสอนทักษะปฏิบัติเพื่อเป็นการนำทางในการพัฒนาการด้านอื่นๆ ฉะนั้น จึงต้องมีการทดสอบทักษะในกิจกรรมต่างๆแต่ละประเภท โดยแยกออกไปทำการทดสอบตามกลุ่มอายุ ความสามารถ หรือระดับขั้นของผู้เรียน จะทำในลักษณะใดก็ได้ พิจารณาตามความเหมาะสม การทดสอบทักษะกีฬา มีดังนี้

2.1 การทดสอบทักษะทั่วไป เป็นการทดสอบสมรรถภาพทางกายที่เกี่ยวข้องกับกีฬาต่างๆโดยเฉพาะ หรือเป็นการทดสอบความสามารถทางกลไก โดยจะทำการวัดความสามารถในการเรียน (motor educability) และประสิทธิภาพทางกลไก (motor efficiency) เป็นต้น

2.2 การทดสอบทักษะกีฬาโดยตรง เป็นการทดสอบทักษะกีฬาในแต่ละประเภทที่ผู้เรียนได้เรียนในหลักสูตรทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือกเช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล แบดมินตัน เป็นต้น

2.3 การทดสอบทักษะด้วยแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง ถ้าไม่ใช่แบบทดสอบมาตรฐานที่มีผู้ทำเอาไว้ หรือว่ากีฬางานชนิดยังไม่มีใครสร้างขึ้น หรือไม่เหมาะสม ครูผู้สอนสามารถสร้างแบบทดสอบทักษะขึ้นมาเองได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสม แม่นยำ บวกพร้อมน้อยที่สุดและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในการสอนจริง

2.4 การทดสอบทักษะด้วยเทคนิคการวัดผลแบบอื่นๆ การวัดทักษะผู้เรียน นอกจากจะกระทำได้ด้วยการปฏิบัติแล้ว ทักษะบางอย่างที่ยากต่อการวัดให้ตรงตามจุดหมายก็อาจใช้วิธีการอื่นๆ ได้ เช่น การให้คะแนนโดยใช้ตารางประมาณค่า (rating scales) การทำแผนภูมิแสดงถึงความก้าวหน้าในทักษะของนักเรียน เป็นต้น

3. การวัดพัฒนาทางความรู้และเจตคติ เป็นกระบวนการทดสอบที่ต่างจากการวัดสมรรถภาพทางกายและการวัดทักษะเพราะมีเรื่องของสติปัญญาและความรู้สึกเข้ามาเกี่ยวข้องมากกว่าการเคลื่อนไหวหรือทักษะกลไก มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

3.1 การวัดความรู้ ก็หาบางชนิดมีแบบทดสอบมาตรฐาน โดยเฉพาะอยู่แล้วแต่ที่ดีที่สุดควรสร้างขึ้นเอง

3.2 การวัดเจตคติ การวัดเจตคติต้องใช้เทคนิคแตกต่างจากการวัดความรู้ เทคนิคการวัดทัศนคติ ความรู้สึก ความซาบซึ้งต่างควรใช้วิธีการดังนี้ เช่น การตอบคำถามสั้นๆ การให้แสดงอุดมคติ การสำรวจโดยครู เป็นต้น

การวัดพัฒนาการทางสังคมหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาการทางสังคมเป็นจุดมุ่งหมายของการสอนวิชาพลศึกษา ข้อหนึ่งที่สำคัญและจำเป็นต้องมีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การวัดการปรับตัวเข้ากับสังคม อาจทำได้โดยใช้แบบทดสอบที่เป็นมาตรฐาน เช่น แบบทดสอบการปรับตัวของเบล (bell adjustment inventory)
2. การวัดเจตคติ และความสนใจต่อสังคม เป็นการให้ความร่วมมือกันระหว่างฝ่ายแนะแนวกับครูพลศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนน การให้คะแนนผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบประเภทต่างๆ โดยเฉพาะแบบเลือกตอบไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติแต่อย่างใด ถ้าหากการจัดสอบกระทำได้อย่างยุติธรรมและข้อสอบนั้น ที่มีคุณภาพตามหลักวิชา แม้ข้อสอบแบบเลือกตอบที่มีคุณภาพจะสร้างค่อนข้างยากแต่การนำไปใช้สะดวกกว่าข้อสอบประเภทอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อสอบอัตนัย

ผู้สอนส่วนใหญ่จึงละเลยการทดสอบแบบอัตนัยมานาน ทำให้เกิดปัญหาด้านการใช้ภาษา การคิดไม่เป็นการไม่สามารถนำเสนอผลงาน ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายให้ผู้สอนใช้การประเมินที่เน้นให้ผู้เรียนต้องเขียนตอบให้มากที่สุด

ในการสร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ด้วยข้อสอบเชิงอัตนัย หรือประเมินจากผลงาน การนำเสนอผลงาน จำเป็นต้องมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินหรือเกณฑ์การให้คะแนน เกณฑ์ดังกล่าวจะอธิบายระดับคุณภาพการงาน/ระดับการปฏิบัติของผู้เรียน (สิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนหรือสิ่งที่ผู้เรียนทำได้) ช่วยให้ผู้เรียนเห็นข้อบกพร่องและพัฒนาตนเองได้ ในขณะที่ผู้สอนก็สามารถปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตรงกับสภาพและปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน

จากการศึกษาการประเมินผลทางพลศึกษา สรุปได้ว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่กับกระบวนการเรียนการสอน องค์ประกอบที่นำมาเป็นส่วนในการตัดสินใจคือ แบบทดสอบหรือเครื่องมือ การวัด และการประเมินผล แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ การประเมินเชิงปริมาณ และการประเมินเชิงคุณภาพ มาตรฐานสำหรับการประเมินมี 2 ประเภทคือ การอิงเกณฑ์/การอิงบรรทัดฐาน และการอิงปกติวิสัย องค์ประกอบในการตัดสินใจระดับคะแนน (เกรด) ประกอบด้วย พัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ

ปฏิญญาราชบุรี

ผลจากการประชุมวิชาการแห่งชาติระหว่างวันที่ 10-12 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ของสมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการแห่งประเทศไทย ที่จังหวัดราชบุรี สมาชิกสมาคมฯ และผู้เข้าร่วมประชุมได้ข้อสรุปเพื่อประกาศเป็นปฏิญญาราชบุรีไว้ 12 ข้อ (สมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการแห่งประเทศไทย, 2548: 102) ดังต่อไปนี้

1. การจัดเวลาเรียนสุขศึกษาและพลศึกษาในสาระพื้นฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ควรต้องจัดเวลาเรียนให้เป็นสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมงเป็นอย่างน้อย โดยแบ่งเป็น สุขศึกษา 1 ชั่วโมง และพลศึกษา 2 ชั่วโมง ในทุกระดับชั้นรวมถึงระดับอาชีวศึกษาด้วย ในสถาบันอุดมศึกษาควรต้องจัดกิจกรรมพลศึกษาเป็นวิชาบังคับให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนอย่างน้อย 2 หน่วยกิต ตลอด 4 ปีการศึกษา

2. บุคลากรผู้สอนสุศึกษาและพลศึกษา ต้องมีวุฒิการศึกษาในสาขานี้โดยตรง และจัดหาให้มีจำนวนได้สัดส่วนกับจำนวนผู้เรียน รวมทั้งได้รับการสนับสนุนให้พัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
3. การเตรียมหรือผลิตบุคลากรทางวิชาชีพสุศึกษาและพลศึกษา ต้องให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่กำหนดโดยองค์การสุศึกษา พลศึกษา และนันทนาการ กีฬาและการเดินร่าสากล (ICHPER•SD) และองค์การสุศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)
4. หลักสูตรสุศึกษาและพลศึกษา ต้องดำเนินการพัฒนาโดยบุคลากรในสาขาวิชาชีพนี้โดยตรง รวมทั้งสมาคมสุศึกษา พลศึกษา และนันทนาการแห่งประเทศไทยด้วย
5. สถาบันการศึกษาทุกระดับ ควรต้องดำเนินการสุศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอน และกระบวนการเรียนรู้สุศึกษา พลศึกษา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหว/การกีฬาอย่างต่อเนื่อง
6. ควรมีการพัฒนาบุคลากรในวิชาชีพ ด้วยการประชุมอบรมหรือสัมมนา เพื่อให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ ความก้าวหน้า และความเคลื่อนไหวในวิชาชีพ
7. ต้องมีการประเมินผลผู้เรียนให้สอดคล้องกับปรัชญา และมาตรฐานการเรียนรู้ในวิชาชีพอย่างครบถ้วน โดยการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน
8. นอกจากใบประกอบวิชาชีพครูแล้ว บุคลากรผู้สอนสุศึกษาและพลศึกษา ควรต้องมีใบประกอบวิชาชีพของสาขานี้เพิ่มอีกด้วย
9. การดำเนินงานตามข้อ 8 สมาคมสุศึกษา พลศึกษา และนันทนาการแห่งประเทศไทย และสมาคมวิชาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีส่วนร่วมอยู่ด้วยในฐานะองค์กรวิชาชีพ
10. รัฐควรกำหนดหน่วยงาน องค์กรที่รับผิดชอบดูแลการจัดการสุศึกษาในสาขานี้ และมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้อง

11. การจัดหลักสูตรในสถานศึกษาในส่วนของสุขศึกษาและพลศึกษา ควรมีการดำเนินงาน 3 ขอบข่าย คือ การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน การบริการ และการจัดสิ่งแวดล้อม

12. ควรให้ความสำคัญกับการประเมินด้านสุขภาพในการประเมินสัมฤทธิผลของผู้เรียนในระดับชาติด้วย

จากหลักการดังกล่าว สามารถนำมาเป็นหลักการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนได้ คือ โรงเรียนต้องจัดเวลาเรียนวิชาพลศึกษาให้เป็นสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ในทุกระดับชั้น และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาต้องมีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาโดยตรง และจัดให้ได้สัดส่วนกับจำนวนผู้เรียน ในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ต้องดำเนินการพัฒนาโดยครูผู้สอนวิชาพลศึกษา โรงเรียนควรพัฒนาครูผู้สอนด้วยการประชุมอบรมหรือสัมมนา เพื่อให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ ความก้าวหน้า และความเคลื่อนไหวในวิชาชีพ

ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการศึกษา

ในการประชุมระหว่างประเทศด้านการกีฬาและการศึกษา (International Conference on Sport and Education) เพื่อฉลองปีแห่งกีฬาและการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ ปี ค.ศ. 2005 ซึ่งจัดขึ้น โดยรัฐบาลไทยได้มีข้อตกลงร่วมกันในแผนปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการศึกษา (Bangkok Agenda on Sport and Education) ให้มีการนำแผนปฏิบัติการกรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬา และการศึกษามาบรรจุเป็นประเด็นสำคัญลงในยุทธศาสตร์ชาติ และให้มีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (The Royal Government of Thailand in Collaboration with the United Nations, 2005)

รายละเอียดข้อตกลงร่วมกันในแผนปฏิบัติการกรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการศึกษามีดังนี้

1. ตระหนักถึงผลสัมฤทธิ์ของการกีฬาและการพลศึกษาในมิติการออกกำลังกาย การพักผ่อน และเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ โดยการพัฒนากีฬากรมนุญย์ผ่านหลักสูตรกีฬาและโรงเรียนที่มีคุณภาพ

2. การกีฬาและการพลศึกษา ควรได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่มีคุณภาพ และควรให้อิทธิพลเป็นประเด็นสำคัญสำหรับประเทศชาติ
3. ทุกโรงเรียนควรจัดหลักสูตรด้านการกีฬาและการพลศึกษาให้นักเรียนอย่างน้อย 120 นาทีต่อสัปดาห์ (2 ชั่วโมง/สัปดาห์) และเพิ่มเป็น 180 นาทีต่อสัปดาห์ (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) ในระยะยาว
4. หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และอาสาสมัคร ควรจัดหาอุปกรณ์กีฬาและบุคลากรด้านการกีฬาสำหรับประชาชนทั่วไป ในการเข้าไปมีส่วนในการพัฒนากีฬาและการศึกษา
5. ให้ทุกประเทศจัดทำนโยบายเพิ่มประสิทธิภาพด้านการกีฬาและการพลศึกษา ประกอบด้วยแผน 2 ระยะๆ ละ 5 ปี
6. ควรมีการรวบรวมผลการวิจัยองค์ความรู้ ผลของการวางแผนยุทธศาสตร์ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ระบบการจัดการ การวัดและการประเมินผลไว้ในกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และการพัฒนาแผน
7. ควรนำยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ โดยอาศัยทุนและผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ เช่นเดียวกับผู้รับผิดชอบด้านการกีฬาและการพลศึกษาในกระทรวง เครือข่ายสถาบัน และสมาคมวิชาชีพ ในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับสากล
8. ขอบเขตของยุทธศาสตร์ชาติ ควรครอบคลุมถึงหลักสูตรการศึกษาด้านการกีฬาและการพลศึกษาสำหรับโรงเรียนระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา รวมไปถึงในโปรแกรมการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนและโปรแกรมความเชี่ยวชาญด้านการกีฬาและการพลศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานอาชีพด้านการกีฬาสำหรับเยาวชน
9. ประเด็นสำคัญในยุทธศาสตร์ชาติ ควรให้มีเรื่องของการขยายผลของการกีฬาและการพลศึกษาไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาในสหัสวรรษนี้ โดยเฉพาะเป้าหมาย เพื่อจัดความยากจน การรณรงค์ด้านการกีฬาสำหรับเยาวชน ความเสมอภาคทางเพศ และการดูแลสุขภาพ

10. การจัดเตรียมผู้ฝึกสอนที่มีความเชี่ยวชาญด้านการกีฬาและการพลศึกษา ควรจัดเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในยุทธศาสตร์ชาติ โดยเน้นที่ความรู้ในหลักสูตรและข้อมูลเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญส่วนบุคคลในระดับโรงเรียน รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลอื่นๆ เช่น เพศ ความบกพร่องทางร่างกาย จริยธรรม เป็นต้น

11. องค์กรสหประชาชาติ ควรให้การสนับสนุนการนำผลของยุทธศาสตร์ชาติ ไปสู่การปฏิบัติในระดับชาติ

12. องค์กรสหประชาชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดปีแห่งการกีฬาและการพลศึกษาระหว่างประเทศ ควรนำเสนอแผนปฏิบัติการกรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการพลศึกษา ในโรงเรียนต่อที่ประชุมสมัชชาใหญ่องค์กรสหประชาชาติ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2550: 4-6)

ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการศึกษาเป็นการทบทวนเป้าหมายของการนำกีฬาและการพลศึกษาที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มาเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยการกำหนดวิชาพลศึกษาลงในหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนทั้งในระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระบบการศึกษานอกโรงเรียน บนพื้นฐานแนวความคิดหลักการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า พร้อมทั้งส่งเสริมโปรแกรมความเชี่ยวชาญด้านกีฬาและการพลศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานด้านการกีฬาสำหรับเยาวชนในการพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และการพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545-2549) ที่ต้องการส่งเสริมการกีฬาขั้นพื้นฐานและการกีฬาเพื่อมวลชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาสได้เล่นกีฬาและออกกำลังกายอย่างถูกต้องและต่อเนื่องเป็นประจำ เพื่อสร้างเสริมสุขภาพและสมรรถภาพที่ดี มุ่งเน้นการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้เป็นค่านิยม เกิดความสามัคคีของคนในชาติ สนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและอาชีพไปสู่มาตรฐานในระดับสากล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้นยังไม่มีผู้ทำวิจัยกันมากนัก ทั้งที่วิชาพลศึกษาได้ถูกบรรจุเป็นหนึ่งในกลุ่มสาระ

การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และทุกโรงเรียนก็ได้ทำการเรียนการสอนมาเป็นเวลานานแล้ว ถึงอย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ตรวจเอกสารที่พบนั้นจะเป็นงานวิจัยที่อาจมิได้เกี่ยวข้องโดยตรง แต่จะเป็นในลักษณะของการจัดและบริหารพลศึกษาและการศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ซึ่งพอที่จะสอดคล้องกันกับสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

พงศธร ไพจิตร (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “สถานภาพของโปรแกรมการสอนวิชาพลศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพของโปรแกรมการสอนวิชาพลศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประชากรคือ ประธานผู้รับผิดชอบการเปิดสอนวิชาพลศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยราชภัฏ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีส่งแบบสอบถามไปยังมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ จำนวน 41 แห่ง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 39 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.12

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านระเบียบการจัดการเรียนการสอน ด้านวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากร และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 8 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Congruence) เท่ากับ 0.91 หากค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามด้วยวิธีของ Cronbach ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม ได้เท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏส่วนใหญ่ กำหนดให้นักศึกษาทุกสาขาวิชาเรียนวิชาพลศึกษาทั่วไปทุกคน โดยกำหนดไว้ในหมวดวิชาเลือกเสรี รายวิชาละ 2 หน่วยกิต และกำหนดไว้ในหมวดวิชาบังคับ รายวิชาละ 3 หน่วยกิต ลักษณะวิชาเป็นทั้งแบบทฤษฎีและปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาพลศึกษาตามความสนใจ ทุกมหาวิทยาลัยจัดชั้นเรียนแบบสหศึกษา จำนวนผู้เรียนหมู่เรียนละ 31-40 คน เรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้งๆ ละ 3 ชั่วโมง รายวิชาที่ผู้เรียนสนใจลงทะเบียนเรียนมากที่สุดคือ วิชาเบดมินตัน และลีลาศ วัตถุประสงค์สำคัญของการจัดโปรแกรมการสอนวิชาพลศึกษาทั่วไป คือ ด้านความรู้ สุขภาพและสมรรถภาพทางกาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนใหญ่มีความเพียงพอ และได้มาตรฐาน ผู้สอนส่วนใหญ่

สำเร็จการศึกษาทางด้านพลศึกษาโดยตรง และมีการส่งเสริมบุคลากรผู้สอนให้เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการประชุมและสัมมนา ส่วนระบบการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาทั่วไป ใช้ระบบระดับเต็มคะแนน (เกรด) เกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบอิงเกณฑ์ ผู้สอนมีการประเมินตนเองและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการสอน ผู้เรียนสามารถตรวจสอบคะแนนของตนเองได้ ผู้เรียนมีการประเมินตนเองและประเมินเพื่อนๆ ในชั้นเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลเป็นแบบทดสอบที่ผู้สอนสร้างขึ้นเอง และมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำกิจกรรมที่ได้เรียนในวิชาพลศึกษาทั่วไป ไปใช้ภายหลังการสิ้นสุดการเรียนการสอน

อรพรรณ ปุญญา (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาข้อมูลด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ด้านการจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 534 คน จาก 534 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์จำนวน 463 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.70 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ และฐานนิยม

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ส่วนใหญ่จบวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา มีภาระงานสอน 20 ชั่วโมง/สัปดาห์ สอนวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาและจัดทำสาระหลักสูตรด้วยตนเอง คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรประกอบด้วยครูผู้สอนวิชาพลศึกษาเป็นหลัก ทุกโรงเรียนจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาทุกชั้นปี สถานที่ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเป็นสนามกลางแจ้ง มีความปลอดภัย มีพื้นที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ มีความเพียงพอและมีมาตรฐาน โครงสร้างวิชาพลศึกษา ในช่วงชั้นที่ 3 กำหนดเป็นสาระพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ เรียน 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ และในช่วงชั้นที่ 4 กำหนดเป็นสาระพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ เรียน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ เกณฑ์การตัดสินระดับคะแนนเป็นแบบอิงเกณฑ์องค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนน ประกอบด้วย ด้านทักษะ ด้านความรู้ ด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านเจตคติ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือด้านสังคม ซึ่งกำหนดการให้คะแนนเท่ากับ 40, 20, 10, 10 และ 10 ตามลำดับ

อนงษา มาสมัคร (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตกของประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาข้อมูลด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา ด้านการจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 180 คน จาก 180 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์จำนวน 170 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.44 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ และฐานนิยม

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ส่วนใหญ่จบวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษามีภาระงานสอน 18 ชั่วโมง/สัปดาห์ สอนวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาและจัดทำสาระหลักสูตรด้วยตนเอง คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรประกอบด้วยครูผู้สอนวิชาพลศึกษาเป็นหลัก ทุกโรงเรียนจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาทุกชั้นปี สถานที่ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเป็นสนามกลางแจ้ง มีความปลอดภัย มีพื้นที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ มีความเพียงพอและมีมาตรฐาน โครงสร้างวิชาพลศึกษา ในช่วงชั้นที่ 3 กำหนดเป็นสาระพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ เรียน 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ และในช่วงชั้นที่ 4 กำหนดเป็นสาระพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ เรียน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ เกณฑ์การตัดสินระดับคะแนนเป็นแบบอิงเกณฑ์องค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนน ประกอบด้วย ด้านทักษะ ด้านความรู้ ด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านเจตคติ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือด้านสังคม ซึ่งกำหนดการให้คะแนนเท่ากับ 40, 20, 20, 10 และ 10 ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2550: 249-288) ได้ทำวิจัยเรื่อง “โครงการประเมินผลยุทธศาสตร์ 4 ปี สร้างกีฬาชาติ พ.ศ. 2548-2551 (ระยะครึ่งแผน)” มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2545-2549) และประเมินการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ 4 ปี สร้างกีฬาชาติ พ.ศ.2548-2551 (ระยะครึ่งแผน)

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีกำหนดพื้นที่เป้าหมายไว้ 5 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร แล้วสุ่มจังหวัดตัวอย่าง 4 จังหวัดในแต่ละภาคและรวมกรุงเทพมหานครเป็น 17 จังหวัด ในแต่ละจังหวัด สุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. จำนวนตัวอย่างนักเรียน นักศึกษาสุ่มสำรวจจากจำนวนโรงเรียน รวมทั้งสิ้น 125 โรงเรียน พื้นที่ละ 500 คน รวม 2,500 คน

2. จำนวนตัวอย่างประชาชนทั่วไปพื้นที่ละ 500 คน รวม 2,500 คน

3. จำนวนนักกีฬาจาก 5 ภาค พื้นที่ทั่วประเทศ จำนวนรวม 793 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 7 ชุด โดยในแบบสอบถามจะตั้งคำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่สามารถนำไปพิจารณาใช้เป็นเกณฑ์บ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ต่างๆ ได้

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย มีดังนี้

1. โรงเรียนและสถานศึกษาส่วนใหญ่ มีการทดสอบสมรรถภาพทางกายให้กับนักเรียนและเยาวชน

2. โรงเรียนและสถานศึกษาส่วนใหญ่มีสถานที่ อุปกรณ์ สื่อการสอนด้านพลศึกษา รวมทั้งครูพลศึกษาไม่เพียงพอ

3. ผลการวิเคราะห์สถานภาพของครูพลศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในปี 2548 มีจำนวนโรงเรียนขั้นพื้นฐานทั่วประเทศเท่ากับ 32,280 โรงเรียน มีครูที่มีวุฒิสอนพลศึกษาจำนวน 16,957 คน คิดเป็นจำนวนครูพลศึกษาต่อโรงเรียนเท่ากับ 0.52 คนต่อโรงเรียน ซึ่งยังไม่บรรลุเป้าหมาย ครู 1 คน ต่อ 1 โรงเรียน หรือคิดเป็นจำนวนโรงเรียนที่มีครูวุฒิสอนพลศึกษาเฉลี่ยทั่วประเทศร้อยละ 52.5 แสดงว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังมีความต้องการครูที่มีวุฒิสอนพลศึกษาอีกเป็นจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของโรงเรียนทั่วประเทศ

4. วุฒิของครูที่สอนพลศึกษาในโรงเรียนขั้นพื้นฐาน จากจำนวนโรงเรียน 393 โรงเรียน มีครูที่สอนพลศึกษาจำนวน 1,093 คน จำแนกเป็นครูที่มีวุฒิปริญญา จำนวน 758 คน คิดเป็นร้อยละ 69.3 วุฒิปริญญาตรีการกีฬาร้อยละ 1.1 วุฒิสุขศึกษาร้อยละ 3.9 และวุฒิอื่นๆ ร้อยละ 25.6 แสดงว่ายังขาดครูที่มีวุฒิปริญญาอีกร้อยละ 30.7

วีระ เหล่ากันหา (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการสอนพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 ของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2547” มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบสถานภาพและปัญหาการสอนพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 ของครูพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2547 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูพลศึกษา จำนวน 313 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านสถานที่และอุปกรณ์ มีความสะดวกในการเบิกจ่ายอุปกรณ์ มีสถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกายของนักเรียน มีอุปกรณ์กีฬาเพียงพอกับจำนวนนักเรียน
2. ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา มีการชี้แจงเนื้อหาวิชาก่อนการเรียนให้ทราบ ให้คำปรึกษา และรับฟังเหตุผลของนักเรียน ครูผู้สอนเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี และวางตัวเหมาะสมในขณะทำการสอน
3. ด้านการวัดผลและประเมินผลวิชาพลศึกษา มีการแจ้งคะแนนให้นักเรียนทราบทุกครั้ง มีการวัดผลและประเมินผลสมรรถภาพทางกายของนักเรียนต้นภาคเรียนและปลายภาคเรียนในแต่ละปีการศึกษา
4. ด้านหลักสูตรพลศึกษา มีความเหมาะสม มีการสอน โดยยึดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และบทเรียนเป็นหลัก มีความเข้าใจในหลักสูตรพลศึกษา และช่วงเวลาที่จัดให้มีการสอนพลศึกษามีความเหมาะสม

สุพัตรา หอมจันทร์ขาว (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการสอนพลศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 6” การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 6 ในด้านหลักสูตร ด้านการสอน ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผลและประเมินผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 50 คน และครูพลศึกษา จำนวน 67 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 6 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการสอน มีสภาพอยู่ในระดับมาก ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีสภาพอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการวัดผลและประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร มีสภาพอยู่ในระดับปานกลาง และตามความคิดเห็นของครูพลศึกษา อยู่ในระดับมาก

ปัญหาการสอนพลศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 6 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการสอน ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผลและประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

พิรพงษ์ ทานา (2545) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินสถานภาพโครงการพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ สังกัดสำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ ในด้านปรัชญาการจัดและบริหาร การจัดชั้นเรียน บุคลากร หลักสูตร อุปกรณ์สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมเสริมหลักสูตร การประเมินผล และเพื่อเปรียบเทียบสถานภาพของโครงการพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ สังกัดสำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ ระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่กับ โรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ หัวหน้าหมวดพลานามัยหรือครูผู้สอนวิชาพลศึกษา จำนวน 261 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินโครงการพลศึกษาของ สุรางค์ ควนสุวรรณ ได้รับคืน 180 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 68.96 นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนสถานภาพของโครงการพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดอำนาจเจริญ สังกัดสำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ ร้อยละ 65.69 อยู่ในระดับต่ำ แยกเป็นรายด้านดังนี้ ด้านปรัชญา ด้านการจัดชั้นเรียน และด้านหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดและบริหาร ด้านบุคลากร ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับต่ำมาก เมื่อเปรียบเทียบสถานภาพของโครงการพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่กับ โรงเรียนขนาดเล็ก ผลปรากฏว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีสถานภาพของโครงการพลศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับดี โรงเรียนขนาดเล็กมีสถานภาพของโครงการพลศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ

นฤมล สุริยะ (2544) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาการสอนพลศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัญหาการสอนพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 76 คน จาก 38 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย สำหรับครูผู้สอนวิชาพลศึกษา เรื่อง ปัญหาการสอนพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแจกแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 76 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 76 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการสอนพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 6 ด้าน ที่พบ ดังนี้ 1) ด้านจุดมุ่งหมายของการสอน พลศึกษา พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 2) ด้านวิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรม เสริมหลักสูตร พบว่า อยู่ในระดับน้อย 3) ด้านอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา พบว่า อยู่ใน ระดับน้อย 5) ด้านครูผู้สอน พบว่า อยู่ในระดับน้อย และ 6) ด้านนักเรียน พบว่า อยู่ในระดับน้อย

วุฒิสักดิ์ นนทะแสน (2544) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาสภาพและปัญหาของการจัด โครงการพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์” การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย จำนวน 68 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่ม ประชากร จำนวน 68 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 68 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหัวหน้าหมวดพลานามัย ส่วนใหญ่มีคุณวุฒิ ทางการศึกษาระดับปริญญาตรีวิชาเอกพลศึกษา ประสบการณ์ในการสอนวิชาพลศึกษาของหัวหน้า หมวดพลานามัย และอาจารย์และอาจารย์ในหมวดวิชาพลานามัย เฉลี่ย 10 ปี ประสบการณ์ใน การทำหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เฉลี่ย 6 ปี ภาระงานสอนของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย

เฉลี่ย 20 คาบต่อสัปดาห์ ครูอาจารย์ในหมวดวิชาเฉลี่ยคนละ 21 คาบต่อสัปดาห์ จำนวนครูอาจารย์ในหมวดวิชาพลานามัยโดยเฉลี่ยโรงเรียนละ 2 คน

สภาพการจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียนซึ่งโรงเรียนทุกโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการคือ โครงการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา โครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน และโครงการสอนตามหลักสูตรพลศึกษาในชั้นเรียน

ด้านวัตถุประสงค์หรือหลักการในการจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.05 เน้นวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และเพื่อให้นักเรียนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ด้านการบริหารโครงการพลศึกษาในโรงเรียน โดยรวมพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.35 จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดโครงการพลศึกษาให้ทั้งครูและนักเรียนรับทราบร่วมกัน

ด้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.88 มีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่เป็นแบบสหศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียนพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.88 มีปัญหาด้านการจัดอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

ปัญหาด้านการติดตามและประเมินผลพลศึกษา ด้านหลักการพลศึกษา ด้านการจัดและบริหารโครงการพลศึกษา ด้านการจัดบุคลากรในการจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียนและปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ปัญหาด้านการใช้หลักสูตรพลศึกษาในโรงเรียน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

สุวพร แสงรักษา (2543) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการสอนพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และเปรียบเทียบปัญหาการสอนพลศึกษาระหว่างครูผู้สอนพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษา และไม่มีวุฒิทางพลศึกษา โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนพลศึกษาจำนวน 450 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.00 นำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า "ที" (t-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการสอนพลศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ครูผู้สอนพลศึกษาเป็นครูที่ไม่มีคุณวุฒิทางพลศึกษา ได้รับการพัฒนาการสอนพลศึกษาน้อย ด้านการสอนพบว่าส่วนใหญ่สอนตามจุดประสงค์ และเนื้อหาของหลักสูตร มีอุปกรณ์ สถานที่ ไม่เพียงพอ ส่วนการวัดและประเมินผลมีการวัดและประเมินผลครบทุกด้าน

2. ปัญหาการสอนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย คือ ปัญหาด้านจุดประสงค์และเนื้อหา ด้านการสอน อุปกรณ์ สนาม สถานที่ และการวัดและประเมินผล ปัญหาที่อยู่ในระดับมาก คือ ขาดความรู้ และทักษะสำหรับเด็กพิเศษ การจัดทำโครงการสอนระยะยาว สนามกีฬากลางแจ้งและสนามกีฬาในร่มไม่ได้มาตรฐาน จำนวนอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ขาดความรู้ในการใช้เครื่องมือ โสตทัศนูปกรณ์ ไม่รู้แหล่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน งบประมาณประจำปีไม่เพียงพอ และการสร้างแบบวัดเจตคติทางพลศึกษา

3. การเปรียบเทียบปัญหาการสอนระหว่างครูมีวุฒิกับครูไม่มีวุฒิทางพลศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านจุดประสงค์ และเนื้อหา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อุดม วัชรฤทัย (2543) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “สถานภาพของโปรแกรมกิจกรรมพลศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชากิจกรรมพลศึกษา หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประธานผู้รับผิดชอบการเปิดสอนวิชากิจกรรมพลศึกษาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยจำนวน 19 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาข้อมูลด้านวัตถุประสงค์การเรียนการสอน ด้านระเบียบการจัดการเรียนการสอน ด้านเนื้อหารายวิชา และรายวิชาที่เปิดสอน ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากร และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน เก็บรวบรวมข้อมูล

โดยวิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ไปยังประธานผู้รับผิดชอบการเปิดสอนวิชากิจกรรมพลศึกษา ในมหาวิทยาลัยที่สอนระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี จำนวน 19 มหาวิทยาลัย ได้รับแบบสอบถาม กลับคืน 18 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.74 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการจัดโปรแกรมกิจกรรมพลศึกษา คือ สุขภาพและสมรรถภาพทางกาย และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ภายหลังการเรียน จำนวน หน่วยกิตกิจกรรมพลศึกษาที่กำหนดไว้คือ 1 หน่วยกิต เรียน 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ ลักษณะวิชาเป็นการบรรยายร่วมกับการปฏิบัติ ทุกสถาบันกำหนดการจัดชั้นเรียนแบบสหศึกษา จำนวนผู้เรียน หมู่ละ 30-35 คน ผู้เรียนเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจจากรายวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้ กิจกรรมที่ผู้เรียนสนใจลงทะเบียนเรียนมาก คือ แบดมินตัน และลีลาศ สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนใหญ่มีความเพียงพอและได้มาตรฐาน ผู้สอนส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษา ด้านพลศึกษาโดยตรง และเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบในการประเมินหลักสูตร และการสอน เกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบอิงเกณฑ์ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลเป็น แบบทดสอบที่อาจารย์ผู้สอนสร้างขึ้นเอง

เวชยันต์ ยี่สารพัฒน์ (2543) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดและบริหารการสอนวิชา พลศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ของจังหวัดกาฬสินธุ์” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการจัดและบริหารการสอนวิชาพลศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 141 คน และครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีจำนวนเท่ากันคือ 141 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ สำหรับเก็บข้อมูลผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนวิชาพลศึกษา แต่เก็บข้อมูลแล้วได้รับแบบสอบถามกลับคืนและมีการตอบ ครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวนกลุ่มละ 134 คน คิดเป็นร้อยละ 93.05 รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัย ทั้งหมด 268 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหาร โรงเรียน มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการจัดและบริหารวิชาพลศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนวิชาพลศึกษา พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2. ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา มีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการสอนวิชาพลศึกษา พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาด้านตัวนักเรียน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาด้านอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ไพรวลัย อัครฤกษ์ (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาการจัดและบริหารพลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน หัวหน้าหมวดพลศึกษาและครูพลศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดและบริหารพลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 44 คน หัวหน้าหมวดพลศึกษา จำนวน 44 คน และครูพลศึกษา จำนวน 44 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 132 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดและบริหารวิชาพลศึกษา พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าหมวดพลศึกษามีความเห็น ปัญหาเกี่ยวกับการสอนวิชาพลศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนวิชาพลศึกษาและปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียนในการเรียนวิชาพลศึกษา พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาพลศึกษา พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ครูพลศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาพลศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนวิชาพลศึกษาและปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียนในการเรียนวิชาพลศึกษา พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนวิชาพลศึกษา พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

วิโรจน์ หลงเจริญ (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาการสอนพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ความถนัดของผู้สอนกับวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอน จำนวนชั่วโมงที่ได้รับมอบหมายมากเกินไป ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์มีปัญหา ไม่มีโรงฝึกกีฬาพลศึกษา งบประมาณไม่เพียงพอ ครูผู้สอนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนมีปัญหาในการวัดผลและประเมินผลเรื่องความยุติธรรม การเตรียมการสอน ส่วนใหญ่ครูกำหนดรายละเอียดจุดประสงค์ให้สัมพันธ์กับเนื้อหา ด้านการสอน ครูส่วนใหญ่สอนได้ไม่ครบขั้นตอนของกระบวนการ อุปกรณ์การสอนและสื่อการสอน ขาดความเป็นมาตรฐาน ด้านการวัดและประเมินผล ไม่ครบทุกจุดประสงค์

กฤษยา อนันตวงศ์ (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดดำเนินการ โปรแกรมพลศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการ โปรแกรมพลศึกษาระหว่างผู้บริหารและครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเอง จำนวน 858 ฉบับให้กับผู้บริหาร 429 ฉบับ ครู พลศึกษา 429 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 715 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.33 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบด้วยค่า “ที” (t-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ครูพลศึกษามีวุฒิทางพลศึกษามีครูพลศึกษาโดยเฉลี่ย 1.73 คน ต่อโรงเรียน จำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน นักเรียนโดยเฉลี่ยห้องละ 31-45 คน สนามที่ใช้ในการเรียนการสอน คือสนามคอนกรีตและสนามหญ้า อุปกรณ์ ที่ใช้ในการเรียนการสอน มีไม่ครบทุกกิจกรรมที่จัดการเรียนการสอน และมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน โรงเรียนมีการจัดดำเนินการ โปรแกรมพลศึกษา คือ จัดโครงการสอนพลศึกษาในชั้นเรียนทุกโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 100 โรงเรียนส่วนใหญ่จัดโครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ร้อยละ 95.52 โครงการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนร้อยละ 98.60 โครงการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการร้อยละ 92.03 และโครงการจัดกิจกรรมทางพลศึกษาพิเศษสำหรับเด็กผิดปกติ ร้อยละ 10.49

2. ปัญหาการจัดดำเนินการ โปรแกรมพลศึกษาโดยรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงบประมาณ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ ขาดงบประมาณในการจัดโปรแกรมพลศึกษา ทั้งในด้านการจัดหาสนาม อุปกรณ์กีฬา และสื่อในการสอนพลศึกษาขาดงบประมาณในการบำรุงรักษาสนามและอุปกรณ์ ขาดงบประมาณในการจัดการแข่งขันกีฬาภายใน

โรงเรียนและระหว่างโรงเรียน และไม่สามารถหางบประมาณจากแหล่งอื่นมาสนับสนุน การจัดกิจกรรมพลศึกษาของโรงเรียนได้ ส่วนด้านการวางแผน ด้านการจัดและดำเนินการ ด้านบุคลากร ด้านการตั้งการ และกำกับติดตาม ด้านการประเมินผลมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูพลศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดและดำเนินการ ด้านบุคลากร ด้านการตั้งการและติดตามผล ด้านการประเมินผล ด้านงบประมาณ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการวางแผนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

กุศล หาญยศ (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตการศึกษา 8” โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน เป็นผู้บริหาร จำนวน 225 คน เป็นครูพลศึกษา จำนวน 225 คน

ผลการวิจัยพบว่าปัญหาด้านการวัดและประเมินผล ส่วนใหญ่ผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาพลศึกษาให้ความเห็นว่าเป็นปัญหาปานกลาง ได้แก่ ครูผู้สอนไม่สามารถประเมินผลวิชาพลศึกษาเพื่อให้มีคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมได้ตลอดภาคเรียน ไม่สามารถประเมินผลพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัยไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎีและการสร้างและใช้แบบทดสอบมาตรฐานในการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา

สุรงค์ ควนสุวรรณ (2537) ทำการวิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” ในด้านปรัชญา การจัดการและการบริหาร การจัดชั้นเรียน บุคลากร หลักสูตร อุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกกิจกรรมเสริมหลักสูตร และประเมินผล กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือหัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาจำนวน 427 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. สาขาวิชาเอกของผู้ตอบแบบประเมิน ส่วนใหญ่ร้อยละ 88 เรียนวิชาเอกพลศึกษา และมีเพียงร้อยละ 12 เท่านั้นที่เรียนสาขาอื่นๆ เมื่อแยกตามคุณวุฒิทางการศึกษาจะเห็นได้ว่า

ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 88 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 8 และในระดับปริญญาโทน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 4

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนในด้านปรัชญา ด้านการจัดชั้นเรียน ด้านหลักสูตรใกล้เคียงกัน และสูงกว่าด้านอื่นๆ คือ 76.25 76.10 และ 74.05 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ด้านการจัดและบริหาร ด้านบุคลากรและด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยของคะแนนรองลงมาคือ 70.40 69.64 และ 64.41 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ส่วนด้านประเมินผล ด้านอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าน้อยที่สุดคือ 54.20 และ 49.70 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมทุกด้านของโครงการของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร คือ 66.80 เปอร์เซ็นต์

4. ระดับคุณภาพของโครงการพลศึกษา ของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน พบว่า

4.1 คุณภาพด้านปรัชญา ด้านการจัดและบริหาร ด้านการจัดชั้นเรียน ด้านหลักสูตร ของโครงการพลศึกษาของโรงเรียนในแต่ละระดับประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับ ปานกลาง

4.2 คุณภาพด้านบุคลากร และด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโครงการพลศึกษา ของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับต่ำ

4.3 คุณภาพด้านอุปกรณ์สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านประเมินผลของ โครงการพลศึกษาของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับต่ำมาก ควรปรับปรุงด่วน

4.4 คุณภาพของโครงการพลศึกษาในทุกๆ ด้าน ของโรงเรียนในระดับศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับต่ำ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ พบว่า ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และภาคตะวันตกของประเทศไทย โดยศึกษาข้อมูลด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ด้านการจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคกลางของประเทศไทย

งานวิจัยต่างประเทศ

National Association for Sport and Physical Education & American Heart Association (2006: 5-6) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “สถานภาพของพลศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา” (Status of physical education in the USA.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลในปัจจุบันเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษาในแต่ละรัฐและในเมืองของโคลัมเบียในด้านเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอน ด้านเด็กที่ได้รับการยกเว้น การสละสิทธิ์และการจัดการเรียนการสอนทดแทน ด้านจำนวนนักเรียนในแต่ละห้อง ด้านมาตรฐาน หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านวุฒิทางการศึกษาของครูพลศึกษา ด้านผู้บริหาร ด้านที่ตั้งผู้ประสานงานของรัฐ และด้านการรวบรวมข้อมูลดัชนีมวลกาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามออนไลน์ ได้รับการตอบกลับจำนวน 51 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลและรวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้เป็นของแต่ละรัฐ สรุปเป็นแผนภูมิ ผลการวิจัยจะถูกส่งกลับไปให้ในแต่ละรัฐ เพื่อให้ทราบรายละเอียดและนำข้อมูลไปสู่การปรับปรุงแก้ไขตามที่ต้องการ

ผลการวิจัยพบว่า ถึงแม้ว่ารัฐส่วนใหญ่จะมีคำสั่งเกี่ยวกับวิชาพลศึกษา แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดเวลาเฉพาะเจาะจงที่ต้องการแน่นอน และประมาณครึ่งหนึ่ง มีเด็กที่ได้รับการยกเว้นการสละสิทธิ์และหรือมีการจัดการเรียนการสอนทดแทน วิธีการนี้มีนัยสำคัญในการลดประสิทธิภาพของคำสั่ง

ในด้านอื่นๆ มีความแตกต่างกันเกี่ยวกับข้อมูลของวิชาพลศึกษา คือ การควบคุมการศึกษาภายใน บางรัฐจัดให้มีมาตรฐาน หรือมีคำแนะนำอย่างกว้างเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรและการตัดสินใจเลือกเวลาที่เฉพาะเจาะจง จำนวนนักเรียนในแต่ละห้อง และการประเมินนักเรียนเป็นเขตโรงเรียน หรือประเมินระดับอื่นๆ ผลการวิจัยในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชาพลศึกษาเหล่านี้ จะถูกส่งกลับไปให้ในแต่ละรัฐ

Welchel (1998 อ้างใน ภารดี อมรัตน์านนท์, 2547: 42) ได้ประเมินสภาพของโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา เขต 11 มลรัฐเท็กซัส (The Status of Elementary Physical Education Programs in Texas Region XI.) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยโรงเรียนระดับประถมศึกษา เขต 11 จำนวน 342 โรงเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสำรวจ ซึ่งมี 9 รายการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า จำนวนโรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 ได้ดำเนินการตามมาตรฐานของพลศึกษา ผลการวิจัย ยังแสดงให้เห็นว่าการส่งเสริมโปรแกรมพลศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งการวิจัยในอนาคตในขอบเขตเดียวกันนี้ จำเป็นต่อโปรแกรมพลศึกษาในอนาคตอย่างมาก

Wolf (1990) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “โปรแกรมพลศึกษาในระดับประถมศึกษาที่มีผลกระทบต่อตัวนักเรียน (การประเมินหลักสูตร)” (Elementary Physical Education Program: Impact on Students (Curriculum Assessment). จุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ การเปรียบเทียบกิจกรรมพลศึกษาในทัศนคติของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา ที่มีครูสอนเป็นผู้ชำนาญพิเศษกับกลุ่มที่ไม่ใช่ครูผู้สอนเป็นผู้ชำนาญพิเศษ โดยทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 288 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา 4 โรงเรียน ในภาคกลางตะวันออกของรัฐอิลลินอยส์ โดยแบ่ง 2 โรงเรียน ใช้ครู พลศึกษาที่เป็นผู้เชี่ยวชาญสอน และอีก 80 คน สอนตามชั่วโมงพลศึกษาปกติ ในแต่ละวัน และอีก 77 คน ใช้การเรียนตามโปรแกรมพลศึกษาอย่างเดียว 2 ครั้ง ใน 1 สัปดาห์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ แมนน-วิทนี ยู (Mann-Whitney U) เพื่อได้ทราบความแตกต่างระหว่างการสอนแบบใช้ผู้เชี่ยวชาญ และไม่ใช้ผู้เชี่ยวชาญ และวัดทัศนคติของนักเรียนที่เรียน ในชั่วโมงปกติ 2 ครั้งต่อสัปดาห์

ผลของการศึกษา พบว่า การสอนที่ใช้ผู้เชี่ยวชาญสามารถสร้างทัศนคติในทางบวกให้แก่เด็กเรื่องพลศึกษาและสามารถส่งผลดีต่อโปรแกรมพลศึกษา นักเรียนมีความสุขกับกิจกรรมมากขึ้น เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน ควรมีกิจกรรมนี้ทุกวัน ครูพลศึกษาต้องการประเมินผลกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน และสามารถนำไปใช้ได้ตลอดชีวิตมากกว่า

Savage (1987) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การสำรวจโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษาของรัฐอินเดียน่า” (A Survey of Physical Education Programs in the Public Elementary Schools of Indiana) จุดมุ่งหมายของการศึกษาเรื่องนี้เป็นการสำรวจโปรแกรมพลศึกษา

ในโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษาในรัฐอินเดียน่า โดยใช้แบบสอบถาม 56 ข้อ กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูในรัฐอินเดียน่า จำนวน 218 คน ได้แบบสอบถามคืนมา 112 ชุด และได้สอบถามเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ครูอีก 20 คน กับอาจารย์ใหญ่อีก 20 คน

ผลการศึกษา พบว่า ทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรพลศึกษาได้อย่างเหมาะสมและหลักสูตรพลศึกษาเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับ 1-3 และ 4-6 จากข้อมูลที่ได้ทำให้ทราบถึงการขาดแคลนครูพลศึกษาและการขาดการฝึกครูผู้สอนพลศึกษาที่ดี

Alice (1977) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “โปรแกรมพลศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษา วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยในรัฐแคลิฟอร์เนีย” (Elementary School Physical Education Program at Selected California Colleges and Universities) วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อที่จะศึกษาหลักสูตรที่ใช้ใน โรงเรียนประถมศึกษา มีความเหมาะสมพอที่จะเป็นพื้นฐานต่อไปในระดับวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยได้หรือไม่ เพื่อเป็นการทบทวนและปรับปรุง โครงสร้างของหลักสูตรที่เหมาะสมที่จะนำไปศึกษาต่อในระดับสูงด้วย ในการวิจัยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ในหัวข้อต่อไปนี้ ภูมิหลัง ความมุ่งหมายการจัดและการดำเนินการ การเป็นผู้นำ ด้านงบประมาณ แนวโน้มในอนาคตและการเตรียมตัวของครูผู้สอน ผลการวิจัยปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ รัฐ สมาคมพลศึกษา วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ในรัฐแคลิฟอร์เนีย มีความคล้ายคลึงกัน
2. ความต้องการและความคิดเห็นของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ทางด้านพลศึกษา ตรงกับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย
3. ความมุ่งหมายของหลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษา วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ตรงกับความมุ่งหมายของรัฐ
4. ความมุ่งหมายของการเรียนการสอนของวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ได้เห็นถึงความสำคัญ และสิ่งต่างๆ เหมือนกับการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษา

Hensley (1975) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินผลโปรแกรมพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา” (An Assessment of Physical Education Program in Selected Elementary School) เพื่อที่จะได้ทราบถึงทัศนคติของผู้บริหารและครูที่มีความรู้ความเข้าใจในวิชาพลศึกษากับผู้บริหารและครูที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจใน โปรแกรมพลศึกษา โดยใช้แบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ถามผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 113 คน เกี่ยวกับด้านปรัชญาการจัดและดำเนินการบริหารการจัดชั้นเรียนและ โปรแกรมการสอนของครูผู้สอน อุปกรณ์การสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก เทคนิคและวิธีการประเมินผลการเรียนการสอน

ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันระหว่างทัศนคติของผู้บริหารที่มีความเข้าใจและความไม่เข้าใจใน โปรแกรมพลศึกษาและมีความแตกต่างกันระหว่างทัศนคติของครูพลศึกษาที่มีความเข้าใจและไม่เข้าใจใน โปรแกรมพลศึกษา

Spencer (1974) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “สถานภาพของการเรียนพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเซาท์ดาโกตา” (The Status of Physical Education in Selected Public High School in the State of South Dakota) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงผลของสถานภาพของวิชาพลศึกษาที่เลือกโดยโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเซาท์ดาโกตาในปีการศึกษา 1973-1974 โดยใช้คอมพิวเตอร์ทดสอบหาค่า “ที” (t-test) ในการคำนวณจากแบบสำรวจของ Laporte Score Card ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐเซาท์ดาโกตา จำนวน 27 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ร้อยละ 7 มีการเรียนด้านทฤษฎี โดยมีจุดมุ่งหมายหลักที่แน่นอนไว้แต่ละชั้น
2. ร้อยละ 37 ได้จัด โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในทั้งชายและหญิง
3. แผนการเรียนวิชาสุขศึกษาสมัยใหม่ จัดขึ้นใน โรงเรียนร้อยละ 18
4. ร้อยละ 60 ไม่มีห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายของนักเรียนอย่างเพียงพอ
5. ร้อยละ 37 สามารถจัดหาอุปกรณ์เพื่อการนันทนาการได้
6. เกือบทุกโรงเรียนมีการจัดโปรแกรมการสอนว่ายน้ำในภาคฤดูร้อน

7. ร้อยละ 25 ที่ได้เตรียมโครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียน
8. มีร้อยละ 55 ของโรงเรียนทั้งหมดที่เปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถนำการแข่งขันกีฬามาทดแทนการเรียนวิชาพลศึกษาได้
9. มีจำนวนครูน้อยกว่าร้อยละ 10 ที่เป็นสมาชิกสมาคมสุขศึกษา พลศึกษาและนันทนาการของรัฐ
10. มีร้อยละ 66 ของโรงเรียนทั้งหมดที่มีเนื้อที่สำหรับสนามเล่น ไม่เป็นไปตามขนาดและมาตรฐานที่ได้เสนอไว้
11. มีน้อยกว่าร้อยละ 20 ของโรงเรียนทั้งหมด ที่มีการตรวจสอบสุขภาพของนักเรียนเป็นครั้งคราว และมีเพียงสามโรงเรียนเท่านั้นที่ทำการตรวจสอบสุขภาพนักเรียนก่อนที่จะให้นักเรียนเรียนวิชาพลศึกษา
12. โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่จัดเฉพาะกิจกรรมประเภทชุดเท่านั้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม
13. มีประมาณร้อยละ 55 ของโรงเรียนทั้งหมดที่มีคะแนนสูงกว่า 100 คะแนน ที่ต่ำกว่า 100 คะแนน ถือว่ามีการจัดโปรแกรมพลศึกษาที่ยังใช้ไม่ได้
14. มีร้อยละ 77 ของโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 200 คน ได้คะแนนต่ำกว่า 100 คะแนน
15. มีร้อยละ 55 ของโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 501 คนขึ้นไป ได้คะแนนสูงกว่า 150 คะแนน นับเป็นระดับคะแนนที่ควรจะเป็นไปตามข้อเสนอแนะหรือที่ใช้ได้

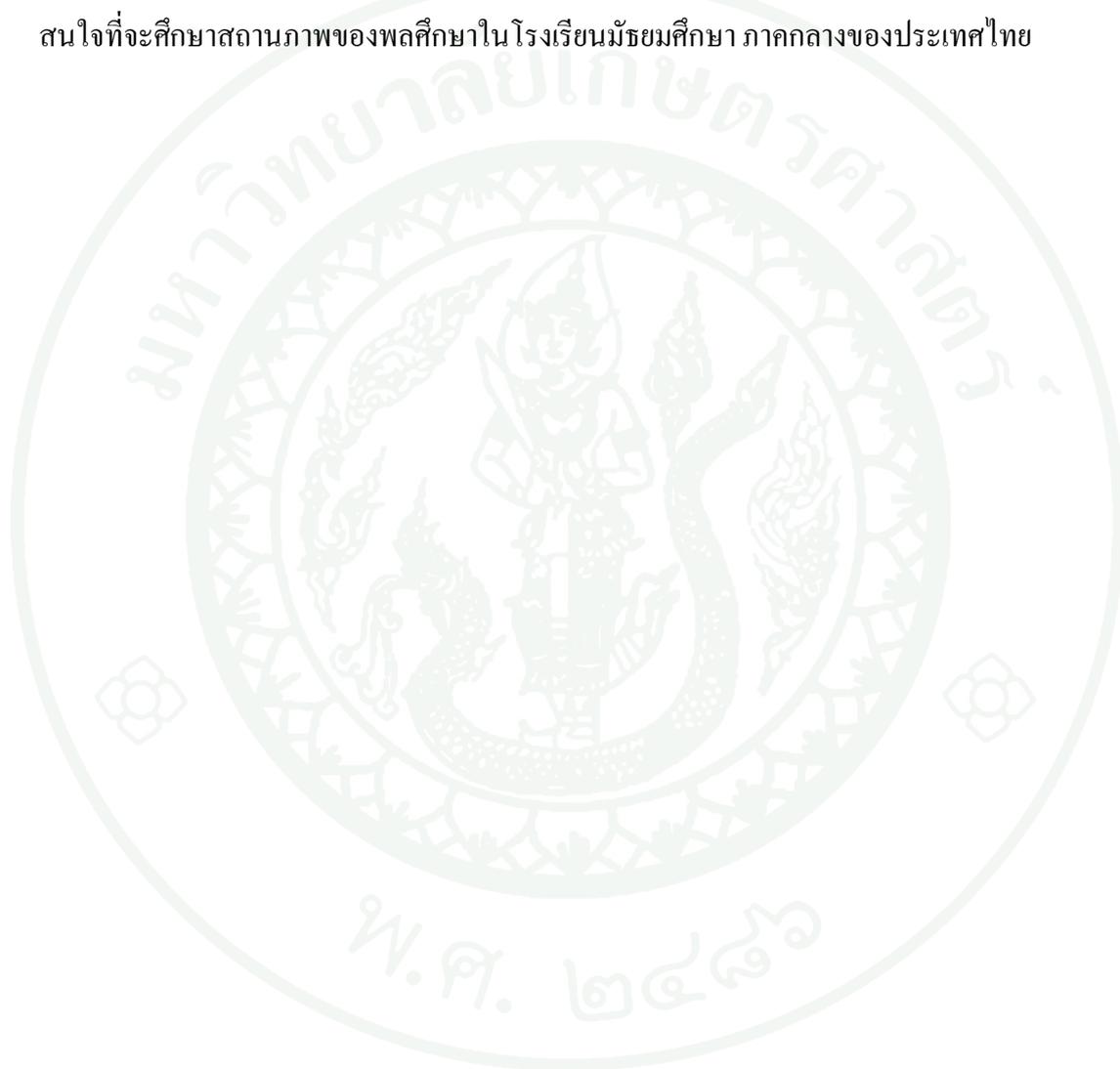
Hardison (อ้างใน วิริยา บุญชัย, 2532: 19) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาสำหรับนักเรียนพิการในโรงเรียนรัฐบาลของรัฐเทนเนสซี” โดยได้ส่งแบบสอบถามที่ครอบคลุมในด้านชนิดของโปรแกรม การจัดเวลา การจัดสถานที่ กิจกรรมการวัดและประเมินผล การจัดหลักสูตรและการเตรียมครู และการอบรมครูประจำการ ไปยังโรงเรียนชั้นประถม 291 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 155 แห่ง และ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 210 แห่ง รวม 656 แห่ง

ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนส่วนใหญ่จัดการสอนนักเรียนที่มีร่างกายบกพร่องควบคู่ไปกับชั้นเรียนธรรมดา กับนักเรียนคนอื่นๆ มีจำนวนโรงเรียนน้อยกว่าร้อยละ 15 ที่จัดให้มีการพลศึกษาพิเศษที่มีร่างกายบกพร่อง
2. ในกรณีที่มีการจัดพลศึกษาพิเศษให้นักเรียนส่วนใหญ่จะจัดให้มีการสอนตามระดับชั้น หรือบางครั้งก็จัดเป็นชั้นพิเศษต่างหาก และในจำนวนนี้มีประมาณ 2 ใน 5 ของโรงเรียนที่จัดจะมีครูพิเศษเฉพาะทำการสอน
3. โรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาใช้สถานที่ เช่น สถานที่กลางแจ้ง ห้องพลศึกษา ห้องอาบน้ำ และเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวเพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสำหรับ โปรแกรมพลศึกษาพิเศษมากกว่าในระดับอื่นๆ
4. โรงเรียนประมาณร้อยละ 63 ใช้วิธีการสังเกตสุขภาพของนักเรียนเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ในการประเมินจุดอ่อน หรือจุดเด่นของร่างกายของนักเรียน แต่โดยทั่วไปแล้วโรงเรียนชั้นประถมศึกษาใช้วิธีการทดสอบความบกพร่องของร่างกายของนักเรียนน้อยกว่าโรงเรียนในระดับอื่น
5. ครูโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาประมาณร้อยละ 95 มีใบรับรองของรัฐ ในขณะที่ครูในระดับชั้นประถมศึกษาเพียงประมาณร้อยละ 57 และในทำนองเดียวกันครูในระดับมัศึกษามีประสบการณ์และวุฒิการศึกษาสูงกว่าครูในระดับชั้นประถมศึกษา
6. มีจำนวนครูน้อยกว่าร้อยละ 35 ได้รับการอบรมในขณะประจำการแต่อย่างไรก็ตามมีครูเป็นจำนวนร้อยละ 85 มีความต้องการที่จะได้รับการอบรมในระหว่างประจำการ เกี่ยวข้องกับ ข้อบกพร่องหรือสภาพของร่างกายของนักเรียนที่มีความบกพร่องอย่างหนึ่งหรือสองอย่าง

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศข้างต้น พบว่า ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการสำรวจ และประเมินสถานภาพของ โปรแกรมพลศึกษา สถานภาพของพลศึกษา ตัวชี้วัด โปรแกรมพลศึกษา ที่มีคุณภาพ และเวลาเรียนวิชาพลศึกษาทั้งใน โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า ในประเทศไทย ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และภาคตะวันตกของประเทศไทย โดยศึกษาข้อมูลด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ด้านการจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคกลางของประเทศไทย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพของพลศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา
ของภาคกลางในประเทศไทย โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้พลศึกษาและพลศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคกลางในประเทศ
ไทย รวม 14 จังหวัด ประกอบด้วย ฉะเชิงเทรา นครนายก นนทบุรี ชัยนาท ปทุมธานี ปราจีนบุรี
พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สมุทรปราการ สระแก้ว สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง อุทัยธานี รวมประชากร
ทั้งสิ้น 215 คน จาก 215 โรงเรียน ดังตาราง

ตารางที่ 1 จำนวน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของจังหวัดภาคกลางในประเทศไทย

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน
1. ฉะเชิงเทรา	21
2. ชัยนาท	15
3. นครนายก	11
4. นนทบุรี	19
5. ปทุมธานี	12
6. ปราจีนบุรี	12
7. พระนครศรีอยุธยา	27
8. ลพบุรี	25
9. สิงห์บุรี	12
10. สมุทรปราการ	11
11. สระแก้ว	15

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน
12. สระบุรี	19
13. อ่างทอง	9
14. อุทัยธานี	17
รวม	215

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2550)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาสถานภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices

ตอนที่ 3 สถานภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคกลางของประเทศไทย ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านครูผู้สอนวิชาผลศึกษา เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices และแบบ Multi-Response

3.2 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรผลศึกษา เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices และแบบ Multi-Response

3.3 ด้านการจัดและบริหาร โปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียน เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices และแบบ Multi-Response

3.4 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามปลายปิด แบบ Check lists

3.5 ด้านโครงสร้างวิชาผลศึกษา เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices และคำถามปลายเปิด

3.6 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices แบบ Multi-Response และคำถามปลายเปิด

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. วิเคราะห์คำถามที่ต้องการทราบ จากสารสนเทศต่างๆ เพื่อศึกษา ค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสถานภาพของผลศึกษา เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะ นำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคกลาง ในประเทศไทย โดยครอบคลุมรายละเอียดด้านต่างๆ 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการจัดและบริหารโครงการผลศึกษาในโรงเรียน ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาผลศึกษา ด้าน โครงสร้างวิชาผลศึกษา ด้านครูผู้สอนวิชาผลศึกษา ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการประเมินผลการเรียนรู้

4. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางสาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยใช้วิธีการของ Rovienelli และ Hambleton ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการดังนี้

กาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง +1

ถ้าแน่ใจว่าข้อความนั้นวัดได้ตรง
จุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

กาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง 0

ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นวัดได้ตรง
จุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

กาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง -1

ถ้าแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่ได้วัดตรง
จุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง

กรณีที่ผู้เชี่ยวชาญเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 0 และ -1 ให้ผู้เชี่ยวชาญเขียนข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาลงในช่องหมายเหตุ

จากนั้นนำมาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดประสงค์ (IOC: Index of Item-Objective Congruence) ของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละท่าน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การพิจารณาของ Rovienelli and Hambleton (อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 64) ซึ่งเสนอไว้ดังนี้

มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5

เป็นข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเพราะวัดได้ตามจุดประสงค์ที่ต้องการจริง

น้อยกว่า 0.5

เป็นข้อความที่ต้องตัดทิ้งหรือแก้ไขเพราะวัดไม่ได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการ

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูผู้สอนวิชาพลศึกษา จำนวน 20 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

7. เสนอผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

8. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลกับประชากรต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ และ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตอบแบบสอบถามสถานภาพของพลศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้หัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาด้วยตนเองในจังหวัดลพบุรี และจังหวัดสระบุรี หลังจาก ส่งแบบสอบถามแล้ว 7 วัน ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บแบบสอบถามคืน พร้อมกับตรวจสอบ แบบสอบถามที่ได้รับคืน

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้หัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาทางไปรษณีย์ในจังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก นนทบุรี ชัยนาท ปทุมธานี ปราจีนบุรี พระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ สระแก้ว สิงห์บุรี อ่างทอง และ อุทัยธานี

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมาไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมาไปวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. ข้อคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices แบบ Multi-Response และแบบ Check lists วิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ด้วยการหาความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) และฐานนิยม (Mode)

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาสถานภาพของพลศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ของภาคกลางในประเทศไทย นำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์ จำนวน 198 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด 215 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.09 ผู้วิจัย นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตาราง ประกอบความเรียง ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2-7

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตาราง ประกอบความเรียง ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 8-10

ตอนที่ 3 สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ด้านการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตาราง ประกอบความเรียง ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 11-37

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามเพศ อายุ คุณวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน การปฏิบัติงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และภาระงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียน นำเสนอเป็นคำร้อยละ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2-7

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามเพศ

(N = 198)

เพศ	จำนวนคน	ร้อยละ
ชาย	165	83.33
หญิง	33	16.67

จากตารางที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย ร้อยละ 83.33 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 16.67

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามอายุ

(N = 198)

ช่วงอายุ	จำนวนคน	ร้อยละ
น้อยกว่า 25 ปี	-	-
25-29 ปี	2	1.01
30-34 ปี	9	4.55
35-39 ปี	16	8.08
40-44 ปี	62	31.31
45-49 ปี	53	26.77
50-54 ปี	32	16.16
55 ปีขึ้นไป	24	12.12

จากตารางที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ มีช่วงอายุระหว่าง 40-44 ปี (ร้อยละ 31.31) รองลงมา มีช่วงอายุระหว่าง 45-49 ปี (ร้อยละ 26.77) 50-54 ปี (ร้อยละ 16.16) 55 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 12.12) 35-39 ปี (ร้อยละ 8.08) 30-34 ปี (ร้อยละ 4.55) และ 25-29 ปี (ร้อยละ 1.01) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามวุฒิการศึกษา

(N = 198)

วุฒิการศึกษา	จำนวนคน	ร้อยละ
1.ปริญญาตรี		
มีวุฒิปริญญาตรี	168	84.85
สาขาวิชา - พลศึกษา	131	66.16
- วิทยาศาสตร์การกีฬา	22	11.11
- สุขศึกษา	14	7.07
- เทคโนโลยีการศึกษา	1	0.51
2.ปริญญาโท		
มีวุฒิปริญญาโท	30	15.15
สาขาวิชา - พลศึกษา	10	5.05
- วิทยาศาสตร์การกีฬา	5	2.53
- สุขศึกษา	3	1.52
- บริหารการศึกษา	12	6.06
3.ปริญญาเอก	-	-
มีวุฒิปริญญาเอก	-	-
4. อื่นๆ	-	-

จากตารางที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี (ร้อยละ 84.85) วุฒิปริญญาโท (ร้อยละ 15.15)

เมื่อแยกตามสาขาวิชา วุฒิปริญญาตรี จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 66.16) รองลงมาเป็นสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา (ร้อยละ 11.11) และสาขาวิชาสุขศึกษา (7.07) ตามลำดับ

วุฒิปริญญาโท ส่วนใหญ่เป็นสาขาวิชาบริหารการศึกษา (ร้อยละ 6.06) รองลงมาเป็นสาขาวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 5.05) และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา (2.53) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ประสิทธิภาพในการสอนของผู้ตอบแบบสอบถาม

(N = 198)

ประสิทธิภาพในการสอน	จำนวนคน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	2	1.01
5-9 ปี	9	4.55
10-14 ปี	22	11.11
15-19 ปี	30	15.15
20-24 ปี	48	24.24
25-29 ปี	54	27.27
30 ปีขึ้นไป	33	16.67

จากตารางที่ 5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพในการสอน 25-29 ปี (ร้อยละ 27.27) รองลงมาคือ มีประสิทธิภาพในการสอน 20-24 ปี (ร้อยละ 24.24) 30 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 16.67) 15-19 ปี (ร้อยละ 15.15) 10-14 ปี (ร้อยละ 11.11) 5-9 ปี (ร้อยละ 4.55) และ น้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 1.01) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 การปฏิบัติงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา

(N = 198)

การปฏิบัติงาน	จำนวนคน	ร้อยละ
หัวหน้ากลุ่มสาระและปฏิบัติงานสอน	172	86.87
ปฏิบัติงานสอน	26	13.13

จากตารางที่ 6 พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระและปฏิบัติงานสอน (ร้อยละ 86.87) รองลงมาคือ ปฏิบัติงานสอน (ร้อยละ 13.13)

ตารางที่ 7 ภาระงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนนอกเหนือจากการปฏิบัติงานใน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

(N = 198)

ภาระงาน	จำนวนคน	ร้อยละ
ไม่มีภาระงานอื่นๆ	6	3.03
มีภาระงานอื่นๆ	192	96.97
- งานปกครอง	101	51.01
- งานอาคาร สถานที่	22	11.11
- กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี	14	7.07
- อาจารย์ที่ปรึกษา	64	32.32
- ผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร	16	8.08
- งานอนามัยโรงเรียน	20	10.10

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 7 พบว่า ส่วนใหญ่มีภาระงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียน
นอกเหนือจากการปฏิบัติงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (ร้อยละ 96.97) โดย
ภาระงานที่ได้รับมอบหมายเรียงลำดับได้ดังต่อไปนี้ งานปกครอง (ร้อยละ 51.01) อาจารย์ที่ปรึกษา
(ร้อยละ 32.32) งานอาคารสถานที่ (ร้อยละ 11.11) งานอนามัยโรงเรียน (ร้อยละ 10.10) ผู้กำกับ
นักศึกษาวิชาทหาร (ร้อยละ 8.08) และ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี (ร้อยละ 7.07) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน แยกตามขนาดของโรงเรียน ลักษณะของโรงเรียน และ
จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน นำเสนอเป็นค่าร้อยละ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 8-10

ตารางที่ 8 ขนาดของโรงเรียน

(N = 198)

ขนาดของโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
เล็ก (มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน)	8	4.04
กลาง (มีจำนวนนักเรียน 500 – 1,499 คน)	132	66.67
ใหญ่ (มีจำนวนนักเรียน 1,500 – 2,499 คน)	45	22.73
ใหญ่พิเศษ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป)	13	6.57

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 66.67) รองลงมาเป็นขนาดใหญ่ (ร้อยละ 22.73) ใหญ่พิเศษ (ร้อยละ 6.57) และเล็ก (ร้อยละ 4.04) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ลักษณะของโรงเรียน

(N = 198)

ลักษณะของโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
เฉพาะชาย	1	0.51
เฉพาะหญิง	1	0.51
สหศึกษา	196	98.99

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนสหศึกษา (ร้อยละ 98.99) และโรงเรียนเฉพาะหญิง และเฉพาะชาย มีจำนวน 1 โรงเรียน เท่ากัน (ร้อยละ 0.51) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน

(N = 198)

จำนวนนักเรียน	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
น้อยกว่า 30 คน	82	41.41
31-40 คน	75	37.88
41-50 คน	34	17.17
มากกว่า 50 คน	7	3.54

จากตารางที่ 10 พบว่า ส่วนใหญ่มีนักเรียนต่อห้องเรียนน้อยกว่า 30 คน (ร้อยละ 41.41) รองลงมาคือ 31-40 คน (ร้อยละ 37.88) 41-50 คน (ร้อยละ 17.17) และมากกว่า 50 คน (ร้อยละ 3.54) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 สถานภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย

สถานภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคกลางของประเทศไทย 6 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอนวิชาผลศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรผลศึกษา ด้านการจัดและบริหาร โปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านโครงสร้างวิชาผลศึกษา และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ นำเสนอเป็นค่าร้อยละ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 11-37

3.1 ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา

ตารางที่ 11 จำนวนครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน

จำนวนครูผู้สอน วิชาพลศึกษาในโรงเรียน (คน)	จำนวนโรงเรียน (N=198)	ร้อยละ	รวมจำนวนครูผู้สอน วิชาพลศึกษาทั้งหมด 830 คน
1	6	3.03	6
2	32	16.16	64
3	28	14.14	84
4	52	26.26	208
5	35	17.68	175
6	31	15.66	186
7	5	2.53	35
8	9	4.55	72

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีจำนวนทั้งหมด 830 คน พบว่า
ในโรงเรียนส่วนใหญ่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษา 4 คน (ร้อยละ 26.26) รองลงมาคือ 5 คน (17.68) และ
2 คน (16.16) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 จำนวนโรงเรียนที่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี

(N = 198)

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคน	141	71.21
มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและสาขาวิชาอื่นๆ	57	28.79
ไม่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี	-	-

จากตารางที่ 12 พบว่า โรงเรียนที่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี
พลศึกษาทุกคนจำนวน 141 โรงเรียน (ร้อยละ 71.21) และมีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี
สาขาวิชาพลศึกษาและสาขาวิชาอื่นๆ จำนวน 57 โรงเรียน (ร้อยละ 28.79)

ตารางที่ 13 วุฒิการศึกษาของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน

(N=830)

วุฒิการศึกษาของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน	จำนวนคน	ร้อยละ
มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา	741	89.28
มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ	89	10.72
- สุขศึกษา	37	4.46
- วิทยาศาสตร์การกีฬา	31	3.73
- เทคโนโลยีทางการศึกษา	5	0.60
- บริหารการศึกษา	16	1.93

จากตารางที่ 13 ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมีจำนวน 830 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 741 คน (ร้อยละ 89.28) และมีเพียงส่วนน้อยมีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ จำนวน 89 คน (ร้อยละ 10.72) โดยเรียงลำดับสาขาวิชาจากจำนวนมากไปหาน้อยคือ สุขศึกษา (ร้อยละ 4.46) วิทยาศาสตร์การกีฬา (ร้อยละ 3.73) บริหารการศึกษา (ร้อยละ 1.93) และเทคโนโลยีทางการศึกษา (ร้อยละ 0.60) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ภาระงานสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา

(N = 198)

ภาระงานสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา (ชั่วโมง/สัปดาห์)	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
10	1	0.51
12	8	4.04
13	2	1.01
14	25	12.63
15	18	9.09
16	31	15.66
17	11	5.56
18	72	36.36
19	8	4.04

ตารางที่ 14 (ต่อ)

(N = 198)

ภาระงานสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา (ชั่วโมง/สัปดาห์)	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
20	17	8.59
21	1	0.51
22	2	1.01
23	-	0.00
24	2	1.01

จากตารางที่ 14 ภาระงานสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีภาระงานสอน 18 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 36.36) รองลงมาคือ 16 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 15.66) และ 14 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 12.63) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 รายวิชาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาสอน

(N = 198)

รายวิชาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาสอน	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
สอนเฉพาะวิชาพลศึกษา	98	49.49
สอนวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา	86	43.43
สอนวิชาพลศึกษาและวิชาอื่นๆ	14	7.07
- การงานอาชีพ	2	1.01
- พระพุทธศาสนา	1	0.51
- เกษตร	2	1.01
- นานะแนว	1	0.51
- คนตรี	3	1.52
- คอมพิวเตอร์	5	2.53

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 15 พบว่า ส่วนใหญ่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาสอนเฉพาะวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 49.49) รองลงมาคือ สอนวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา (ร้อยละ 43.43) และสอนวิชาพลศึกษา และวิชาอื่นๆ (ร้อยละ 7.07) ตามลำดับ

รายวิชาอื่นๆ ที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาสอน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ คอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 2.53) ดนตรี (ร้อยละ 1.52) และการงานอาชีพ และเกษตร จำนวน 2 โรงเรียนเท่ากัน (ร้อยละ 1.01) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 การส่งเสริมครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในด้านการเรียนการสอน

(N = 198)

การส่งเสริมครูผู้สอนวิชาพลศึกษา	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
การนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	183	92.42
สนับสนุนการเข้าร่วมประชุมวิชาการ	192	96.97
เชิญวิทยากรมาบรรยาย	101	51.01
ให้ลาศึกษาต่อ	68	34.34
ให้ทุนการศึกษา	2	1.01

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 16 โรงเรียนส่งเสริมครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในด้านการเรียนการสอน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ สนับสนุนการเข้าร่วมประชุมวิชาการ (ร้อยละ 96.97) การนิเทศการสอนภายในโรงเรียน (ร้อยละ 92.42) เชิญวิทยากรมาบรรยาย (ร้อยละ 51.01) ให้ลาศึกษาต่อ (ร้อยละ 34.34) และให้ทุนการศึกษา (ร้อยละ 1.01) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 หัวข้อที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาได้รับการอบรม

(N = 198)

หัวข้อที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาได้รับการอบรม	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	182	91.92
การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา	126	63.64
การทดสอบสมรรถภาพทางกายตามหลักสูตรแกนกลาง	64	32.32
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551		
การวัดและประเมินผลทางพลศึกษา	78	39.39
การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษา	177	89.39
การวิจัยในชั้นเรียน	156	78.79
อื่นๆ	38	19.19
- ผู้ฝึกสอนกีฬา	22	11.11
- ผู้ตัดสินกีฬา	16	8.08

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 17 หัวข้อที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาได้รับการอบรม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา (ร้อยละ 91.92) การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษา (ร้อยละ 89.39) การวิจัยในชั้นเรียน (ร้อยละ 78.79) การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 63.64) การวัดและประเมินผลทางพลศึกษา (ร้อยละ 39.39) การทดสอบสมรรถภาพทางกายตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ร้อยละ 32.32) และอื่นๆ (ร้อยละ 19.19) ตามลำดับ

3.2 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

ตารางที่ 18 จำนวนโรงเรียนที่มีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

(N = 198)

การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
มีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	198	100
ไม่มีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	-	-
ใช้สาระหลักสูตรพลศึกษาของโรงเรียนอื่น	-	-

จากตารางที่ 18 การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา พบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนมีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา (ร้อยละ 100)

ตารางที่ 19 การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาของโรงเรียน

(N = 198)

การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
จัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาด้วยตนเอง	132	66.67
จัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาร่วมกับโรงเรียนอื่น	65	32.83
ไม่ระบุ	1	0.51

จากตารางที่ 19 การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาของโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่จัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาด้วยตนเอง (ร้อยละ 66.67) และส่วนน้อยจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาร่วมกับโรงเรียนอื่น (ร้อยละ 32.83)

ตารางที่ 20 คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

(N = 198)

คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา	174	87.88
ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา	24	12.12
ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ	48	24.24
ตัวแทนนักเรียน	-	-
อื่นๆ	-	-

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 20 พบว่า คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาส่วนใหญ่ประกอบด้วย ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 87.88) รองลงมาคือ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ (ร้อยละ 24.24) และ ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา (ร้อยละ 12.12) ตามลำดับ

ตารางที่ 21 การกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาของโรงเรียน

(N = 198)

การกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาของโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
คณะผู้บริหาร โรงเรียน	8	4.04
คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ	128	64.65
คณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	62	31.31
อื่นๆ	-	-

จากตารางที่ 21 การกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาของโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่กำหนดโดยคณะกรรมการฝ่ายวิชาการ (ร้อยละ 64.65) รองลงมาคือ คณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (ร้อยละ 31.31) และคณะผู้บริหารโรงเรียน (ร้อยละ 4.04) ตามลำดับ

ตารางที่ 22 การส่งเสริมให้ครูผู้สอนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

(N = 198)

การส่งเสริมครูผู้สอน	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
การจัดสัมมนาวิชาการ	129	65.15
การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ	108	54.55
การเชิญวิทยากรมาบรรยาย	94	47.47

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 22 ก่อนการดำเนินการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ครูผู้สอนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระหลักสูตร โดยการจัดสัมมนาวิชาการ (ร้อยละ 65.15) รองลงมาคือ การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (ร้อยละ 54.55) และการเชิญวิทยากรมาบรรยาย (ร้อยละ 47.47) ตามลำดับ

ตารางที่ 23 ข้อมูลพื้นฐานที่คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาได้ศึกษาประกอบ
การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

(N = 198)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545	167	84.34
- ความมุ่งหมายและหลักการ	143	72.22
- แนวการจัดการศึกษา	153	77.27
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	185	93.43
- หลักการและเป้าหมาย	165	83.33
- โครงสร้างหลักสูตร	158	79.80
- วิทยุทัศน์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	163	82.32
- คุณภาพของผู้เรียน	172	86.87

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
- สาระการเรียนรู้ มาตรฐาน และตัวชี้วัด กลุ่มสาระ การเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา	184	92.93
- กระบวนการจัดทำสาระหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา	155	78.28
- การประเมินผลการเรียนรู้	161	81.31
- ความสำคัญของการประเมินสมรรถภาพทางกาย	144	72.73
- องค์ประกอบของสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพและสมรรถภาพ ทางกลไก	112	56.57
- หลักในการเลือกข้อทดสอบสมรรถภาพทางกาย	101	51.01

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 23 ก่อนการดำเนินการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา คณะกรรมการจัดทำ
สาระหลักสูตร ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำสาระหลักสูตรคือ พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ร้อยละ 84.34) และ
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ร้อยละ 93.43)

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
นั้น ได้ศึกษาเกี่ยวกับความมุ่งหมายและหลักการ (ร้อยละ 72.22) และแนวการจัดการศึกษา (ร้อยละ
77.27)

ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น ได้ศึกษาเกี่ยวกับสาระ
การเรียนรู้ มาตรฐาน และตัวชี้วัด กลุ่มสาระ การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามากที่สุด (ร้อยละ
92.93) รองลงมาคือ คุณภาพของผู้เรียน (ร้อยละ 86.87) และหลักการและเป้าหมาย (ร้อยละ 83.33)
ตามลำดับ

ตารางที่ 24 กระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา
มีส่วนร่วม

(N = 198)

กระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
ศึกษาสาระการเรียนรู้ มาตรฐาน และตัวชี้วัด	184	92.93
วิเคราะห์มาตรฐาน และตัวชี้วัด	168	84.85
กำหนดสาระการเรียนรู้	173	87.37
เขียนคำอธิบายรายวิชา	164	82.83
ออกแบบหน่วยการเรียนรู้	146	73.74
กำหนดและจัดทำหน่วยการเรียนรู้	168	84.85
การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	179	90.40

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 24 กระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำคือ ศึกษาสาระการเรียนรู้ มาตรฐาน และตัวชี้วัด (ร้อยละ 92.93) วิเคราะห์มาตรฐาน และตัวชี้วัด (ร้อยละ 84.85) กำหนดสาระการเรียนรู้ (ร้อยละ 87.37) เขียนคำอธิบายรายวิชา (ร้อยละ 82.83) ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ (ร้อยละ 73.74) กำหนดและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ (ร้อยละ 84.85) และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (ร้อยละ 90.40)

ตารางที่ 25 กลุ่มสาระที่นำมาบูรณาการในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

(N = 198)

กลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	82	41.41
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	56	28.28
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	102	51.52
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	93	46.97
สาระสุขศึกษา	185	93.43
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	76	38.38
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	81	40.91
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	63	31.82
ไม่มีการบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่น	11	5.56

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 25 ในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา มีการบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่นๆ พบว่า ส่วนใหญ่บูรณาการกับสาระสุขศึกษา (ร้อยละ 93.43) รองลงมาคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 51.52) และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ร้อยละ 46.97) ตามลำดับ

ตารางที่ 26 องค์กรประกอบที่ใช้พิจารณาประกอบการเลือกกิจกรรมทางกายกีฬา

(N = 198)

องค์กรประกอบ	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
ความสนใจและความต้องการของนักเรียน	189	95.45
บุคลากร	174	87.88
สถานที่	150	75.76
วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	178	89.90

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 26 ในการพิจารณาเลือกกิจกรรมทางกาย/กีฬา องค์ประกอบที่ใช้พิจารณาคือ ความสนใจและความต้องการของนักเรียน (ร้อยละ 95.45) วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก (ร้อยละ 89.90) บุคลากร (ร้อยละ 87.88) และสถานที่ (ร้อยละ 75.76) ตามลำดับ

ตารางที่ 27 จำนวนโรงเรียนที่จัดทำเอกสารหลักสูตรพลศึกษา

(N = 198)

การจัดทำเอกสารหลักสูตรวิชาพลศึกษา	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
มี	188	94.95
ไม่มี	10	5.05

จากตารางที่ 27 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรพลศึกษา (ร้อยละ 94.95) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรพลศึกษา (ร้อยละ 5.05)

ตารางที่ 28 จำนวนโรงเรียนที่จัดทำคู่มือการสอนวิชาพลศึกษา

(N = 198)

การจัดทำคู่มือการสอนวิชาพลศึกษา	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
มี	112	56.57
ไม่มี	86	43.43

จากตารางที่ 28 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำคู่มือการสอนวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 56.57) และมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่มีการจัดทำคู่มือการสอนวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 43.43)

ตารางที่ 29 ช่วงระยะเวลาที่คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาได้ปรับปรุงหลักสูตร

(N = 198)

ช่วงระยะเวลา	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
ทุกๆ 1 ปี	56	28.28
ทุกๆ 2 ปี	48	24.24
ทุกๆ 3 ปี	12	6.06
ทุกๆ 4 ปี	52	26.26
ทุกๆ 5 ปี	23	11.62
อื่นๆ	-	-
- ไม่แน่นอน	7	3.54
ไม่ระบุ	-	-

จากตารางที่ 29 ช่วงระยะเวลาที่คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาได้ปรับปรุงหลักสูตร พบว่า ส่วนใหญ่มีการปรับปรุงทุกๆ 1 ปี (ร้อยละ 28.28) รองลงมาคือ ทุกๆ 4 ปี (ร้อยละ 26.26) และทุกๆ 2 ปี (ร้อยละ 24.24) ตามลำดับ

2.3 ด้านการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน

ตารางที่ 30 การจัดและบริหารโครงการพลศึกษาในโรงเรียน

(N=198)

รายการ	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
1. โครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียน	198	100
1.1 การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา		
จัดให้มีการเรียนการสอนทุกชั้นปี	198	100
1.2 ลักษณะการจัดชั้นเรียนวิชาพลศึกษา		
เฉพาะชาย	1	0.51
เฉพาะหญิง	1	0.51
สหศึกษา (ชาย-หญิง เรียนรวมกัน)	196	98.99

ตารางที่ 30 (ต่อ)

(N=198)

รายการ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
1.3 การส่งแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษา		
มี	184	92.93
ไม่มี	14	7.07
1.4 การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนวิชาพลศึกษาในทุกชั้นปี		
มี	126	63.64
ไม่มี	72	36.36
2. โครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน	198	100
2.1 จำนวนครั้งในการจัดดำเนินโครงการ		
จัดเป็นประจำทุกปี ปีละ 1 ครั้ง	190	95.96
จัดเป็นประจำทุกปี ปีละ 2 ครั้ง	8	4.04
จัดเป็นประจำทุกปี ปีละ 3 ครั้ง	-	-
จัดเป็นประจำทุกปี ปีละ 4 ครั้ง	-	-
อื่นๆ	-	-
2.2 ช่วงเวลาที่จัดดำเนินโครงการ		
ภาคต้น	118	59.60
ภาคปลาย	72	36.36
อื่นๆ	-	-
- ทั้งภาคต้นและภาคปลาย	8	4.04
2.3 เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มของนักเรียน		
แบ่งเป็นห้อง	138	69.70
แบ่งเป็นลี	60	30.30
อื่นๆ	-	-

ตารางที่ 30 (ต่อ)

(N=198)

รายการ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
2.4 กิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่จัดดำเนินการแข่งขัน		
ฟุตบอล	198	100
บาสเกตบอล	156	78.79
วอลเลย์บอล	196	98.99
เซปักตะกร้อ	134	67.68
ฟุตซอล	101	51.01
รักบี้ฟุตบอล	8	4.04
แฮนด์บอล	12	6.06
แบดมินตัน	20	10.10
เทเบิลเทนนิส	96	48.48
เปตอง	112	56.57
ลีลาศ	2	1.01
ว่ายน้ำ	9	4.55
หมากรุก	11	5.56
กรีฑาลู่-ลาน	188	94.95
กีฬาพื้นเมือง	65	32.83
อื่นๆ	20	10.10
- มวยสากลสมัครเล่น	8	4.04
- เทนนิส	2	1.01
- หมากรอก	2	1.01
- ไหว้ครูมวยไทย	1	0.51

ตารางที่ 30 (ต่อ)

(N=198)		
รายการ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
3. โครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน	198	100
3.1 โปรแกรมการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน		
มี	198	100
ไม่มี	-	-
3.2 โรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน		
ฟุตบอล	198	100
บาสเกตบอล	156	78.79
วอลเลย์บอล	196	98.99
เซปักตะกร้อ	134	67.68
ฟุตซอล	101	51.01
รักบี้ฟุตบอล	8	4.04
แฮนด์บอล	12	6.06
แบดมินตัน	20	10.10
เทเบิลเทนนิส	96	48.48
เปตอง	112	56.57
ลีลาศ	2	1.01
ว่ายน้ำ	9	4.55
หมากรุก	11	5.56
กรีฑาถู-ลาน	118	59.60
กีฬาพื้นเมือง	65	32.83
อื่นๆ	20	10.10
- มวยสากลสมัครเล่น	12	6.06
- มวยไทยสมัครเล่น	3	1.52
- ยูโด	24	12.12

ตารางที่ 30 (ต่อ)

(N=198)

รายการ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
4. โครงการพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ	52	26.26
4.1 การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษ		
เด็กที่มีความพิการทางร่างกาย	41	20.71
เด็กที่มีความสามารถเป็นเลิศ	50	25.25
4.2 การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษ		
จัดให้เรียนร่วมกับนักเรียนในชั้นเรียนตามปกติ	38	19.19
จัดแยกสอนตามความผิดปกติ	14	7.07
4.3 ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่รับผิดชอบเด็กพิเศษ		
มี	48	24.24
ไม่มี	4	2.02
5. โครงการนันทนาการ	169	85.35
5.1 กิจกรรมนันทนาการที่โรงเรียนจัด		
เกม	118	59.60
กีฬา	169	85.35
อื่นๆ	15	7.58
- ดนตรี	15	7.58
5.2 ช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรม		
ช่วงเช้า	43	21.72
ช่วงพักกลางวัน	101	51.01
ช่วงหลังเลิกเรียน	126	63.64

จากตารางที่ 30 การจัดและบริหาร โปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียน พบว่าทุกโรงเรียนจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียน โดยจัดให้มีการเรียนการสอนทุกชั้นปีทุกโรงเรียน (ร้อยละ 100) โรงเรียนส่วนใหญ่จัดชั้นเรียนในลักษณะสหศึกษา (ชาย-หญิง เรียนรวมกัน) (ร้อยละ 98.99) กำหนดให้มีการส่งแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษา (ร้อยละ 92.93) และจัดให้มีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนวิชาพลศึกษาทุกชั้นปี (ร้อยละ 63.64)

โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน พบว่า ทุกโรงเรียนจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน (ร้อยละ 100) โดยส่วนใหญ่จัดเป็นประจำทุกปี ปีละ 1 ครั้ง (ร้อยละ 95.96) โดยจัดดำเนินโปรแกรมในภาคต้น (ร้อยละ 59.60) และจัดดำเนินโปรแกรมในภาคปลาย (ร้อยละ 36.36) ส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์แบ่งเป็นห้องในการแบ่งกลุ่มของนักเรียน (ร้อยละ 69.70) กิจกรรมหรือกีฬาที่จัดดำเนินการแข่งขันมีทั้งหมด 19 ชนิด โดยกีฬาที่จัดมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ฟุตบอล (ร้อยละ 100) รองลงมาคือ วอลเลย์บอล (ร้อยละ 98.99) และกรีฑาถู-ลาน (ร้อยละ 94.95) ตามลำดับ

โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน พบว่า ทุกโรงเรียนจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน (ร้อยละ 100) โดยกีฬาที่โรงเรียนสนับสนุนให้เข้าร่วมการแข่งขันมีทั้งหมด 18 ชนิด กีฬาที่สนับสนุนให้เข้าร่วมมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ฟุตบอล (ร้อยละ 100) รองลงมาคือ วอลเลย์บอล (ร้อยละ 98.99) และบาสเกตบอล (ร้อยละ 78.79) และ ตามลำดับ

โปรแกรมการจัดพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ พบว่า มีโรงเรียนดำเนินการจัดโปรแกรมเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 26.56) และในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษนั้นมีด้วยกัน 2 ประเภท คือ เด็กที่มีความสามารถเป็นเลิศ (ร้อยละ 25.25) และเด็กที่มีความพิการทางร่างกาย (ร้อยละ 20.71) การจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่จัดให้เรียนร่วมกับนักเรียนในชั้นเรียนตามปกติ (ร้อยละ 19.19) และมีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่รับผิดชอบเด็กพิเศษในโรงเรียนเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 24.24)

โปรแกรมนันทนาการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดโปรแกรมนันทนาการ (ร้อยละ 85.35) กิจกรรมที่จัดเรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อยดังนี้ กีฬา (ร้อยละ 85.35) รองลงมาคือ เกม (ร้อยละ 59.60) และดนตรี (ร้อยละ 7.58) ตามลำดับ โดยช่วงหลังเลิกเรียน (ร้อยละ 63.64) เป็นช่วงระยะเวลาที่โรงเรียนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมมากที่สุด

3.4 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 31 สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

(N =198)

รายการ	มี		ไม่มี	
	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
1. สภาพและลักษณะสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน				
1.1 มีความเพียงพอ	172	86.87	26	13.13
1.2 มีมาตรฐาน	158	79.80	40	20.20
1.3 มีความปลอดภัย	180	90.91	18	9.09
1.4 มีพื้นที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ	167	84.34	31	15.66
2. สถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน				
2.1 สนามกลางแจ้ง	154	77.78	44	22.22
2.2 โรงยิมเนเซียม	162	81.82	36	18.18
2.3 ห้องกิจกรรมเข้าจังหวะ ลีลาศ แอโรบิกด้านซ์	54	27.27	144	72.73
2.4 ห้องฝึกด้วยน้ำหนัก	26	13.13	172	86.87
2.5 ห้องฝึกศิลปะการต่อสู้	8	4.04	190	95.96
2.6 สระว่ายน้ำ	12	6.06	186	93.94
3. อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน				
3.1 มีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้อ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	148	74.75	50	25.25

ตารางที่ 31 (ต่อ)

(N=198)

รายการ	มี		ไม่มี	
	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
3.2 มีอุปกรณ์ เช่น ลูกบอล เบาะ ยิมนาสติก ตาข่าย และอุปกรณ์อื่นๆ เพียงพอสำหรับการเรียน การสอน	105	53.03	93	46.97
3.3 นักเรียนมีอุปกรณ์ส่วนตัว เช่น ไม้เทเบิลเทนนิส กระบี่ เพื่อใช้ใน การฝึกซ้อมและพัฒนาทักษะ	96	48.48	102	51.52
3.4 มีอุปกรณ์สำหรับให้นักเรียนใช้ใน การออกกำลังกาย และ ฝึกซ้อมเพื่อ พัฒนาทักษะนอกเวลาเรียน	156	78.79	42	21.21
3.5 มีห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายสำหรับ ให้นักเรียนเปลี่ยนชุด	18	9.09	180	90.91
3.6 มีการตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์อย่าง สม่ำเสมอเพื่อความปลอดภัย	149	75.25	49	24.75

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 31 สภาพและลักษณะสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน พบว่า มีความปลอดภัย (ร้อยละ 90.91) มีความเพียงพอ (ร้อยละ 86.87) มีพื้นที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ (ร้อยละ 84.34) และมีมาตรฐาน (ร้อยละ 79.80) ตามลำดับ

สถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มี โรงยิมเนเซียม (ร้อยละ 81.82) รองลงมาคือ สนามกลางแจ้ง (ร้อยละ 77.78) ห้องกิจกรรมเข้าจังหวะ ลีลาศ แอโรบิกแดนซ์ (ร้อยละ 27.27) ห้องฝึกด้วยน้ำหนัก (ร้อยละ 13.13) สระว่ายน้ำ (ร้อยละ 6.06) และห้องฝึกศิลปะการต่อสู้ (ร้อยละ 4.04) ตามลำดับ

อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีอุปกรณ์สำหรับให้นักเรียนใช้ในการออกกำลังกาย และฝึกซ้อม เพื่อพัฒนาทักษะนอกเวลาเรียน (ร้อยละ 78.79) รองลงมาคือ มีการตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อความปลอดภัย (ร้อยละ 75.25) มีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้ออุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก (ร้อยละ 74.75) นักเรียนมีอุปกรณ์ส่วนตัว เช่น ไม้เทนนิส กระบี่ เพื่อใช้ในการฝึกซ้อมและพัฒนาทักษะ (ร้อยละ 72.57) มีอุปกรณ์ เช่น ลูกบอล ฆาะยิมนาสติก ตาข่าย และอุปกรณ์อื่นๆ เพียงพอสำหรับใช้ในการเรียนการสอน (ร้อยละ 53.03) และมีห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายสำหรับให้นักเรียนเปลี่ยนชุดเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 9.09)

3.5 ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา

ตารางที่ 32 โรงเรียนกำหนดโครงสร้างวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4-6) ดังนี้

(N = 198)

โครงสร้าง วิชาพลศึกษา	จำนวน โรงเรียน (ร้อยละ)	จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์			เกณฑ์การประเมินผล	
		1	2	3	ระดับคะแนน	ผ่าน/ไม่ผ่าน
		จำนวน โรงเรียน (ร้อยละ)	จำนวน โรงเรียน (ร้อยละ)	จำนวน โรงเรียน (ร้อยละ)	จำนวน โรงเรียน (ร้อยละ)	จำนวน โรงเรียน (ร้อยละ)
ม.1- ม.3						
สาระพื้นฐาน	195 (98.48)	135 (68.18)	56 (28.28)	4 (2.02)	192 (96.97)	3 (1.52)
สาระเพิ่ม	76 (38.38)	76 (38.38)	-	-	72 (36.36)	4 (2.02)
ม.4- ม.6						
สาระพื้นฐาน	189 (95.45)	178 (89.90)	11 (5.56)	-	189 (95.45)	-
สาระเพิ่ม	107 (54.04)	98 (49.49)	9 (4.55)	-	96 (48.48)	11 (5.56)

จากตารางที่ 32 โครงสร้างวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3) กำหนดเป็นสาระพื้นฐาน (ร้อยละ 98.48) จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์เรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อย ดังนี้ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 68.18) รองลงมาคือ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 28.28) และ 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 2.02) ตามลำดับ เกณฑ์การประเมินผลที่ใช้เป็นส่วนใหญ่คือ ระดับคะแนน (ร้อยละ 96.97)

กำหนดเป็นสาระเพิ่ม (ร้อยละ 38.38) โดยทุกโรงเรียนกำหนดให้จำนวนชั่วโมงเรียนเป็น 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 38.38) เกณฑ์การประเมินผลที่ใช้เป็นส่วนใหญ่คือ ระดับคะแนน (ร้อยละ 36.36)

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4-6) กำหนดเป็นสาระพื้นฐาน (ร้อยละ 95.45) ส่วนใหญ่กำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์เป็น 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 89.90) และเกณฑ์การประเมินผลที่ทุกโรงเรียนใช้คือ ระดับคะแนน (ร้อยละ 95.45)

กำหนดเป็นสาระเพิ่ม (ร้อยละ 54.04) ส่วนใหญ่กำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์เป็น 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ร้อยละ 49.49) และเกณฑ์การประเมินผลที่ใช้เป็นส่วนใหญ่คือ ระดับคะแนน (ร้อยละ 48.48)

ตารางที่ 33 จำนวนกิจกรรมทางกาย/กีฬาที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา (N = 198)

รายการ	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
1 กิจกรรม	134	67.68
2 กิจกรรม	64	32.32
3 กิจกรรม	-	-
มากกว่า 3 กิจกรรม	-	-
อื่นๆ	-	-

จากตารางที่ 33 จำนวนกิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัด 1 กิจกรรม (ร้อยละ 67.68) รองลงมาคือ 2 กิจกรรม (ร้อยละ 32.32)

ตารางที่ 34 ชนิดของกิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นการเรียนรู้วิชาพลศึกษามากที่สุดในแต่ละชั้นปี

(N = 198)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่	ภาคต้น	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ	ภาคปลาย	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
1	เทเบิลเทนนิส	65	32.83	เทเบิลเทนนิส	112	56.57
2	กระบี่กระบอง	82	41.41	กรีฑาถู-ลาน	138	69.70
3	วอลเลย์บอล	78	39.39	บาสเกตบอล	135	68.18
4	ฟุตบอล	66	33.33	แบดมินตัน	67	33.84
5	บาสเกตบอล	41	20.71	วอลเลย์บอล	96	48.48
6	ลีลาศ	78	39.39	ลีลาศ	114	57.58

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 34 ชนิดของกิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในแต่ละชั้นปี พบว่า ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งภาคต้นและภาคปลายส่วนใหญ่ใช้กีฬาเทเบิลเทนนิสเป็นการเรียนรู้ (ร้อยละ 32.83 และ ร้อยละ 56.57 ตามลำดับ) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคต้นส่วนใหญ่ใช้กระบี่กระบองเป็นการเรียนรู้ (ร้อยละ 41.41) และภาคปลายใช้กรีฑาถู-ลานเป็นการเรียนรู้ (ร้อยละ 69.70) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคต้นส่วนใหญ่ใช้กีฬา วอลเลย์บอลเป็นการเรียนรู้ (ร้อยละ 39.39) และภาคปลายใช้กีฬาบาสเกตบอลเป็นการเรียนรู้ (ร้อยละ 68.18) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคต้นส่วนใหญ่ใช้กีฬาฟุตบอลเป็นการเรียนรู้ (ร้อยละ 33.33) และภาคปลายใช้กีฬาแบดมินตันเป็นการเรียนรู้ (ร้อยละ 33.84) ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคต้นส่วนใหญ่ใช้กีฬาบาสเกตบอลเป็นการเรียนรู้ (ร้อยละ 20.71) และ ภาคปลายใช้กีฬา วอลเลย์บอลเป็นการเรียนรู้ (ร้อยละ 48.48) และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งภาคต้นและภาคปลายใช้ลีลาศเป็นการเรียนรู้วิชาพลศึกษา (ร้อยละ 39.39 และ ร้อยละ 57.58 ตามลำดับ)

3.6 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้

ตารางที่ 35 เกณฑ์ในการตัดสินคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด)

(N = 198)

เกณฑ์	จำนวน	ร้อยละ
ให้คะแนนแบบอิงเกณฑ์	178	89.90
ให้คะแนนแบบอิงกลุ่ม	20	10.10

จากตารางที่ 35 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ให้คะแนนแบบอิงเกณฑ์ (ร้อยละ 89.90) และให้คะแนนแบบอิงกลุ่มเป็นส่วนน้อย (ร้อยละ 10.10)

ตารางที่ 36 องค์กรประกอบและสัดส่วนของคะแนนที่นำมาประเมิน เพื่อการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด)

(N = 198)

องค์กรประกอบและสัดส่วนของคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านความรู้	198	100
สัดส่วนของคะแนน 5	-	-
10	-	-
15	-	-
20	108	54.55
25	16	8.08
30	24	12.12
35	9	4.55
40	25	12.63
50	11	5.56
60	5	2.53
ไม่ระบุ	-	-
Min = 20 Max = 60 Mode = 20		

ตารางที่ 36 (ต่อ)

(N = 198)

องค์ประกอบและสัดส่วนของคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
2. ด้านทักษะ	198	100
สัดส่วนของคะแนน		
10	-	-
15	-	-
20	-	-
25	11	5.56
30	26	13.13
35	4	2.02
40	42	21.21
45	6	3.03
50	63	31.82
60	39	19.70
70	11	5.56
80	-	-
ไม่ระบุ	-	-
Min = 25 Max = 70 Mode = 50		
3. ด้านเจตคติ	198	100
สัดส่วนของคะแนน		
5	8	4.04
10	128	64.65
15	12	6.06
20	8	4.04
25	1	0.51
30	-	-
ไม่ระบุ	-	-
ไม่มีด้านเจตคติ	-	-
Min = 5 Max = 25 Mode = 10		

ตารางที่ 36 (ต่อ)

(N = 198)

องค์ประกอบและสัดส่วนของคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
4. ด้านสมรรถภาพทางกาย	198	100
สัดส่วนของคะแนน 5	2	1.01
10	102	51.52
15	7	3.54
20	68	34.34
25	2	1.01
30	4	2.02
35	-	-
40	-	-
50	-	-
ไม่ระบุ	12	6.06
ไม่มีด้านสมรรถภาพทางกาย	8	4.04
Min = 5 Max = 30 Mode = 10		
5. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม	198	100
สัดส่วนของคะแนน 5	32	16.16
10	92	46.46
15	18	9.09
20	42	21.21
30	2	1.01
ไม่ระบุ	-	-
ไม่มีด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม	12	6.06
Min = 5 Max = 30 Mode = 10		

หมายเหตุ: ตอบ ได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 36 องค์ประกอบที่โรงเรียนนำมาประเมินเพื่อการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา พบว่า ทุกโรงเรียนได้นำทุกด้านมาเป็นองค์ประกอบ คือ ด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ

สมรรถภาพทางกาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือสังคม (ร้อยละ 100) โดยสัดส่วนของคะแนนที่นำมาประเมิน พบว่า ด้านทักษะมีสัดส่วนของคะแนนมากที่สุดคือมีฐานนิยมเท่ากับ 50 รองลงมาคือ ด้านความรู้ มีฐานนิยมเท่ากับ 20 ด้านเจตคติ ด้านสมรรถภาพทางกาย และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือด้านสังคม มีฐานนิยมเท่ากันคือ 10

ตารางที่ 37 เครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

(N = 198)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านความรู้ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
ข้อสอบ	184	92.93
การสัมภาษณ์	96	48.48
เพิ่มสะสมงาน	74	37.37
อื่นๆ	28	14.14
- ใบงาน	7	3.54
- โครงงาน	4	2.02
- การทำรายงาน	43	21.72
2. ด้านทักษะ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
2.1 ด้านปริมาณ	198	100
แบบทดสอบทักษะ/ข้อทดสอบทักษะ	198	100
2.2 ด้านคุณภาพ	176	88.89
แบบตรวจสอบรายการ	87	43.94
แบบประมาณค่า	56	28.28
เกณฑ์การประเมิน	154	77.78
3. ด้านเจตคติ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
แบบวัดเจตคติ	83	41.92
แบบตรวจสอบรายการ	21	10.61
แบบประมาณค่า	28	14.14
เกณฑ์การประเมิน	107	54.04

ตารางที่ 37 (ต่อ)

(N = 198)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4. ด้านสมรรถภาพทางกาย		
4.1 การทดสอบสมรรถภาพทางกาย		
- มีการทดสอบ และใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด)	176	88.89
- มีการทดสอบ แต่ไม่ใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด)	8	4.04
- ไม่มีการทดสอบ	12	6.06
4.2 องค์ประกอบสมรรถภาพทางกายที่นำมาใช้ในการทดสอบสมรรถภาพทางกาย		
- ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ	112	56.57
- ความอดทนของกล้ามเนื้อ	124	62.63
- ส่วนประกอบของร่างกาย (ดัชนีมวลกาย หรือ %ไขมัน)	98	49.49
- ความอ่อนตัว	83	41.92
- ความอดทนของระบบไหลเวียนเลือดและระบบหายใจ	85	42.93
- ความคล่องแคล่วว่องไว	108	54.55
- การทรงตัว	67	33.84
- การทำงานประสานสัมพันธ์	53	26.77
- พลังกล้ามเนื้อ	42	21.21
- เวลาปฏิกิริยาตอบสนอง	23	11.62
- ความเร็ว	113	57.07
4.3 ข้อทดสอบในการวัดแต่ละองค์ประกอบของสมรรถภาพทางกายในแต่ละด้าน		
ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ		
- วัดแรงบีบมือ (Hand-grip Dynamometer)	23	11.62
- วัดแรงเหยียดขา (Leg Lift)	14	7.07

ตารางที่ 37 (ต่อ)

(N = 198)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ความอดทนของกล้ามเนื้อ		
- ดึงข้อไม่จำกัดเวลา (Pull-ups)	44	22.22
- งอแขนห้อยตัว (Flexed-arm Hang)	52	26.26
- งอตัวลุกนั่ง (Curl-ups)	67	33.84
ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ความอดทน		
- ลุกนั่ง 30 วินาที (30-second Sit-ups)	73	36.87
- ลุกนั่ง 60 วินาที (60-second Sit-ups)	5	2.53
- ดันพื้น 30 วินาที (30-second Push-ups)	28	14.14
- ดันพื้น 1 นาที (1-minute Push-ups)	6	3.03
ส่วนประกอบของร่างกาย (ดัชนีมวลกาย หรือ %ไขมัน)		
- ดัชนีมวลกาย (BMI: Body Mass Index)	47	23.74
ความอ่อนตัว		
- นั่งงอตัวไปข้างหน้า (Sit and Reach)	36	18.18
- ยื่นก้มตัวไปข้างหน้า (Trunk Forward Flexion)	21	10.61
- นอนคว่ำหน้ายกตัวขึ้น (Trunk Lift)	3	1.52
ความอดทนของระบบไหลเวียนเลือดและระบบหายใจ		
- เดิน-วิ่ง 400 เมตร	9	4.55
- เดิน-วิ่ง 800 เมตร	23	11.62
- เดิน-วิ่ง 1,000 เมตร	34	17.17
- เดิน-วิ่ง 1,500 เมตร	6	3.03
- เดิน-วิ่ง 1,600 เมตร (1 ไมล์)	2	1.01
- เดิน-วิ่ง 5 นาที	11	5.56
- เดิน-วิ่ง 12 นาที	8	4.04
- ก้าวขึ้นลงเก้าอี้ (Harvard Step Test)	2	1.01

ตารางที่ 37 (ต่อ)

(N = 198)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ความคล่องแคล่วว่องไว		
- วิ่งเก็บของ (Shuttle Run)	76	38.38
- วิ่งอ้อมหลัก (Zig-zag Run)	33	16.67
- วิ่งกลับตัว 5 เมตร (5-meter Shuttle Run Timed)	26	13.13
การทรงตัว		
- ทดสอบยืนขาเดียว หลังตา (Balance Test)	27	13.64
- แบบทดสอบยืนขาเดียว (One-Foot Stand Test)	48	24.24
การทำงานประสานสัมพันธ์		
- ปาลูกเทนนิสกระทบฝาผนัง (Wall Toss Test)	10	5.05
พลังกล้ามเนื้อ		
- ยืนกระโดดไกล (Standing Board Jump)	93	46.97
- ยืนกระโดดสูง (Vertical Jump)	5	2.53
เวลาปฏิกิริยาตอบสนอง	-	-
ความเร็ว		
- วิ่ง 30 เมตร (30-meters dash)	15	7.58
- วิ่ง 50 เมตร (50-meters dash)	67	33.84
อื่นๆ	-	-
ไม่ระบุ	48	24.24
4.4 เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายของโรงเรียน		
- เกณฑ์ที่กำหนดเป็นมาตรฐานสำหรับนักเรียนทุกคน (Criterion-referenced Standard)	133	67.17
- เกณฑ์ที่กำหนดไว้เปรียบเทียบกับนักเรียนเป็นรายบุคคล (Norm-referenced Standard)	21	10.61

ตารางที่ 37 (ต่อ)

(N = 198)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
แบบวัดคุณลักษณะ	142	71.72
แบบตรวจสอบรายการ	51	25.76
อื่นๆ โปรดระบุ	-	-
แบบสังเกต	174	87.88

จากตารางที่ 37 เครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้ประเมินด้านความรู้มากที่สุดคือ ข้อสอบ (ร้อยละ 92.93) ด้านทักษะ มีการประเมินเชิงปริมาณ (ร้อยละ 100) ใช้แบบทดสอบทักษะ/ข้อทดสอบทักษะทุกโรงเรียน (ร้อยละ 100) มีการประเมินเชิงคุณภาพ (ร้อยละ 88.89) ส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์การประเมิน (ร้อยละ 77.78) เช่นเดียวกับกับด้านเจตคติ ใช้เกณฑ์การประเมิน (ร้อยละ 54.04) เป็นส่วนใหญ่ ในด้านสมรรถภาพทางกาย ส่วนใหญ่มีการทดสอบและใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 88.89) โดยทำการทดสอบองค์ประกอบของสมรรถภาพทางกายทั้งหมด 11 ด้าน โดยด้านที่ทดสอบมากที่สุด คือ ความอดทนของกล้ามเนื้อ (ร้อยละ 62.63) รองลงมาคือ ความเร็ว (ร้อยละ 57.07) ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ (ร้อยละ 56.57) ความคล่องแคล่วว่องไว (ร้อยละ 54.55) และส่วนประกอบของร่างกาย (ดัชนีมวลกาย หรือ %ไขมัน) (ร้อยละ 49.49) และพบข้อสังเกตว่า มีโรงเรียนที่ไม่มีการทดสอบสมรรถภาพทางกาย (ร้อยละ 6.06) เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์มาตรฐานสำหรับนักเรียนทุกคน (ร้อยละ 67.17) และในการประเมินด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือด้านสังคม ส่วนใหญ่ใช้แบบสังเกต (ร้อยละ 87.88)

ข้อวิจารณ์

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย ผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์ตามขอบข่ายของการวิจัยในประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวนนักเรียนต่อห้องมีจำนวนน้อยกว่า 30 คน แสดงว่า สัดส่วนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาต่อจำนวนนักเรียนคือ น้อยกว่า 30 คน ตรงกับ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541: 174) ที่กล่าวไว้ว่า

...สัดส่วนของจำนวนครูผู้สอนกับจำนวนนักเรียนแต่ละชั้นควรมีอัตราส่วนครู 1 คนต่อนักเรียน 25-40 คน ถ้ามีจำนวนนักเรียนมากเกินไปจะทำให้ครูดำเนินการสอนได้ไม่เต็มที่เนื่องจากดูแลควบคุมได้ไม่ทั่วถึง เพราะวิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่เน้นการปฏิบัติและส่วนมากจะสอนในสถานที่ค่อนข้างกว้าง ครูต้องเดินตรวจดูแลนักเรียนทุกคน...

เมื่อพิจารณาอัตราส่วนของครู 1 คนต่อนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย พบว่า การจัดชั้นเรียน ส่วนใหญ่มีจำนวนนักเรียนต่อห้องเท่ากับ 31-40 คน (อรพรรณ ปุญญา, 2553) และ โรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันตกของประเทศไทย พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนนักเรียนต่อห้องเท่ากับ 31-40 คน (อเนชา มาสมักร, 2553) สูงกว่าอัตราส่วนของโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย ซึ่งมีจำนวนต่อห้องน้อยกว่า 30 คน

สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย

ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.28 และมีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ ร้อยละ 10.72 ซึ่ง

ไม่สอดคล้องกับ วิริยา บุญชัย และคณะ (2532) ที่กล่าวว่า “...ในการสอนพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้น ครูผู้สอนทุกคนต้องสำเร็จการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา จึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนโครงการพลศึกษา เทคนิคการสอน และมีโอกาสเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมต่างๆ มากกว่า...” แต่เมื่อพิจารณาถึงจำนวนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาในโรงเรียนแล้ว พบว่า มีโรงเรียนที่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาทุกคน ร้อยละ 71.21 มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาและสาขาวิชาอื่นๆ ร้อยละ 28.79 ซึ่งแสดงว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนมีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาจบวุฒิการศึกษาทางด้านพลศึกษาในโรงเรียนทั้งหมด ร้อยละ 100 สอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ 4 ปี สร้างกีฬาชาติ พ.ศ. 2548-2551 (ระยะครึ่งแผน) ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2550: 249-288) ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่า ให้มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา 1 คน ต่อ 1 โรงเรียน

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่มีภาระงานสอน 18 ชั่วโมง/สัปดาห์ ซึ่งแตกต่างกับ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541: 174) กล่าวว่า

...อัตราการสอนของครูก็ควรจะเป็น 3 คาบต่อวันหรือ 15 คาบต่อสัปดาห์ เพราะเวลานอกเหนือจากนั้นครูจะได้นำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ตรวจสอบ ทำบันทึกการสอน ฝึกอบรมนักกีฬา สอนวิชาลูกเสือ-เนตรนารี ให้บริการ ทำหน้าที่ครูเวร ครูประจำชั้นและสุดท้ายที่สำคัญคือครูพลศึกษาควรใช้เวลาส่วนหนึ่งไปในการฝึกสมรรถภาพของตนเองให้แข็งแรงสมบูรณ์อยู่เสมอตามคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ดี...

การส่งเสริมครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในด้านการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนสนับสนุนให้เข้าร่วมประชุมวิชาการ โดยหัวข้อที่เข้าร่วมประชุมมากที่สุดคือการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาและการวิจัยในชั้นเรียนพร้อมกับสนับสนุนให้มีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 30 ที่กำหนดไว้ว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” และสอดคล้องกับปฏิญญาราชบุรี (สมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และสันตนาการแห่งประเทศไทย, 2548: 102) ที่กำหนดไว้ว่า “ควรมีการพัฒนาบุคลากรในวิชาชีพด้วยการประชุมอบรมหรือสัมมนาเพื่อให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ ความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวในวิชาชีพ”

ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ส่วนใหญ่จัดทำสาระหลักสูตรด้วยตนเอง ซึ่งเป็นไปตามที่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวไว้ว่า “ให้สถานศึกษาจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มในทุกชั้น ให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน” (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษามีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาเป็นคณะกรรมการในการจัดทำสาระหลักสูตรทุกโรงเรียน จากการมีส่วนร่วมในการจัดทำสาระหลักสูตรของครูผู้สอนวิชาพลศึกษานี้ นำไปสู่การวางแผนการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาและการเตรียมการสอนที่มีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุตามความมุ่งหมายที่วางไว้ได้ในทุกๆ ด้าน สอดคล้องกับ ปฏิญญาราชบุรี (สมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการแห่งประเทศไทย, 2548: 102) ที่กำหนดไว้ว่า “หลักสูตรสุขศึกษาและพลศึกษา ต้องดำเนินการพัฒนาโดยบุคลากรในสาขาวิชาชีพนี้โดยตรง”

การกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน ส่วนใหญ่ กำหนดโดยฝ่ายวิชาการ ร้อยละ 64.65 รองลงมาคือ กำหนดร่วมกันระหว่างคณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาร้อยละ 31.31 แสดงว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถกำหนดชั่วโมงเรียนของวิชาพลศึกษาด้วยตนเองให้เป็นไปตามข้อตกลงต่างๆ ที่มีขึ้น ดังที่ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยกีฬาและการศึกษา (The Royal Government of Thailand in Collaboration with the United Nations, 2005) ได้กำหนดหลักการไว้ว่า “ควรกำหนดให้ทุกโรงเรียนจัดหลักสูตรการเรียนการสอนกีฬาและพลศึกษาอย่างน้อย 120 นาทีต่อสัปดาห์ และเพิ่มเป็น 180 นาทีต่อสัปดาห์ในระยะยาว”

ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพียงร้อยละ 90.40 ซึ่งไม่สอดคล้องกับ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ และคณะ (2547: 3-5) ได้กล่าวไว้ว่า

“...ขั้นตอนสำคัญในกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่สุดคือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพราะเป็นขั้นตอนที่เชื่อมโยงหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ และคุณภาพผู้เรียนที่ประเทศชาติและโรงเรียนหรือสถานศึกษาแต่ละแห่งต้องการเข้ากับผู้เรียน แผนการจัดการเรียนรู้จึงเป็น

หัวใจของคุณภาพการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีเกิดจากองค์ประกอบหลายอย่าง แต่ที่สำคัญที่สุดคือ ครูผู้สอน...”

ดังนั้น เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ มีคุณภาพตามที่โรงเรียนต้องการ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกคน ดังที่ วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ (2548: 228-231) กล่าวว่า “...การจัดโปรแกรมการสอนวิชาพลศึกษาควรมีการวางแผนที่แน่นอนและมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ มีแผนการสอนประจำสัปดาห์ ประจำภาค และประจำปีไว้ในแต่ละระดับชั้นเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ได้...”

การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา มีการบูรณาการกับสาระสุขศึกษาเป็นส่วนใหญ่ แต่การบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่นๆ นั้น พบว่า ส่วนใหญ่มีการบูรณาการน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ และคณะ (2547: 15) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษาไว้ว่า “...การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษาในสถานศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนารอบตัวจากสาระต่างๆ รวมทั้งสามารถจัดให้สอดคล้อง เชื่อมโยง บูรณาการกับสาระการเรียนรู้อื่นๆ อีก 7 กลุ่ม และยังนำไปจัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการเติมเต็มให้แก่ผู้เรียนได้อีกด้วย...”

องค์ประกอบที่ได้พิจารณาในการเลือกกิจกรรมทางกาย/กีฬา วิชาพลศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เลือกตามความสนใจและความต้องการของนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 24 วรรค (1) ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดไว้ว่า “จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล” และสอดคล้องกับ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวว่า “...การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา ควรจัดให้เหมาะสมกับระดับความสามารถ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน...”

ด้านการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ประกอบด้วย โปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียน โดยทุกโรงเรียนจัดให้มีการเรียนการสอน

ทุกชั้นปี จัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน และจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน มีโรงเรียนดำเนินการจัดโปรแกรมการจัดพลศึกษาเพื่อเด็กพิเศษเป็นส่วนน้อย ร้อยละ 26.26 และโรงเรียนส่วนใหญ่จัดโปรแกรมนันทนาการ ร้อยละ 85.35 ซึ่งสอดคล้องกับ วิสูตร กองจินดา (2545: 67-68) ได้กล่าวไว้ว่า “...การดำเนินโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ประกอบด้วย โปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โปรแกรมนันทนาการ และโปรแกรมการจัดพลศึกษาเพื่อเด็กพิเศษ...”

กิจกรรมทางกาย/กีฬาที่ดำเนินการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมทางกาย/กีฬาที่มีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน สอดคล้องกับ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 231-233) ได้กล่าวถึงหลักการจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนที่กล่าวว่า “...เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้เรียนในชั่วโมงพลศึกษาแล้วมาใช้เพื่อความสนุกสนาน และเพื่อออกกำลังกายตามความถนัด และความสนใจของแต่ละคน...”

ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

สถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีโรงยิมเนเซียม ร้อยละ 81.82 รองลงมาคือ สนามกลางแจ้ง ร้อยละ 77.78 สภาพและลักษณะ พบว่ามีความปลอดภัย เป็นพื้นที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ มีความพอเพียง และมีมาตรฐาน อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก นักเรียนมีอุปกรณ์ส่วนตัวเพื่อใช้ในการฝึกซ้อมและพัฒนาทักษะ มีอุปกรณ์สำหรับให้นักเรียนใช้ในการออกกำลังกาย และฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาทักษะนอกเวลาเรียน มีการตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อความปลอดภัย ตรงกับ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 371-372) ได้กล่าวไว้ว่า “...หลักการของการจัดอุปกรณ์และวัสดุทางพลศึกษานั้น ควรจะมุ่งเพื่อความสะอาด ความง่าย และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสำคัญ ทั้งในแง่ของการนำไปใช้ในการเรียนการสอนและการที่นักเรียนจะมีการยืมไปใช้ในเวลาวางตามลำพังได้ด้วย...”

ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา

ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3) จัดให้เป็นสาระพื้นฐาน ร้อยละ 98.48 โดยเรียน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ ร้อยละ 68.18 เรียน 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ ร้อยละ 28.28 และมีเพียงร้อยละ 2.02 เรียน 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ และในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4-6) จัดให้เป็นสาระพื้นฐาน ร้อยละ

95.45 โดยเรียน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ ร้อยละ 89.90 เรียน 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ ร้อยละ 5.56 และไม่มีโรงเรียนใดที่จัดเรียน 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ แสดงให้เห็นว่า ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีร้อยละ 28.28 และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีร้อยละ 5.56 ที่เรียน 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ ที่เป็นไปตามข้อกำหนดของปฏิญญาราชบุรี (สมาคมสุศึกษา พลศึกษา และสันตนาการแห่งประเทศไทย, 2548: 102) ตามหลักการที่ว่า “การจัดเวลาเรียนสุศึกษาและพลศึกษาในสาระแกนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา ควรต้องจัดเวลาเรียนให้เป็นสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมงเป็นอย่างน้อย โดยแบ่งเป็นสุศึกษา 1 ชั่วโมง และพลศึกษา 2 ชั่วโมง ในทุกระดับชั้น” และเป็นไปตามหลักการของปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยกีฬาและการศึกษา (The Royal Government of Thailand in Collaboration with the United Nations, 2005) ที่กำหนดไว้ว่า “ให้ทุกโรงเรียนจัดหลักสูตรการเรียนการสอนกีฬาและพลศึกษาอย่างน้อย 120 นาทีต่อสัปดาห์”

จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีเพียงร้อยละ 2.02 และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 0 เป็นไปตามหลักการของปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยกีฬาและการศึกษา ที่กำหนดไว้ว่า “จัดหลักสูตรการเรียนการสอนกีฬาและพลศึกษา 180 นาทีต่อสัปดาห์”

ด้านการประเมินผลการเรียนรู้

องค์ประกอบที่โรงเรียนส่วนใหญ่นำมาประเมินเพื่อการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษาพบว่า นำองค์ประกอบทุกด้านมาพิจารณาในการตัดสินเกรด ทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ สมรรถภาพทางกาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือด้านสังคม ตรงกับหลักการประเมินผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา ที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวไว้ว่า

“...การวัดและประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา ต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพและสมรรถภาพ ใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้หลายวิธี อาทิเช่น การสังเกต พฤติกรรมและความสามารถในการปฏิบัติ การทดสอบ การวัด การสัมภาษณ์ การสำรวจ แฟ้มผลงาน...”

เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนของคะแนนที่นำมาประเมิน พบว่า ด้านทักษะซึ่งมีสัดส่วนของคะแนนมากที่สุดคือ มีฐานนิยามเท่ากับ 50 รองลงมาคือ ด้านความรู้ มีฐานนิยามเท่ากับ 20 ด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านเจตคติ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม มีสัดส่วนของฐานนิยามเท่ากันคือ 10 จากสัดส่วนของการให้คะแนนนี้ แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ยังจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะเป็นสำคัญ ซึ่งไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของพลศึกษา ดังที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 1) ได้กล่าวถึงพลศึกษาไว้ว่า “...พลศึกษาช่วยให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย ด้านทักษะ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม และด้านเจตคติที่ดีไปพร้อมๆ กัน โดยใช้กิจกรรมพลศึกษาและกีฬาเป็นสื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ และมีพัฒนาการด้วยการมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง...” และไม่สอดคล้องกับ ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ตามที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ทุกโรงเรียนมีการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐาน พ 4.1 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

เครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้ประเมินผล ด้านความรู้ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาใช้ข้อสอบเป็นส่วนใหญ่ ด้านทักษะ มีการประเมิน 2 แบบ คือ เชิงปริมาณ ใช้แบบทดสอบทักษะ/ข้อทดสอบทักษะทุกโรงเรียน และการประเมินเชิงคุณภาพใช้เกณฑ์การประเมินเป็นส่วนใหญ่ ด้านเจตคติ ใช้เกณฑ์การประเมินเป็นส่วนใหญ่ ในด้านสมรรถภาพทางกาย มีการทดสอบสมรรถภาพทางกายทุกโรงเรียน และส่วนใหญ่ใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ส่วนใหญ่ใช้ข้อทดสอบมาตรฐาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์มาตรฐานสำหรับนักเรียนทุกคน และในการประเมินด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือด้านสังคม ส่วนใหญ่ใช้แบบสังเกต ซึ่งตรงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) กล่าวไว้ว่า “...เน้นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนตามสภาพจริงหรือใกล้เคียงสถานการณ์ที่เป็นจริง (Authentic Learning and Assessment) สะท้อนความสามารถและการแสดงออกของผู้เรียน (Student Performance) อย่างชัดเจน...”

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสถานภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและผลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ ภาคกลางในประเทศไทย รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 215 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 215 โรงเรียน ในเขตพื้นที่ 14 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา นครนายก นนทบุรี ชัยนาท ปทุมธานี ปราจีนบุรี พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สมุทรปราการ สระแก้ว สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง อุทัยธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาสถานภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ ภาคกลางในประเทศไทย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices

ตอนที่ 3 สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนล่างของประเทศไทย ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices และ
แบบ Multi-Response

3.2 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple
Choices และแบบ Multi-Response

3.3 ด้านการจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน เป็นคำถามปลายปิด
แบบ Multiple Choices และแบบ Multi-Response

3.4 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามปลายปิด แบบ
Check lists

3.5 ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices และ
คำถามปลายเปิด

3.6 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices
แบบ Multi-Response และคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ และ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตอบแบบสอบถามสถานภาพของพลศึกษาใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาด้วยตนเองในจังหวัดลพบุรี และจังหวัดสระบุรี หลังจากส่งแบบสอบถามแล้ว 7 วัน ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บแบบสอบถามคืน พร้อมกับตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืน

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาทางไปรษณีย์ในจังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก นนทบุรี ชัยนาท ปทุมธานี ปราจีนบุรี พระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ สระแก้ว สิงห์บุรี อ่างทอง อุทัยธานี

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมาไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 198 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 215 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.09 ไปวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. ข้อคำถามปลายปิด แบบ Multiple Choices แบบ Multi-Response และแบบ Check lists วิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แล้วหาค่าร้อยละ (Percentage) และฐานนิยม (Mode)

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย โดยครอบคลุมด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา ด้านการจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา

1.1 ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา

1.2 โรงเรียนส่วนใหญ่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาทุกคน

1.3 ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่มีภาระงานสอน 18 ชั่วโมง/สัปดาห์ โดยสอนวิชาพลศึกษามากที่สุด

1.4 โรงเรียนส่งเสริมครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในด้านการเรียนการสอน ส่วนใหญ่สนับสนุนการเข้าร่วมประชุมวิชาการ หัวข้อที่เข้าร่วมมากที่สุดคือ การจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

2. ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา

2.1 โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา โดยจัดทำด้วยตนเอง คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาประกอบด้วยครูผู้สอนวิชาพลศึกษาเป็นหลัก

2.2 จำนวนชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนกำหนดโดยคณะกรรมการฝ่ายวิชาการเป็นส่วนใหญ่

2.3 กระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำมากที่สุดคือ ศึกษาสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ระดับชั้น และมาตรฐานการเรียนรู้ระดับชั้น กำหนดสาระการเรียนรู้ระดับชั้น รายปี รายภาค และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2.4 การพิจารณาเลือกกิจกรรม/กีฬา วิชาพลศึกษา ได้พิจารณาถึง ความสนใจและความต้องการของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่

2.5 คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษาได้ปรับปรุงหลักสูตรพลศึกษาทุกๆ 4 ปี เป็นส่วนใหญ่

3. ด้านการจัดและบริหาร โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน

3.1 โครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียน ส่วนใหญ่จัดให้มีการเรียนการสอนทุกชั้นปี โดยจัดชั้นเรียนในลักษณะสหศึกษา มีการส่งแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษา และจัดให้มีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนวิชาพลศึกษาทุกชั้นปี

3.2 โครงการการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ส่วนใหญ่จัดเป็นประจำทุกปี ปีละ 1 ครั้ง กิจกรรมหรือกีฬาที่จัดดำเนินการแข่งขันมากที่สุดคือ ฟุตบอล วอลเลย์บอล เซปักตะกร้อ และ บาสเกตบอล

3.3 โครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน มีการสนับสนุนด้านงบประมาณในการแข่งขันแต่ไม่เพียงพอ กีฬาที่สนับสนุนให้จัดเข้าร่วมการแข่งขันมากที่สุดคือ ฟุตบอล เซปักตะกร้อ และวอลเลย์บอล

3.4 โครงการจัดพลศึกษาเพื่อเด็กพิเศษ มีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความสามารถเป็นเลิศ และเด็กที่มีความพิการทางร่างกาย

3.5 โครงการนันทนาการ กิจกรรมที่จัดมากที่สุดคือ กีฬา โดยช่วงหลักเลิกเรียนเป็นช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรมมากที่สุด

4. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

4.1 สถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นสนามกลางแจ้ง อยู่ในลักษณะที่มีความปลอดภัย มีพื้นที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ มีความเพียงพอ และมีมาตรฐาน

4.2 อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนใหญ่มีการตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์ อย่างสม่ำเสมอเพื่อความปลอดภัย แต่มีห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายสำหรับให้นักเรียนเปลี่ยนชุด เป็นส่วนน้อย

5. ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา

5.1 ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3) ส่วนใหญ่กำหนดเป็นสาระพื้นฐาน เรียน 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ เกณฑ์การประเมินผลที่ใช้เป็นส่วนใหญ่คือ ระดับคะแนน

5.2 ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4-6) ส่วนใหญ่กำหนดเป็นสาระพื้นฐาน เรียน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ เกณฑ์การประเมินผลที่ใช้เป็นส่วนใหญ่คือ ระดับคะแนน

5.3 จำนวนกิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา ส่วนใหญ่จัด 1 กิจกรรม กิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้วิชาพลศึกษา มากที่สุดคือ เทเบิลเทนนิส กระบี่กระบอง กรีฑาลู่-ลาน วอลเลย์บอล บาสเกตบอล ฟุตบอล แบดมินตัน และลิลาศ

6. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้

6.1 โรงเรียนส่วนใหญ่ให้คะแนนแบบอิงเกณฑ์

6.2 องค์ประกอบและสัดส่วนของคะแนนในการประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย ด้านทักษะ ซึ่งมีสัดส่วนของคะแนนมากที่สุด มีฐานนิยมเท่ากับ 50 รองลงมาคือ ด้านความรู้ มี ฐานนิยมเท่ากับ 20 ด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านเจตคติ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือ ด้านสังคม มีสัดส่วนของคะแนนเท่ากันคือ ฐานนิยมเท่ากับ 10

6.3 เครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้

6.3.1 ด้านความรู้ส่วนใหญ่ใช้ข้อสอบ

6.3.2 ด้านทักษะ มีการประเมินเชิงปริมาณ โดยใช้แบบทดสอบทักษะ/ข้อทดสอบ ทักษะทุกโรงเรียน การประเมินเชิงคุณภาพ ส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์การประเมิน

6.3.3 ด้านเจตคติ ส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์การประเมิน

6.3.4 ด้านสมรรถภาพทางกาย ส่วนใหญ่มีการทดสอบและใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา ใช้ข้อทดสอบ/แบบทดสอบมาตรฐาน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ใช้เกณฑ์มาตรฐานสำหรับนักเรียนทุกคน เป็นส่วนใหญ่

6.3.5 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม ส่วนใหญ่ใช้แบบสังเกต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถสรุปข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง สถานภาพของพลศึกษา ดังนี้

1. โรงเรียนควรจัดให้มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างน้อย 1 คนต่อ 1 โรงเรียน
2. โรงเรียนควรจัดให้ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีอัตราการสอนเป็น 3 คาบต่อวัน หรือรวม 15 คาบต่อสัปดาห์ เพราะครูจะได้นำเวลานอกเหนือจากเวลาสอนไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ตรวจสอบ ทำบันทึกการสอน ฝึกอบรมนักกีฬา สอนวิชาลูกเสือ-เนตรนารี ให้บริการ ทำหน้าที่ครูเวร ครูประจำชั้น และการฝึกสมรรถภาพของตนเองให้แข็งแรงสมบูรณ์อยู่เสมอ
3. โรงเรียนควรกำหนดจำนวนชั่วโมงการเรียนวิชาพลศึกษาอย่างน้อย 120 นาทีต่อสัปดาห์ และเพิ่มเป็น 180 นาทีต่อสัปดาห์ในระยะยาว

4. โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาจัดทำสาระหลักสูตรพลศึกษา มีส่วนร่วมในขั้นตอน กระบวนการจัดทำสาระหลักสูตรทุกขั้นตอน และต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาทุกคน

5. โรงเรียนควรจัดให้มีสถานที่ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ เพื่อให้สามารถดำเนินการจัด โปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียน และโปรแกรมอื่นๆ ได้ดียิ่งขึ้น

6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการประเมินผล เพื่อการตัดสินใจระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด) ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาต้องประเมินให้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบ ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเจตคติ ด้านสมรรถภาพทางกาย และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม

7. โรงเรียนต้องส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาทดสอบและประเมินสมรรถภาพทางกายให้กับผู้เรียนทุกระดับชั้นปี

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสถานภาพของพลศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคอื่นๆ ของประเทศไทย เพื่อให้ทราบสถานภาพของพลศึกษาที่แท้จริงของประเทศไทย

2. ควรมีการศึกษาสถานภาพของพลศึกษาทั้งใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพลศึกษาทุกระดับ

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545ก. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. 2545ข. คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. 2545ค. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. 2546. การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กรรวิ บุญชัย. 2550. เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา ขั้นสูง. ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัดสำเนา)

_____. 2552. “การพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้” เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา. ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัดสำเนา)

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2550. แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550 - 2554). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.

กุลยา อนันตวงศ์. 2539. **สภาพและปัญหาการจัดดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพลศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กุศล หาญยศ. 2539. **ปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในเขตการศึกษา 8.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการอำนวยการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550-2554 กระทรวงสาธารณสุข.
2550. **แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 (Online).** <http://www.moph.go.th/other/inform/10/index.htm>,
11 มิถุนายน 2552.

จิรกรณ์ ศิริประเสริฐ. 2543. **ทักษะและเทคนิคการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษา.**
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิราภรณ์ ศิริทวี. 2535. **เอกสารประกอบการสอนหลักการวัดผลประเมินการศึกษา.**
กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
(อัดสำเนา)

นฤมล สุริยะ. 2544. **ปัญหาการสอนพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญชม ศรีสะอาด. 2545. **การวิจัยเบื้องต้น.** กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

บุญเรียง ขจรศิลป์. 2539. **วิธีวิจัยทางการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ็น.
การพิมพ์.

- พงศธร ไพจิตร. 2553. สถานภาพของโปรแกรมการสอนวิชาพลศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยราชภัฏ.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พร้อมพรรณ อุดมสิน. 2531. การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์.
กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ภูติจันทร์. 2547. การทดสอบและการประเมินผลทางพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
โอเดียนสโตร์.
- พิรพงษ์ ทานา. 2545. การประเมินโครงการพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
จังหวัดอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไพวัลย์ ตันลาพุทธ. 2530. พลศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ไพรวลัย อัสฤกษ์. 2541. ปัญหาการจัดและบริหารพลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- การดี อมรรัตนานนท์. 2547. การประเมินโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2550. โครงการประเมินผลยุทธศาสตร์ 4 ปี สร้างกีฬาชาติ
พ.ศ. 2548-2551 (ระยะครึ่งแผน). กรุงเทพมหานคร: บริษัท จรัลสนิทวงศ์การพิมพ์.

วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ. 2540. **หลักการพลศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. แปลจาก Williams, J. F. 1964. **The Principles of Physical Education**. Philadelphia: Saunders.

_____. 2548. **รวมบทความเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ วิธีสอน และการวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. 2539. **การสอนพลศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: คณะพลศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

_____. 2541. **หลักสูตรพลศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์, ภาวนา อนนตะชัย, และ อุทัย สุขเสริม. 2547ก. **คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 1 (ป. 1-3)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. 2547ข. **คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4-6)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

วิริยา บุญชัย, อลิสา พงษ์อมรพรหม, และ ไพวัลย์ ตัณฑลาพัฒน์. 2532. “การประเมินโครงการพลศึกษาของโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาของ ไทย.” รายงานการวิจัย. ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิโรจน์ หลงเจริญ. 2541. **ปัญหาการสอนพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิสูตร กองจินดา. 2545. **การจัดและบริหารพลศึกษาในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วีระ เหง้ากันหา. 2548. **สภาพและปัญหาการสอนพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 ของครูพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2547.**

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วุฒิสักดิ์ นนทะแสน. 2544. **ศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เวชยันต์ ยี่สารพัฒน์. 2543. **การจัดและบริหารการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ของจังหวัดกาฬสินธุ์.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการแห่งประเทศไทย. 2548. **ปฏิญญาราชบุรี.**

วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ. 31(มกราคม-ธันวาคม 2548): 102.

สมบูรณ์ ต้นยะ. 2545. **การประเมินทางการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2548. **การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของครูผู้สอน.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. 2550. **จำนวนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสังกัด ประจำปี 2550 (Online).** http://210.1.20.11/doc/web_doc/download/sch50/count_sch.htm, 8 มิถุนายน 2552.

_____. 2551. **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. 2545. พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545.
(Online). http://www.onec.go.th/Act/law2542/index_law2542.htm, 11 มิถุนายน 2552.

_____. 2546. ความหมายและขอบเขตของการศึกษา. พระราชดำริที่เกี่ยวกับการศึกษา (Online).
<http://www.onec.go.th/theking/k008.htm>, 5 สิงหาคม 2552.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). กรุงเทพมหานคร.

สำนักนิเทศและพัฒนการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มสาระ
การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สุพัตรา หอมจันทร์ขาว. 2547. สภาพและปัญหาการสอนพลศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
และครูพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 6.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุมาลี จันทร์ชลอ. 2542. การวัดและการประเมินผล. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์ดี.

สุรางค์ กวนสุวรรณ. 2537. การประเมินโครงการพลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุวพร แสงรักษา. 2543. สภาพและปัญหาการสอน พลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ตั้งสัจจนัน. 2540. **สารานุกรมเกี่ยวกับพลศึกษาและนันทนาการ**. กรุงเทพมหานคร:
 มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ.

อรพรรณ ปุญญา. 2553. **สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อนชา มาสมักร. 2553. **สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันตก
 ของประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา,
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อุดม วัชรฤทัย. 2543. **สถานภาพของโปรแกรมกิจกรรมพลศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ.
 วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**

American College of Sports Medicine. 1995. **Guideline for exercise testing and Prescription.**
 4th ed. Philadelphia: Lea and Febiger.

Alice, A. N. 1977. "Elementary School Physical Education Programs in Selected California
 Colleges and Universities." **Dissertation Abstracts International.** 38 (July 1977):
 151-152A.

Boyer, M. H. 1965. **The Teaching of Elementary School Physical Education Games and
 Related Activities.** New York: J. Lowell Pratt and Company.

Bucher, C. A. 1964. **Foundations of Physical Education.** Saint Louis: C. V. Mosby.

Dauer, V. P. and R. P., Pangrazi. 1986. **Dynamic Physical Education For Elementary School
 Children.** New York: Macmilan.

Gallahue, D. L. 1987. **Developmental Physical Education for Today's Elementary School Children.** New York: Macmillan.

Hensley, R. W. 1975. "An Assessment of Physical Education Program in Selected Elementary School." **Dissertation Abstracts International.** 36 (August 1975): 765A.

National Association for Sport and Physical Education & American Heart Association. 2006. "Status of physical education in the USA." **2006 Shape of the Nation Report.** Reston, Virginia: National Association for Sport and Physical Education.

Savage, M. P. 1987. "A Survey of Physical Education Programs in the Public Elementary Schools of Indiana." **Dissertation Abstracts International.** 43 (September 1987): 458-A.

Spencer, C. A. 1974. "The Status of Physical Education in Selected Public High School in the State of South Dakota." **Dissertation Abstracts International.** 35 (December 1974): 3469-A.

The Royal Government of Thailand in Collaboration with the United Nations. 2005. **International Conference on Sport and Education, Celebrating 2005 United Nations International Year of Sport and Physical Education.** Bangkok.

Tompson, J. C. 1971. **Physical Education for 1970's.** Englawood Cliffm, New Jersey: PrenticeHall.

Whelchel-Leonard, L. 1998. "The Status of Elementary Physical Education Programs in Texas Region XI." **Dissertation Abstracts (Online).**
<http://www.thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp>, May 23, 2002.

Wolf, D. W. 1990. "Elementary Physical Education Program: Impact on Students (Curriculum Assessment)." **Dissertation Abstracts International.** 51 (12): 4062-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรวงษ์ แยมงามเหลือ
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา
สถานที่ทำงาน ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ดร.ไพเราะ อังสุสุนทรกุล
ตำแหน่ง รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์
สถานที่ทำงาน คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง
3. อาจารย์ภรณ์ อมรรัตนานนท์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ ฝ่ายประถม
4. ดร.จุฑามาศ บัตรเจริญ
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาพลศึกษา
สถานที่ทำงาน ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะพลศึกษา
สถานที่ทำงาน คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

(สำเนา)

ที่ ศธ.๐๕๑๓.๑๐๕๐๕/

ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๕๐ พหลโยธิน จตุจักร กทม. ๑๐๕๐๐

มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถาม

๒. โครงการวิทยานิพนธ์ (ฉบับย่อ)

ด้วย นายชาติร์ สำราญสุข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย” ภายใต้การควบคุมของ

๑. รองศาสตราจารย์เรณูมาศ มาอุ่น, ค.ศ. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

๒. รองศาสตราจารย์กรวิ บุญชัย, Ed. D. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

การวิจัยครั้งนี้ นิสิตได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย และอยู่ในระหว่างการดำเนินการปรับปรุงเครื่องมือวิจัย ซึ่งการปรับปรุงดังกล่าว จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิต จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีระ มาลีหอม, ศศ.ม.)

หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา

ภาควิชาพลศึกษา

โทร. ๐-๒๕๕๗๕-๓๑๔๕ โทรสาร. ๐๒-๕๔๒-๘๖๓๑

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ.๐๕๑๓.๑๐๕๐๕/

ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๕๐ พหลโยธิน จตุจักร กทม. ๑๐๕๐๐

มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายชาตรี สำราญสุข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย” การวิจัยครั้งนี้ นิสิตได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

ในการนี้ภาควิชาพลศึกษา มีความประสงค์ขอกความร่วมมือจากท่าน โดยให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในโรงเรียนตอบแบบสอบถามนี้ เพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ อนึ่ง ข้อมูลของท่านจะถือเป็นความลับ ไม่นำไปเปิดเผย

ภาควิชาพลศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีระ มาลีหอม, ศศ.ม.)

หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา

ภาควิชาพลศึกษา

โทร. ๐๒-๕๓๕-๓๑๔๕ โทรสาร. ๐๒-๕๔๒-๘๖๓๑

มือถือ (นิสิต). ๐๘๖-๕๒๕-๕๓๓๔

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

สถานภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย

ผู้ตอบ

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสถานภาพของผลศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาผลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคกลางให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป ในฐานะที่ท่านเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในโรงเรียน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ช่วยตอบแบบสอบถามนี้ และขอได้โปรดตอบให้ครบทุกข้อพร้อมด้วยข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด หากมีข้อสงสัยหรือขัดข้องประการใด สามารถติดต่อมายังผู้วิจัย โทรศัพท์ 086-529-5774 โดยรายละเอียดของแบบสอบถามประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

ตอนที่ 3 สถานภาพของผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย

ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของท่าน มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอความกรุณาท่านส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังผู้วิจัย โดยนำแบบสอบถามใส่ในซองเอกสารสีน้ำตาลที่ติดแสตมป์และจำหน่ายซองถึงผู้วิจัยแล้วส่งกลับมายังผู้วิจัย ภายในวันที่ 31 เดือน ตุลาคม 2554 อนึ่ง ข้อมูลของท่านจะถือเป็นความลับ ไม่นำไปเปิดเผย

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งในความร่วมมือของท่าน

นายชาติร์ สำราญสุข

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพลศึกษา

ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ชื่อโรงเรียน.....

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต.....อำเภอ.....

จังหวัด.....

1. โรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานเป็นโรงเรียนขนาด

- เล็ก (มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน)
 กลาง (มีจำนวนนักเรียน 500 – 1,499 คน)
 ใหญ่ (มีจำนวนนักเรียน 1,500 – 2,499 คน)
 ใหญ่พิเศษ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป)

2. ลักษณะของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานเป็นโรงเรียนแบบ

- เฉพาะชาย เฉพาะหญิง สหศึกษา (ชาย-หญิง)

3. จำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ย 1 ห้องต่อความรับผิดชอบของครูผู้สอน 1 คน

- น้อยกว่า 30 คน 31-40 คน
 41-50 คน มากกว่า 50 คน (โปรดระบุจำนวน).....

ตอนที่ 3 สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลางในประเทศไทย

3.1 ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. จำนวนครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนทั้งหมดคน
2. คุณวุฒิทางการศึกษาของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน
 - จำนวนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่จบวุฒิการศึกษาทางด้านพลศึกษา.....คน
 - 2.1 ปริญญาตรีจำนวน.....คน
 - 2.2 ปริญญาโทจำนวน.....คน
 - 2.3 ปริญญาเอกจำนวน.....คน
 - จำนวนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่จบวุฒิการศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ.....คน
(โปรดระบุวุฒิการศึกษา).....
3. ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีภาระงานสอน โดยเฉลี่ย.....ชั่วโมง/สัปดาห์
4. รายวิชาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - สอนเฉพาะวิชาพลศึกษา
 - สอนวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา
 - สอนวิชาอื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. โรงเรียนส่งเสริมครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในด้านการเรียนการสอนอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - การนิเทศการสอนภายใน/ภายนอก
 - สนับสนุนการเข้าร่วมประชุมวิชาการ
 - เชิญวิทยากรมาบรรยาย
 - ให้ลาศึกษาต่อ
 - ให้ทุนการศึกษา
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. หัวข้อใดต่อไปนี้ที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาได้รับการอบรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษา
- การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา
- การทดสอบสมรรถภาพทางกายตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- การวัดและประเมินผลทางพลศึกษา
- การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษา
- การวิจัยในชั้นเรียน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.2 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษา

คำชี้แจง 1. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
2. โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างให้สอดคล้องกับคำถาม และความเป็นจริงมากที่สุด

1. โรงเรียนได้มีการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาหรือไม่

- มี (เข้าไปทำข้อ 3)
- ไม่มี

2. หากโรงเรียนไม่ได้จัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษา แล้วโรงเรียนใช้สาระหลักสูตรของสถานศึกษาใด

- ใช้สาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาจากโรงเรียนอื่น
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. โรงเรียนได้จัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาอย่างไร

- จัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาด้วยตนเอง
- จัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาร่วมกับโรงเรียนอื่น
- จัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. คณะกรรมการการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาประกอบด้วย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาคน
- ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา.....คน
- ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ.....คน
- ตัวแทนนักเรียน.....คน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. การกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาของโรงเรียน กำหนดโดย

- คณะผู้บริหาร โรงเรียน
- คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ
- ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. ก่อนการดำเนินการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษา โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูผู้สอนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา โดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การจัดสัมมนาวิชาการ
- การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
- เชิญวิทยากรมาบรรยาย
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. ก่อนการดำเนินการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษา คณะกรรมการการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- สำรวจความสนใจ และความต้องการของนักเรียน
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
 - ความมุ่งหมายและหลักการ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
 - แนวการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

- หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - หลักการและเป้าหมาย ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - โครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - วิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
 - คุณภาพของผู้เรียน
 - สาระการเรียนรู้ มาตรฐาน และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
 - กระบวนการจัดทำสาระหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
 - การประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - ความสำคัญของการประเมินสมรรถภาพทางกาย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - องค์ประกอบของสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพและสมรรถภาพทางกลไก
 - หลักในการเลือกข้อทดสอบสมรรถภาพทางกาย
- ความพร้อมของบุคลากร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. กระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำ ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ศึกษาสาระการเรียนรู้ มาตรฐาน และตัวชี้วัด
- วิเคราะห์มาตรฐาน และตัวชี้
- กำหนดสาระการเรียนรู้
- เขียนคำอธิบายรายวิชา
- ออกแบบหน่วยการเรียนรู้
- กำหนดและจัดทำหน่วยการเรียนรู้
- การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

9. การจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาได้บูรณาการกับกลุ่มสาระใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- สาระสุขศึกษา
- กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
- ไม่มีการบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่น

10. การพิจารณาเลือกกิจกรรมทางกาย/กีฬา ในวิชาพลศึกษา ได้พิจารณาถึงองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- พิจารณาความสนใจและความต้องการของนักเรียน
- พิจารณานุเคราะห์
- พิจารณาสถานที่
- พิจารณาวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

11. โรงเรียนได้จัดทำเอกสารหลักสูตรวิชาพลศึกษาหรือไม่

- มี
- ไม่มี

12. โรงเรียนได้จัดทำคู่มือการสอนวิชาพลศึกษาหรือไม่

- มี
- ไม่มี

13. คณะกรรมการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาได้ปรับปรุงหลักสูตรวิชาพลศึกษา

- ทุกๆ 1 ปี
- ทุกๆ 2 ปี
- ทุกๆ 3 ปี
- ทุกๆ 4 ปี
- ทุกๆ 5 ปี
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.3 ด้านการจัดและบริหารโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน

- คำชี้แจง 1. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
2. โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างให้สอดคล้องกับคำถาม และความเป็นจริงมากที่สุด

โปรแกรมพลศึกษาที่จัดขึ้นในโรงเรียนประกอบด้วยโครงการดังต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. โปรแกรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียน
 - 1.1 โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาอย่างไร
 - จัดให้มีการเรียนการสอนทุกชั้นปี
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
 - 1.2 ลักษณะการจัดชั้นเรียนวิชาพลศึกษา
 - เฉพาะชาย เฉพาะหญิง สหศึกษา (ชาย-หญิง เรียนรวมกัน)
 - 1.3 โรงเรียนได้กำหนดให้มีการส่งแผนการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาหรือไม่
 - มี ไม่มี
 - 1.4 โรงเรียนได้กำหนดให้มีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนวิชาพลศึกษาใน ทุกชั้นปีหรือไม่
 - มี ไม่มี
2. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
 - 2.1 จำนวนครั้งในการจัดดำเนินโครงการ
 - จัดเป็นประจำทุกปี ปีละ.....ครั้ง อื่นๆ (โปรดระบุ).....
 - 2.2 ช่วงเวลาที่จัดดำเนินโครงการ
 - ภาคต้น ภาคปลาย
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.3 เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มของนักเรียน

- แบ่งเป็นห้อง แบ่งเป็นสี
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.4 กิจกรรมทางกาย/กีฬาที่จัดดำเนินการแข่งขันมีดังต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ฟุตบอล	☐ บาสเกตบอล	☐ วอลเลย์บอล	☐ เซปักตะกร้อ
☐ ฟุตซอล	☐ รักบี้ฟุตบอล	☐ แสนด์บอล	☐ แฮนด์บอล
☐ แบดมินตัน	☐ เทเบิลเทนนิส	☐ เปตอง	☐ ลีลาศ
☐ วាយน้ำ	☐ หมากรูก	☐ กรีฑาลู่-ลาน	☐ กีฬาพื้นเมือง

- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน

3.1 โรงเรียนมีโปรแกรมการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนหรือไม่

- มี (ทำข้อถัดไป)
 ไม่มี (ข้ามไปทำข้อ 4)

3.2 โรงเรียนมีการสนับสนุนด้านงบประมาณในการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนหรือไม่

- มีการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ
 มีการสนับสนุนงบประมาณแต่ไม่เพียงพอ
 ไม่มีการสนับสนุนงบประมาณ

3.3 โรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนชนิดใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ฟุตบอล	☐ บาสเกตบอล	☐ วอลเลย์บอล	☐ เซปักตะกร้อ
☐ ฟุตซอล	☐ รักบี้ฟุตบอล	☐ แสนด์บอล	☐ แฮนด์บอล
☐ แบดมินตัน	☐ เทเบิลเทนนิส	☐ เปตอง	☐ ลีลาศ
☐ วายน้ำ	☐ หมากรูก	☐ กรีฑาลู่-ลาน	☐ กีฬาพื้นเมือง

- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. โปรแกรมการจัดพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ

4.1 โรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษประเภทใดบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

 เด็กที่มีความพิการทางร่างกาย เด็กที่มีความสามารถเป็นเลิศ

4.2 โรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษอย่างไร

 จัดให้เรียนร่วมกับนักเรียนในชั้นเรียนตามปกติ จัดแยกสอนตามความผิดปกติ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4.3 โรงเรียนของท่านมีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่รับผิดชอบเด็กพิเศษหรือไม่

 มี ไม่มี5. โปรแกรมนันทนาการ

5.1 กิจกรรมนันทนาการที่โรงเรียนจัด

 กิจกรรมพิเศษ การท่องเที่ยว ศิลปะวาดเขียน การแสดง ดนตรี อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5.2 ช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรม

 ช่วงเช้า ช่วงพักกลางวัน ช่วงหลังเลิกเรียน อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.4 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่แสดงถึงสภาพความเป็นจริงของสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนของท่าน ดังต่อไปนี้

ข้อ	รายการ	ช่องทำเครื่องหมาย	
		มี	ไม่มี
1	สภาพและลักษณะสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน วิชาพลศึกษาในโรงเรียน 1.1 มีความเพียงพอ..... 1.2 มีมาตรฐาน..... 1.3 มีความปลอดภัย..... 1.4 มีพื้นที่เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ.....
2	สถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน 2.1 สนามกลางแจ้ง..... 2.2 โรงยิมเนเซียม..... 2.3 ห้องกิจกรรมเข้าจังหวะ ลีลาศ แอโรบิกแดนซ์..... 2.4 ห้องฝึกด้วยน้ำหนัก..... 2.5 ห้องฝึกศิลปะการต่อสู้..... 2.6 สระว่ายน้ำ..... 2.7 อื่นๆ (โปรดระบุ)
3	อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชา พลศึกษาในโรงเรียน 3.1 มีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้ออุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก 3.2 มีอุปกรณ์ เช่น ลูกบอล เบาะยิมนาสติก ตาข่าย และอุปกรณ์อื่นๆ เพียงพอสำหรับใช้ในการเรียนการสอน..... 3.3 นักเรียนมีอุปกรณ์ส่วนตัว เช่น ไม้เทเบิลเทนนิส กระบี่ เพื่อใช้ใน การ ฝึกซ้อมและพัฒนาทักษะ..... 3.4 มีอุปกรณ์สำหรับให้นักเรียนใช้ในการออกกำลังกาย และฝึกซ้อม เพื่อพัฒนาทักษะนอกเวลาเรียน..... 3.5 มีห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายสำหรับให้นักเรียนเปลี่ยนชุด..... 3.6 มีการตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อความปลอดภัย.....

3.5 ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง และเติมข้อความลงในช่องว่างให้สอดคล้องกับคำถาม และความเป็นจริงมากที่สุด

หมายเหตุ เขียนเครื่องหมายได้มากกว่า 1 ช่อง ในกรณีที่คำตอบมีหลายข้อที่เป็นจริง

1. โรงเรียนกำหนดโครงสร้างวิชาพลศึกษาใน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4-6) ดังนี้

ม. 1-3	จำนวนชั่วโมงเรียน ต่อสัปดาห์	เกณฑ์การประเมินผล
☐ สาระพื้นฐาน	☐ เกรด ☐ ผ่าน/ไม่ผ่าน
☐ สาระเพิ่ม	☐ เกรด ☐ ผ่าน/ไม่ผ่าน
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	☐ เกรด ☐ ผ่าน/ไม่ผ่าน
ม. 4-6	จำนวนชั่วโมงเรียน ต่อสัปดาห์	เกณฑ์การประเมินผล
☐ สาระพื้นฐาน	☐ เกรด ☐ ผ่าน/ไม่ผ่าน
☐ สาระเพิ่ม	☐ เกรด ☐ ผ่าน/ไม่ผ่าน
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	☐ เกรด ☐ ผ่าน/ไม่ผ่าน

2. จำนวนกิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา

- 1 กิจกรรม 2 กิจกรรม 3 กิจกรรม
 มากกว่า 3 กิจกรรม อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. กิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในแต่ละชั้นปี

ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่	รายชื่อกิจกรรม	
	ภาคต้น	ภาคปลาย
1		
2		
3		
4		
5		
6		

3.6 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้

- คำชี้แจง 1. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
 2. โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างให้สอดคล้องกับคำถาม และความเป็นจริงมากที่สุด

1. เกณฑ์ในการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด)

- ให้คะแนนแบบอิงเกณฑ์ ให้คะแนนแบบอิงกลุ่ม
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. องค์กรประกอบและสัดส่วนของคะแนนที่นำมาประเมิน เพื่อการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด)(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พร้อมทั้งเขียนสัดส่วนคะแนนในแต่ละองค์ประกอบ (รวม 100 คะแนน)

องค์ประกอบที่นำมาเป็นส่วนในการพิจารณาตัดสินวิชาพลศึกษา	สัดส่วนคะแนน
☐ ด้านความรู้	
☐ ด้านทักษะ	
☐ ด้านเจตคติ	
☐ ด้านสมรรถภาพทางกาย	
☐ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม	
รวม	100 คะแนน

3. เครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

3.1 ด้านความรู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ข้อสอบ การสัมภาษณ์
 แฟ้มสะสมงาน อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3.2 ด้านทักษะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ด้านปริมาณ แบบทดสอบทักษะ/ข้อทดสอบทักษะ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
 ด้านคุณภาพ แบบตรวจสอบรายการ (check list) แบบประมาณค่า (rating scale)
 เกณฑ์การประเมิน (rubic) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3.3 ด้านเจตคติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- แบบวัดเจตคติ แบบตรวจสอบรายการ (check list)
 แบบประมาณค่า (rating scale) เกณฑ์การประเมิน (rubic)
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3.4 ด้านสมรรถภาพทางกาย

3.4.1 โรงเรียนได้จัดให้มีการทดสอบสมรรถภาพทางกายหรือไม่

- มีการทดสอบและใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา(เกรด)
 มีการทดสอบแต่ไม่ใช้เป็นองค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา(เกรด)
 ไม่มีการทดสอบ

3.4.2 องค์ประกอบสมรรถภาพทางกายที่ท่านนำมาใช้ในการทดสอบสมรรถภาพทางกาย

- ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ
- ความอดทนของกล้ามเนื้อ
- ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ความอดทน
- ส่วนประกอบของร่างกาย (ดัชนีมวลกาย,%ไขมัน)
- ความอ่อนตัว
- ความอดทนของระบบไหลเวียนเลือดและระบบหายใจ
- ความคล่องแคล่วว่องไว
- การทรงตัว
- การทำงานประสานสัมพันธ์
- พลังกล้ามเนื้อ
- เวลาปฏิกิริยาตอบสนอง
- ความเร็ว
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.4.3 ข้อทดสอบในการวัดแต่ละองค์ประกอบของสมรรถภาพทางกายในแต่ละด้าน

(โปรดระบุข้อทดสอบที่ใช้วัด)

- ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ.....
- ความอดทนของกล้ามเนื้อ.....
- ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ความอดทน.....
- ส่วนประกอบของร่างกาย (ดัชนีมวลกาย,%ไขมัน).....
- ความอ่อนตัว.....
- ความอดทนของระบบไหลเวียนเลือดและระบบหายใจ.....
- ความคล่องแคล่วว่องไว.....
- การทรงตัว.....
- การทำงานประสานสัมพันธ์.....
- พลังกล้ามเนื้อ.....
- เวลาปฏิกิริยาตอบสนอง.....
- ความเร็ว.....
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- ข้อทดสอบ/แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง (โปรดระบุ).....

3.4.4 เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายของโรงเรียนใช้

เกณฑ์ชนิดใด

- เกณฑ์การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ (Criterion-referenced Evaluation)
- เกณฑ์การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม (Norm-referenced Evaluation)
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3.5 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือด้านสังคม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- แบบวัดคุณลักษณะ แบบตรวจสอบรายการ (check list)
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ขอขอบคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายชาติร์ สำราญสุข

(ผู้วิจัย)

ภาคผนวก จ
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ

ตารางผนวกที่ 1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

ข้อคำถาม	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน					ค่า IOC
	1	2	3	4	5	
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ แบบสอบถาม						
1. เพศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2. อายุ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3. คุณวุฒิทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4. ประสบการณ์ในการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
5. การปฏิบัติงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา	-1	+1	+1	+1	+1	0.60
6. ท่านมีภาระงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย ในโรงเรียนนอกเหนือจากการปฏิบัติงาน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ พลศึกษาหรือไม่อย่างไร	0	+1	+1	+1	+1	0.80
ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน						
1. โรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานเป็น โรงเรียน ขนาด	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2. ลักษณะของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3. จำนวนนักเรียน โดยเฉลี่ย 1 ห้องต่อ ความรับผิดชอบของครูผู้สอน 1 คน	-1	+1	+1	+1	+1	0.60

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อคำถาม	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน					ค่า IOC
	1	2	3	4	5	
ตอนที่ 3 สถานภาพของพลศึกษาในโรงเรียน มัธยมศึกษาของภาคกลางใน ประเทศไทย						
3.1 ด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา						
1. จำนวนครูผู้สอนวิชาพลศึกษาใน โรงเรียน	0	+1	+1	+1	+1	0.80
2. คุณวุฒิทางการศึกษาของครูผู้สอน วิชาพลศึกษาในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3. ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีภาระ งานสอนโดยเฉลี่ยกี่ชั่วโมง/สัปดาห์	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4. รายวิชาที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาสอน	0	+1	+1	+1	+1	0.80
5. โรงเรียนส่งเสริมครูผู้สอนวิชา พลศึกษาในด้านการเรียนการสอน อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
6. หัวข้อใดต่อไปนี้ที่ครูผู้สอนวิชา พลศึกษาได้รับการอบรม	0	+1	+1	+1	+1	0.80
3.2 ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษา						
1. โรงเรียนได้มีการจัดทำสาระ หลักสูตรวิชาพลศึกษาหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2. หากโรงเรียนไม่มีการจัดทำสาระ หลักสูตรวิชาพลศึกษาแล้วโรงเรียน ใช้สาระหลักสูตรใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3. โรงเรียนได้จัดทำสาระหลักสูตรวิชา พลศึกษาอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4. คณะกรรมการการจัดทำสาระ หลักสูตรวิชาพลศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	0.80

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อคำถาม	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน					ค่า IOC
	1	2	3	4	5	
5. การกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียน วิชาพลศึกษาของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
6. ก่อนการดำเนินการจัดทำสาระ หลักสูตรวิชาพลศึกษา โรงเรียนได้ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนรู้และเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดทำสาระหลักสูตร	0	+1	+1	+1	+1	0.80
7. ก่อนการดำเนินการจัดทำสาระหลักสูตร วิชาพลศึกษา คณะกรรมการการจัดทำ สาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาได้ศึกษา ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
8. กระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำ สาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาที่ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษามีส่วนร่วมใน การจัดทำ	0	+1	+1	+1	+1	0.80
9. การจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษา ได้บูรณาการกับกลุ่มสาระใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
10. การพิจารณาเลือกกิจกรรมทางกาย/ กีฬา ในวิชาพลศึกษา ได้พิจารณาถึง องค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
11. โรงเรียนได้จัดทำเอกสารหลักสูตร วิชาพลศึกษาหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
12. โรงเรียนได้จัดทำคู่มือการสอน วิชาพลศึกษาหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
13. คณะกรรมการการจัดทำสาระ หลักสูตรวิชาพลศึกษาได้ปรับปรุง หลักสูตรวิชาพลศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	0.80

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อความ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน					ค่า IOC
	1	2	3	4	5	
3.3 ด้านการจัดและบริหารโครงการ ผลศึกษาในโรงเรียน						
โปรแกรมผลศึกษาที่จัดขึ้นในโรงเรียน ประกอบด้วยโครงการดังต่อไปนี้						
1. โครงการสอนผลศึกษาในโรงเรียน						
1.1 โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอน วิชาผลศึกษาอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
1.2 ลักษณะการจัดชั้นเรียน วิชาผลศึกษา	+1	+1	+1	+1	0	0.80
1.3 โรงเรียนได้กำหนดให้มีการส่ง <u>แผนการจัดการเรียนรู้วิชา</u> ผลศึกษาหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
1.4 โรงเรียนได้กำหนดให้มีการ นิเทศการสอนภายในวิชา ผลศึกษาในทุกชั้นปีหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2. โครงการแข่งขันกีฬาภายใน						
2.1 จำนวนครั้งในการจัดดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2.2 ช่วงเวลาที่จัดดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2.3 เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2.4 กิจกรรม/กีฬาที่จัดดำเนินการ การแข่งขัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3. โครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน						
3.1 โรงเรียนมีโครงการการเข้าร่วม การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน หรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อความ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน					ค่า IOC
	1	2	3	4	5	
3.2 โรงเรียนมีการสนับสนุนด้านงบประมาณในการแข่งขันกีฬา ระหว่างโรงเรียนหรือไม่	+1	+1	+1	0	+1	0.80
3.3 โรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน ชนิดใดบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4. โครงการพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ						
4.1 โรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษประเภทใดบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4.2 โรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4.3 โรงเรียนของท่านมีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาที่รับผิดชอบเด็กพิเศษหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
5. โครงการนันทนาการ						
5.1 กิจกรรมนันทนาการที่โรงเรียนจัด	+1	+1	+1	0	+1	0.80
5.2 ช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรม	+1	+1	+1	0	+1	0.80
3.4 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก						
1. สภาพและลักษณะสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน	+1	+1	+1	0	+1	0.80
2. สถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน	+1	+1	+1	0	+1	0.80

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อคำถาม	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน					ค่า IOC
	1	2	3	4	5	
3. อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน วิชาพลศึกษาในโรงเรียน	+1	+1	+1	0	+1	0.80
3.5 ด้านโครงสร้างวิชาพลศึกษา						
1. โรงเรียนกำหนดโครงสร้าง วิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น (ม. 1-3) และระดับ มัธยมศึกษา (ม. 4-6)	0	+1	+1	+1	+1	0.80
2. จำนวนกิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้วิชา พลศึกษาใน แต่ละภาคการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3. กิจกรรมทางกาย/กีฬา ที่ใช้เป็นสื่อ การเรียนรู้วิชาพลศึกษาในแต่ละชั้นปี	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.6 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้						
1. เกณฑ์ในการตัดสินระดับคะแนน วิชาพลศึกษา (เกรด)	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2. องค์กรประกอบและสัดส่วนของ คะแนนที่นำมาประเมิน เพื่อ การตัดสินระดับคะแนนวิชา พลศึกษา (เกรด) พร้อมทั้งเขียน สัดส่วนคะแนนในแต่ละ องค์กรประกอบ (รวม 100 คะแนน)	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3. เครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้ในการ ประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน						
3.1 ด้านความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.2 ด้านทักษะ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อความ	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน					ค่า IOC
	1	2	3	4	5	
3.3 ด้านเจตคติ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.4 ด้านสมรรถภาพทางกาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.4.1 โรงเรียนได้จัดให้มีการทดสอบสมรรถภาพทางกายหรือไม่	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.4.2 ข้อทดสอบ/แบบทดสอบที่ท่านนำมาใช้ในการทดสอบสมรรถภาพทางกาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.5 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือด้านสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ-นามสกุล	นายชาติรี ตำราญสุข
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 3 เดือนมกราคม พ.ศ. 2507
สถานที่เกิด	จังหวัดลพบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2529 สำเร็จการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2530- ปัจจุบัน ครู โรงเรียนเมืองใหม่ (ชลอราษฎร์รังสฤษดิ์) จังหวัดลพบุรี

